

LATVIJAS REPUBLIKAS VALSTS KONTROLE
Piektais revīzijas departaments

SKANSTES IELA 50, RĪGA, LV – 1013
tālr. 67017619, 67017507, fakss 67017673, e-pasts: piektais@lrvk.gov.lv

Liepājas speciālās ekonomiskās zonas
valdes priekšsēdētājam Uldim Seskam

Fēniksa ielā 4, Liepājā, LV-3401

REVĪZIJAS ZIŅOJUMS

Rīgā

30.06.2014.

Nr.5.1-2-38/2013

Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām

Satura rādītājs

Revīzijas juridiskais pamatojums	3
Revīzijas mērķis	3
Valsts kontroles revidentu atbildība	3
Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes atbildība	3
Revīzijas apjoms.....	3
Kopsavilkums	4
Revidējamās jomas īss raksturojums.....	7
Revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi.....	10
1. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības un Pārvaldes finanšu vadība	10
2. Pārvaldes ieņēmumi.....	24
2.1. <i>Informācijas pieejamība par iznomāšanai paredzētajiem nekustamajiem īpašumiem</i> ..	24
2.2. <i>Nomas maksas apmēra noteikšana</i>	25
2.3. <i>Maksa par ostas kopējās lietošanas objektu izmantošanu</i>	27
2.4. <i>Nomas līgumu nosacījumu kontrole</i>	28
2.5. <i>Liepājas ostas infrastruktūrā veikto ieguldījumu kompensēšana</i>	30
2.6. <i>Apgrozāmo līdzekļu nodrošināšana</i>	32
3. Pārvaldes uzturēšanas izdevumi.....	33
3.1. <i>Darba laika organizācija un izdevumi atlīdzībai</i>	34
3.2. <i>Ar uzņēmumu līgumu izpildi saistītie izdevumi</i>	37
3.3. <i>Izdevumi autotransportam</i>	39
3.4. <i>Izdevumi reklāmai un mārketinga pasākumiem</i>	41
3.5. <i>Komandējumu izdevumi</i>	43
3.6. <i>Pārvaldes iepirkumi</i>	46
Pielikumi.....	52

Revīzijas juridiskais pamatojums

1. Pamatojoties uz Valsts kontroles revīziju 2014.gada plānu un Piektā revīzijas departamenta 2013.gada 28.oktobra revīzijas uzdevumu Nr.5.1-2-38/2013, ir veikta likumības revīzija par Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām. Revīziju veica valsts revidents Jānis Lielkalns, valsts revidents – jurists Gints Puriņš un valsts revidents Roberts Jumikis.

Revīzijas mērķis

2. Revīzijas mērķis ir iegūt pārlicību, ka laika posmā no 2012.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.decembrim Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes darbība ir bijusi atbilstoša normatīvo aktu prasībām, efektīva un ekonomiska.

Valsts kontroles revidentu atbildība

3. Valsts kontroles revidenti ir atbildīgi par revīzijas ziņojuma sniegšanu, kas pamatojas uz revīzijas laikā gūtiem atbilstošiem, pietiekamiem un ticamiem revīzijas pierādījumiem.

Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes atbildība

4. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvalde ir atbildīga par normatīvo aktu ievērošanu un revidentiem sniegtās informācijas patiesumu.

Revīzijas apjoms

5. Revīzija ir veikta saskaņā ar Latvijas Republikā atzītiem starptautiskajiem revīzijas standartiem. Revīzija ir plānota un veikta tā, lai iegūtu pietiekamu pārlicību par Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes (turpmāk – Pārvalde) darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām, ekonomiskumu un efektivitāti.
6. Revīzija ir veikta par laika posmu no 2012.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.decembrim, bet atsevišķos darījumos ir vērtēta Pārvaldes darbības atbilstība normatīvo aktu prasībām arī pirms un pēc revidējamā laika posma.
7. Lai iegūtu pārlicību par Pārvaldes darbības efektivitāti, atbilstību normatīvo aktu prasībām un ekonomiskumu, tika izvērtēts:
 - 7.1. vai Pārvaldes darbība ir nodrošinājusi attīstības plānošanas dokumentos un normatīvajos aktos noteikto mērķu sasniegšanu;
 - 7.2. vai ir nodrošināta normatīvajiem aktiem atbilstoša Pārvaldes finanšu vadība un ieņēmumu administrēšana, tajā skaitā:
 - 7.2.1. nomas maksas apmēra noteikšana;
 - 7.2.2. maksas par ostas kopējās lietošanas objektu izmantošanu iekasēšana;
 - 7.2.3. nomas līgumu nosacījumu izpildes kontrole;
 - 7.2.4. apgrozāmo līdzekļu nodrošināšana;
 - 7.3. vai izvirzīto mērķu sasniegšana ir organizēta tā, lai mērķi sasniegtu ar iespējami mazāko līdzekļu izlietojumu, tajā skaitā atlīdzībai, autotransportam, reklāmai un mārketinga pasākumiem, komandējumiem, preču un pakalpojumu iegādei.
8. Pārlicības gūšanai par Pārvaldes darbības efektivitāti, atbilstību normatīvo aktu prasībām un ekonomiskumu tika izvērtēti attīstības plānošanas dokumenti, tajā skaitā „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāns 2008.–2017.gadam”¹, „Liepājas pilsētas attīstības stratēģija 2008.–2014.gadam”², „Latvijas ostu attīstības programma 2008.–

¹ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāns 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Liepājas speciālās ekonomiskās zonas valdes 13.08.2008. lēmumu).

² „Liepājas pilsētas attīstības stratēģija 2008.–2014.gadam” (apstiprināta Liepājas pilsētas domes sēdē 2007.g.).

2013.gadam”³, spēkā esošie normatīvie akti un tiesību akti, kuri reglamentē Pārvaldes darbību, kā arī revidējamā laika posmā spēkā esošie līgumi un Pārvaldes finanšu vadību un tās rezultātus raksturojošie dokumenti.

Kopsavilkums

9. Pārvaldes darbība 2012. un 2013.gadā nav bijusi efektīva, jo ir vērsta uz ikdienas darba procesu nodrošināšanu, īstermiņa vajadzību apmierināšanu un izdevumu segšanu, aktīvi un mērķtiecīgi neīstenojot attīstības plānošanas dokumentos un normatīvajā aktā⁴ noteikto mērķu sasniegšanu:
 - 9.1. nav sasniegti plānotie⁵ attīstības rādītāji – kravu apgrozījums Liepājas ostā divos gados ir par 26,1% mazāks, nekā plānots, un 2013.gadā ir samazinājies līdz 2011.gada apjomam, ostā apkalpoto kuģu skaits ir par 34,3% mazāks, nekā plānotais, tādējādi Pārvaldes pašu ieņēmumiem no ostas maksām un ostā sniegtajiem pakalpojumiem samazinoties par 42,2% un no ostas ceļu izmantošanas – par 44,9% attiecībā pret plānoto;
 - 9.2. tikai viens no sešiem plānotajiem Liepājas ostas attīstības projektiem ir pabeigts Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā⁶ noteiktajā termiņā, bet divi projekti nav uzsākti, turklāt īstenojamie projekti ir saistīti galvenokārt ar ostas attīstību, bet nav tieši saistīti ar speciālās ekonomiskās zonas ražošanas teritorijai nepieciešamās infrastruktūras izveidi – nepieciešamo komunikāciju (energoapgāde, ūdens un kanalizācijas pieslēgumi), labiekārtotu telpu, pieejamo ražošanas jaudu nodrošināšanu;
 - 9.3. nav noteikti citi izmērāmi Liepājas speciālās ekonomiskās zonas izveides un attīstības mērķu sasniegšanu raksturojoši kvantitatīvie un kvalitatīvie rādītāji, pēc kuriem būtu iespējams noteikt, vai un kādā apjomā tiek īstenoti normatīvajā aktā⁷ noteiktie mērķi, kā arī nav izveidota stratēģiskās attīstības dokumentos noteikto mērķu sasniegšanas un uzdevumu izpildes uzraudzības, atskaites un kontroles sistēma;
 - 9.4. pretēji Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā⁸ noteiktajam, ka plāns ir paredzēts Pārvaldes īstermiņa un vidēja termiņa attīstības pasākumu īstenošanai un nepieciešamā budžeta plānošanai:
 - 9.4.1. nav nodrošināta attīstības plānošanas un finanšu vadības savstarpējā sasaiste – ikgadējā budžeta izstrādāšanā netiek izmantoti plānotie finanšu rādītāji un projektu īstenošanas termiņi;
 - 9.4.2. nav ievērots normatīvajā aktā⁹ noteiktais piecu gadu plānošanas termiņš;

³ „Latvijas ostu attīstības programma 2008.–2013.gadam” (apstiprināta Latvijas Ostu padomes 17.12.2008.sēdē, protokols Nr.8, aktualizēta Latvijas Ostu, tranzīta un loģistikas padomes 24.08.2011. sēdē, protokols Nr.5).

⁴ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 3.panta pirmā un otrā daļa.

⁵ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.5. „Darbības programma”, 3.6. „Liepājas SEZ pārvaldes attīstības projekti”, 3.8. „Prognozes” un 3.9. „Finanšu plāns”.

⁶ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.5. „Darbības programma”, 3.6. „Liepājas SEZ pārvaldes attīstības projekti”, 3.8. „Prognozes” un 3.9. „Finanšu plāns”.

⁷ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 3.panta pirmā un otrā daļa.

⁸ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 2.1. „Attīstības plāna izstrāde un pamatojums”.

⁹ Likuma par ostām 7.panta trešās daļas 4.punkts.

9.4.3. nav veikta Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā¹⁰ noteikto darbību izvērtēšana un plāna aktualizācija.

10. Pārvalde nav nodrošinājusi darbības kontroli, kas ļautu gūt pārliecību par darbības atbilstību normatīvo aktu prasībām, finanšu vadības efektivitāti, tajā skaitā ieņēmumu gūšanu paredzētajā apjomā un finanšu līdzekļu izlietojuma ekonomiskumu – Pārvaldes finanšu vadība netiek īstenota atbilstoši vispāratzītiem vadības principiem, kā arī pastāv Pārvaldes maksātspējas pasliktināšanās risks:
 - 10.1. netiek veikta Pārvaldes īstenoto ikdienas darbību, tajā skaitā līgumu un finanšu vadības, kontrole, budžeta analīze, faktiskās naudas plūsmas kontrole, datu salīdzināšana ar iepriekš plānotajiem attīstības rādītājiem;
 - 10.2. nav novērtēti ārējās vides riski (piemēram, tirgus risks, darījumu partneru risks, norēķinu risks), kas var ietekmēt Pārvaldes darbību, un nav noteikti iespējamie risku vadīšanas un kontroles līdzekļi;
 - 10.3. nav izpildītas normatīvo aktu¹¹, kas regulē Liepājas speciālās ekonomiskās zonas izveidi un darbību, tajā skaitā komercdarbību tās teritorijā un ieguldījumu veikšanu, prasības un nav nodrošināta noslēgto līgumu izpildes kontrole, kas rada iespēju 36 zonas kapitālsabiedrībām neveikt paredzētos ieguldījumus un neveicina Liepājas speciālās ekonomiskās zonas izveides mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi;
 - 10.4. divu gadu laikā debitoru parādi ir palielinājušies par Ls 459 856;
 - 10.5. apgrozāmo līdzekļu nodrošināšanai regulāri – 2012.gadā 102 darba dienas un 2013.gadā 113 darba dienas – ir izmantoti kredītlīnijas līdzekļi, neplānojot to atmaksas iespējas un uzņemoties saistības, kas revidējamā perioda beigās bija Ls 449 432 apmērā.
11. Pārvalde pretēji rīcību ar finanšu līdzekļiem un mantu reglamentējošo normatīvo aktu noteikumiem ir izlietojusi finanšu līdzekļus Ls 102 089 apmērā:
 - 11.1. Ls 69 442 – samaksājot ārpakalpojumu veicējiem par tādu uzdevumu veikšanu, kas ir noteikti Pārvaldes darbinieku amata aprakstos¹²;
 - 11.2. Ls 30 831 – samaksājot Ostu basketbola turnīra organizēšanas un Liepājas pārstāvniecības Rīgā uzturēšanas izdevumus¹³;
 - 11.3. Ls 1816 – apmaksājot darbinieku brīvdienās, darba nespējas, komandējumu un atvaļinājumu laikā iegādātas degvielas izdevumus¹⁴.
12. Pastāv risks, ka Pārvalde pretēji normatīvajā aktā¹⁵ noteiktajam ir nodevusi bezatlīdzības lietošanā komersantiem pamatlīdzekļus – Liepājas ostas piestātnes, jo teritorijas nomas līgumos nav noteikusi atsevišķu maksu par tām.
13. Pārvalde nav guvusi ieņēmumus vismaz Ls 162 719 apmērā:
 - 13.1. Ls 94 377 – neapbrēķinot kompensāciju par nomas līgumos noteikto pārkraujamo kravu apjoma neizpildi;

¹⁰ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.5. „Darbības programma”, 3.6. „Liepājas SEZ pārvaldes attīstības projekti”, 3.8. „Prognozes” un 3.9. „Finanšu plāns”.

¹¹ Likums par ostām, Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likums un likums „Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās” (likumu redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

¹² Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 9.¹ pants.

¹³ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 13.panta otrā daļa.

¹⁴ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 5.² panta otrā, trešā un piektā daļa.

¹⁵ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 5.panta pirmā daļa.

- 13.2. Ls 37 458 – neizmantojot līgumos noteiktās tiesības piemērot līgumsodu par savlaicīgi nesamaksātu teritorijas nomas maksu;
 - 13.3. Ls 27 143 – neaprēķinot Liepājas speciālās ekonomiskās zonas valdes noteikto maksu par ostas kopējās lietošanas objektu izmantošanu;
 - 13.4. Ls 3741 – ilgtermiņa nomas līgumos nomas maksas apmēru nosakot neatbilstoši Liepājas speciālās ekonomiskās zonas valdes apstiprinātiem kritērijiem.
14. Pastāv risks, ka Pārvalde ir nelietderīgi izlietojusi finanšu līdzekļus Ls 365 536 apmērā:
- 14.1. Ls 209 476 – veicot samaksu par mārketinga pakalpojumiem, tajā skaitā reklāmu izvietojumu, neizvērtējot to iespējamo ietekmi uz speciālās ekonomiskās zonas, tajā skaitā ostas pakalpojumu popularitātes vai pieprasījuma veicināšanu, kā arī nenoformējot normatīvajam aktam¹⁶ atbilstošus pakalpojuma sniegšanu apliecinošus dokumentus;
 - 14.2. Ls 92 060 – veicot maksājumus saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem un iesniegtajiem rēķiniem, kuros nav norādīti sniedzamie vai sniegtie pakalpojumi, kā arī nenoformējot darbu izpildi apliecinošus dokumentus;
 - 14.3. Ls 44 555 – apmaksājot izdevumus par komandējumiem, lai gan darbinieki nav iesnieguši atskaites par komandējumu uzdevumu izpildi;
 - 14.4. Ls 11 400 – izmaksājot darbiniekiem piemaksas bez ekonomiska pamatojuma un Darba koplīgumā neparedzētus pabalstus;
 - 14.5. Ls 4281 – samaksājot ar darba uzdevumu izpildi vai darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanu nesaistītu komandējumu izdevumus;
 - 14.6. Ls 3764 – samaksājot darbiniekiem dienas naudu par komandējumiem Latvijas teritorijā, nekontrolējot normatīvajos aktos noteiktā darba un atpūtas režīma ievērošanu, kā arī darbinieku prombūtni.
15. Pastāv risks, ka Pārvaldes rīcība ar finanšu līdzekļiem Ls 13 500 295 apmērā, veicot iepirkumus, nav bijusi ekonomiska, jo:
- 15.1. slēdzot divus līgumus par fiziskās apsardzes pakalpojumiem Ls 792 826 apmērā un trīs līgumus par velkoņu nomu Ls 4 314 317 kopsummā, nav piemērotas tiesību aktos¹⁷ noteiktās iepirkuma procedūras vai kārtība;
 - 15.2. slēdzot līgumus vismaz Ls 8 393 152 kopsummā, nav ievērotas Eiropas Savienības rekomendācijas par finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanu regulējošo normatīvo aktu piemērošanu, kā arī prasības par nediskrimināciju, vienlīdzīgu attieksmi, pārskatāmību, proporcionalitāti sekmējošo principu ievērošanu iepirkumu procedūrās.
16. Pārvalde 2012. un 2013.gadā nav nodrošinājusi vienlīdzīgu un tiesisku attieksmi, kā arī atklātību attiecībā ar komersantiem, jo:
- 16.1. pretēji normatīvajā aktā¹⁸ noteiktajam nav nodrošinājusi publiski pieejamu informāciju par iznomāšanai paredzētajiem zemesgabaliem Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā, izņemot Liepājas ostas teritoriju;
 - 16.2. pretēji normatīvajā aktā¹⁹ ietvertajam labas pārvaldības principam nav noteikusi skaidrus, ekonomiski pamatotus kritērijus nomas maksas apmēra noteikšanai Liepājas ostas teritorijā;

¹⁶ Likuma „Par grāmatvedību” 7.pants.

¹⁷ Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums, Publisko iepirkumu likums un pakārtotie tiesību akti.

¹⁸ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 6¹.panta otrā daļa.

¹⁹ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta piektā daļa.

- 16.3. nomas līgumos par līdzīgiem nomas objektiem ir iekļāvusi atšķirīgus nosacījumus, piemēram, par līgumsodu apmēru vai nosakot kompensāciju par ostā pārkraujamā kravu apjoma neizpildi.
17. Pārvaldei ir sniegti 16 ieteikumi Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānošanas un Pārvaldes finanšu vadības pilnveidošanai.
18. Pārvaldei ieviešot ieteikumus:
- 18.1. tiks veicināta Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānošana, ietverot atbilstošu plānu izpildes kontroles mehānismu un termiņu noteikšanu, kā arī teritorijas efektīvāka izmantošana, novēršot iespējamu nevienlīdzīgu attieksmi un veicinot atklātību attiecībās ar komersantiem;
- 18.2. tiks nodrošināta optimālu ieņēmumu gūšana, tiks novērsts finanšu līdzekļu nelietderīga un nepamatota izlietojuma risks un tiks nodrošināta Pārvaldes finanšu līdzekļu efektīva izmantošana, veicot iepirkumus.

Revidējamās jomas īss raksturojums

19. Speciālā ekonomiskā zona ir teritoriāli nodalīta valsts daļa ar īpašu no nacionālās likumdošanas atšķirīgu normatīvo aktu bāzi, kas orientēta uz šīs teritorijas un valsts ekonomisko attīstību²⁰. Šādu zonu izveides mērķis ir jaunu darbavietu radīšana un apkārtējo pilsētu iedzīvotāju ekonomiskās aktivitātes veicināšana²¹.
20. Speciālās ekonomiskās zonas vai brīvās zonas izveidei būtiski ir šādi principi²²:
- 20.1. ģeogrāfiski nodalīta teritorija;
- 20.2. sava pārvalde;
- 20.3. tiesības uz priekšrocībām, kas saistītas ar atrašanos zonas teritorijā (parasti – nodokļu atlaides);
- 20.4. atsevišķa muitas teritorija un vienkāršotas muitas procedūras.
21. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas statusu nosaka Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likums. Liepājas speciālā ekonomiskā zona tika izveidota 1997.gada 1.martā, un tās darbība ir paredzēta līdz 2035.gada 31.decembrim²³.
22. Liepājas speciālā ekonomiskā zona tika izveidota ar mērķi attīstīt un veicināt tirdzniecību, rūpniecību, kuģniecību un gaisa satiksmi, kā arī starptautisku preču apmaiņu caur Latviju. Tās uzdevums ir piesaistīt ieguldījumus ražošanas un infrastruktūras attīstībai un jaunu darba vietu radīšanai Liepājā. Liepājas speciālajai ekonomiskajai zonai ir jāveicina Liepājas reģiona attīstība²⁴.
23. Liepājas speciālā ekonomiskā zona ir Liepājas pilsētas un Liepājas rajona teritorija, kura izveidota normatīvajā aktā²⁵ noteikto mērķu sasniegšanai un kuras robežas noteiktas ar likumu²⁶.

²⁰ V.Raņķevica. Brīvās ekonomiskās zonas Latvijā un to reģionālā ietekme. Promocijas darba kopsavilkums, Jelgava – 2006.

²¹ Latvijas ostu nozares analīze: konkurētspēja un pārvaldība; Pasaules Banka, 2013.gada oktobris – 54.lpp.

²² *Special Economic Zones: Performance, Lessons Learned, and Implications for Zone Development: FIAS, the Multi-Donor Investment Climate Advisory Service of the World Bank Group, April 2008 - pg 9* (skatīt: <https://www.wbginvestmentclimate.org/uploads/SEZs%20-%20Performance,%20Lessons%20Learned%20and%20Implications%20for%20Zone%20Development.pdf>).

²³ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 55.panta pirmā daļa (ar grozījumiem, kas izdarīti ar 14.03.2013. likumu, kas stājās spēkā 10.04.2013.).

²⁴ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 3.panta pirmā un otrā daļa.

²⁵ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likums.

²⁶ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 1.pants.

24. Liepājas speciālā ekonomiskā zona aizņem aptuveni 65% pilsētas teritorijas – 3739 ha²⁷, tajā skaitā:
- 24.1. Liepājas ostas teritorija – 1182 ha un ārējais reids 22 890 ha,
 - 24.2. Liepājas starptautiskā lidosta – 251 ha,
 - 24.3. pilsētas industriālā teritorija – 543 ha,
 - 24.4. „Karosta” ar kopējo teritoriju 1763 ha.
25. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā esošā Liepājas osta ar kopējo platību 24 072 ha²⁸ ir viena no Baltijas jūras austrumu krasta neaizsalstošajām ostām.
26. Liepājas starptautiskā lidosta ir starptautiskiem lidojumiem sertificēta reģionāla lidosta Latvijas rietumos, kas atrodas 7 km no Liepājas pilsētas centra un 210 km no Rīgas. Tā ir nodota Liepājas pilsētas pašvaldības kapitālsabiedrībai – sabiedrībai ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) „Aviasabiedrība Liepāja” (reģ.Nr.40003134391)²⁹.
27. Liepājas speciālajā ekonomiskajā zonā ir izveidoti un darbojas divi industriālie parki – Liepājas Biznesa centrs Kapsēdes ielā un Pulvera ielas biznesa parks.
28. Līdz 2013.gada 31.decembrim bija noslēgti līgumi par komercdarbību un ieguldījumu izdarīšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā ar 36 kapitālsabiedrībām, kurām izsniegtas apliecības par tiesībām piemērot tiešo nodokļu atvieglojumus un īpašu kārtību valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu veikšanai (turpmāk – atļauja piemērot tiešo nodokļu atvieglojumus)³⁰.
29. Saskaņā ar publiskajā pārskatā³¹ norādīto Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrības līdz revidējamā laika posma sākumam bija veikušas ieguldījumus modernajās tehnoloģijās un kapitālsabiedrību infrastruktūrā Ls 126 748 000 apmērā, saņēmušas tiešo nodokļu atlaides Ls 9 197 230 apmērā un 2012.gadā investējušas Ls 19 800 632, saņemot nodokļu atlaides Ls 1 166 023 apmērā.
30. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldīšanu veic atvasināta publisko tiesību juridiskā persona – Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvalde, kas ir Ministru kabineta (turpmāk – MK) pārraudzībā³².
31. Pārvaldes budžeta izpilde 2012.gadā bija Ls 17 496 528 un 2013.gadā Ls 16 687 195 (skatīt 1.tabulu).

1.tabula

Pārvaldes budžets 2012. un 2013.gadam

Pozīcija	Plānotā summa 2012.gadā (Ls)	Plānotā summa 2013.gadā (Ls)	Faktiskā budžeta izpilde 2012.gadā (Ls)	Faktiskā budžeta izpilde 2013.gadā (Ls)	Faktiskā budžeta izpilde pret plānoto (%)
1.	2.	3.	4.	5.	6.=(4.+5.)/(2.+3.)-100%
Ieņēmumi kopā	17 665 000	17 100 001	17 496 528	16 687 195	-1,7
dotācija no vispārējiem ieņēmumiem, fondiem	2 550 000	2 667 454	2 311 750	2 060 771	-16,2

²⁷ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes publiskais gada pārskats par 2012.gadu.

²⁸ Ministru kabineta 20.06.2006. noteikumu Nr.486 „Noteikumi par Liepājas ostas robežu noteikšanu” 1.punkts.

²⁹ Skatīt: <http://liepaja-airport.lv/airport.php?id=parumus&lang=lv>.

³⁰ Pārvaldes 26.11.2013. spēkā esošo komercdarbības līgumu ar Liepājas speciālās ekonomiskās zonas komercsabiedrībām saraksts.

³¹ Pārvaldes publiskais pārskats par 2012.gadu.

³² Likuma par ostām 7.panta pirmā daļa, Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 8.panta pirmā daļa.

Pozīcija	Plānotā summa 2012.gadā (Ls)	Plānotā summa 2013.gadā (Ls)	Faktiskā budžeta izpilde 2012.gadā (Ls)	Faktiskā budžeta izpilde 2013.gadā (Ls)	Faktiskā budžeta izpilde pret plānoto (%)
1.	2.	3.	4.	5.	$\frac{6.-(4.+5.)}{(2.+3.)} \cdot 100\%$
maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	8 175 215	8 593 262	9 614 993	8 787 139	+9,7
kredīts	1 370 000	X	X	X	X
līdzekļu atlikums	5 569 785	5 839 285	5 569 785	5 839 285	0
Izdevumi kopā	17 665 000	17 100 001	17 496 528	16 687 195	-1,7
uzturēšanas izdevumi	5 336 523	5 894 138	5 352 691	5 241 916	-5,7
nodokļu un nodevu maksājumi	1 001 904	834 109	1 842 353	1 346 645	+73,7
kredītu, kredītprocentu samaksa	776 150	636 132	749 600	643 233	-1,4
izdevumi kapitālieguldījumiem	7 103 343	7 187 160	3 712 600	5 681 729	-34,3
līdzekļu atlikums	3 447 080	2 548 462	5 839 284	3 773 672	+60,3

32. Pārvaldes sastāvā ir Liepājas speciālās ekonomiskās zonas valde (turpmāk – Valde), kas ir augstākā lēmējinstiūcija, un tai pakļauts Liepājas speciālās ekonomiskās zonas izpildaparāts (turpmāk – Izpildaparāts), kuru vada Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldnieks (turpmāk – Pārvaldnieks)³³.
33. Atbilstoši normatīvajā aktā³⁴ noteiktajam Valdi veido deviņi valdes locekļi – trīs valsts pārstāvji, kas deleģēti no Ekonomikas, Finanšu un Satiksmes ministrijas, trīs Liepājas pilsētas domes deleģēti pārstāvji un trīs Liepājas pilsētas domes ieteikti Liepājas komersantu pārstāvji.
34. Pārvalde saskaņā ar normatīvajos aktos³⁵ noteikto veic arī visas ostas pārvaldes funkcijas attiecībā uz Liepājas ostu un tās teritoriju un ir Liepājas ostas pārvaldes tiesību un saistību pārņēmēja. Pārvaldei atbilstoši normatīvajā aktā³⁶ noteiktajam:
- 34.1. jānosaka ostas maksas un tarifu robežlīmeņi normatīvajā aktā³⁷ noteiktajiem pakalpojumiem;
 - 34.2. jānodrošina ostas maksas un nomas (īres) maksas iekasēšana;
 - 34.3. savas kompetences ietvaros jākontrolē ostas noteikumu ievērošana;
 - 34.4. savas kompetences ietvaros jākontrolē ostas komercsabiedrību darbības atbilstība likumiem, MK normatīvajiem aktiem un ostas pārvaldes nolikumam;
 - 34.5. jākontrolē ostas teritorijas aizsardzība pret piesārņojumu, jāorganizē kuģu radīto atkritumu un piesārņoto ūdeņu pieņemšana, jāizstrādā kuģu radīto atkritumu apsaimniekošanas plāns ostā un jāveic citas ar vides aizsardzību saistītas darbības;
 - 34.6. jānodrošina ziemas navigācija ostā;
 - 34.7. jānodrošina ostas attīstības programmas realizācija;
 - 34.8. jāapsaimnieko un jāattīsta īpašumā esošais vai valdījumā nodotais īpašums un jāveic citas normatīvajā aktā noteiktās funkcijas.

³³ Likuma par ostām 8.panta otrā daļa, Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 8.panta trešā daļa.

³⁴ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 9.panta otrā un trešā daļa.

³⁵ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 15.panta pirmā, Likums par ostām.

³⁶ Likuma par ostām 7.panta otrā un trešā daļa.

³⁷ Likuma par ostām 15.pants.

Revīzijas konstatējumi, secinājumi un ieteikumi

1. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības un Pārvaldes finanšu vadība

Konstatējumi

Liepājas speciālās ekonomiskās zonas stratēģiskā attīstība

35. Saskaņā ar vispārējiem vadības principiem attīstības plānošanā ir jāizvērtē pieejamos un vidējā termiņā prognozētos resursus un jānosaka izmaksu ziņā efektīvākos risinājumus, jānodrošina attīstības plānošanas un budžeta plānošanas savstarpējo sasaisti, pastāvīgi jāizvērtē ietekmi, veicot uzraudzību un sniedzot pārskatus par sasniegtajiem rezultātiem, kā arī atbilstoši situācijai jāaktualizē attīstības plānošanas dokumentos noteikto.
36. Izpildaparātam ir pienākums izstrādāt un Valdei saskaņot Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānu, ievērojot valsts, pašvaldību un sabiedrības intereses, tajā skaitā izstrādāt Liepājas ostas attīstības programmu atbilstoši apstiprinātai Latvijas ostu attīstības koncepcijai³⁸. Pārvaldei ir jānodrošina Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna īstenošana, jāorganizē infrastruktūras izveidošana un komunikāciju izbūve Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā³⁹.
37. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas stratēģiskās attīstības virzieni, mērķi un uzdevumi ir noteikti plānošanas dokumentos – „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāns 2008.–2017.gadam”⁴⁰, „Liepājas pilsētas attīstības stratēģija 2008.–2014.gadam”⁴¹ un „Latvijas ostu attīstības programma 2008.–2013.gadam”⁴².
38. Liepājas pilsētas attīstības stratēģijā⁴³ ir definēts mērķis – sekmēt pilsētas un tās iedzīvotāju labklājību, radīt priekšnosacījumus ilgtspējīgai un līdzsvarotai pilsētas attīstībai, nodrošinot tās konkurētspēju un integrāciju Eiropas Savienībā, sekmēt daudzveidīgu tautsaimniecisko attīstību, nodrošinot veselīgu, labvēlīgu un drošu vidi saimnieciskajai darbībai un reģiona iedzīvotājiem.
39. Izstrādājot Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānu, Pārvalde ir norādījusi⁴⁴, ka viens no svarīgākajiem faktoriem, kas nosaka investoru interesi par noteiktu vietu savas komercdarbības attīstībai, ir pieejamā ražošanas, transporta un sabiedriskā infrastruktūra, t.i., pieejamās ražošanas jaudas, telpas, nepieciešamās komunikācijas, ceļu infrastruktūra, sabiedriskā transporta un pakalpojumu pieejamība. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijas lielāko daļu raksturo nepietiekoša vai neesoša infrastruktūra – trūkst ražošanai nepieciešamo komunikāciju. Tādējādi tieši atbilstošas infrastruktūras trūkums kavē ievērojamas speciālās ekonomiskās zonas teritorijas daļas tālāku attīstību.
40. Lai sasniegtu Liepājas pilsētas attīstībai noteiktos mērķus uzņēmējdarbības, transporta un loģistikas nozarē, ir definēti⁴⁵ veicamie uzdevumi, tajā skaitā:

³⁸ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 10.panta pirmās daļas 1.punkts, 11.panta 1.punkts, Likuma par ostām 7.panta trešās daļas 1.punkts.

³⁹ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 11.panta 5. un 6.punkts, Likuma par ostām 7.panta trešās daļas 2. un 5.punkts.

⁴⁰ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāns 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu).

⁴¹ „Liepājas pilsētas attīstības stratēģija 2008.–2014.gadam” (apstiprināta Liepājas pilsētas domes sēdē 2007.g.).

⁴² „Latvijas ostu attīstības programmas 2008.–2013.gadam” (apstiprināta Latvijas Ostu padomes 17.12.2008.sēdē, protokols Nr.8, aktualizēta Latvijas Ostu, tranzīta un loģistikas padomes 24.08.2011. sēdē, protokols Nr.5) 28.–33.lpp.

⁴³ „Liepājas pilsētas attīstības stratēģijas 2008.–2014.gadam” (apstiprināta Liepājas pilsētas domes sēdē 2007.g.) 3.lpp.

⁴⁴ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 4. „Speciālā ekonomiskā zona”.

⁴⁵ „Liepājas pilsētas attīstības stratēģijas 2008.–2014.gadam” (apstiprināta Liepājas pilsētas domes sēdē 2007.g.) 20.–22.lpp.

- 40.1. nodrošināt ražošanas teritorijas ar nepieciešamo infrastruktūru;
- 40.2. izstrādāt skaidrus kritērijus investīciju projektu izvērtēšanai;
- 40.3. piesaistīt jaunu inovatīvu un zinātnietilpīgu uzņēmējdarbību pilsētā;
- 40.4. realizēt ostas infrastruktūras attīstības projektus – pievedceļu izbūve, dzelzceļa sistēmas pilnveidošana, akvatorijas padziļināšana, viļņlaužu (molu) rekonstrukcija, komunikāciju (elektroenerģija, ūdens apgāde, kanalizācija) sistēmu attīstība;
- 40.5. veicināt ostas teritorijā apstrādāto kravu veidu apjomu pieaugumu un jaunu kravu veidu piesaisti.
41. Latvijas ostu attīstības programmā⁴⁶ ir noteikts mērķis – nodrošināt ilgtspējīgu Liepājas ostas kvantitatīvu un kvalitatīvu attīstību, attīstot ostas infrastruktūru, uzlabojot kuģošanas drošību un ostas iekārtu aizsardzību, attīstot pakalpojumus un ražošanu ar augstu pievienoto vērtību, veicot ostas piesārņoto teritoriju sanāciju un attīstot publisko–privāto partnerību. Noteikti seši ostas attīstībā īstenojamie projekti, kas attiecīgi iekļauti Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā.
42. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāns ir izstrādāts atbilstoši Liepājas pilsētas attīstības stratēģijai un Latvijas ostu attīstības programmai, un tajā ir noteikti:
- 42.1. ostas attīstībā – izvirzīto mērķu sasniegšanai veicamie uzdevumi, tajā skaitā plānotie investīciju veidi un projekti, norādot to apjomu, īstenošanu un finansējuma avotus, kā arī ir noteikti daži mērķu sasniegšanas kvantitatīvie rādītāji – kravu apgrozījums, pasažieru un ostā apkalpoto kuģu skaits un prognozētie Pārvaldes finanšu rādītāji – ieņēmumi, izdevumi un naudas plūsma (skatīt 2.tabulu)⁴⁷;

2.tabula

Liepājas speciālās ekonomiskās zonas stratēģisko mērķu izpildes rādītāji

Rādītājs	Attīstības plānā ⁴⁸ noteiktie revidējamā periodā sasniedzamie rādītāji	Revidējamā periodā sasniegtie rezultāti	Revidējamam periodam plānoto rādītāju izpilde (%)
1.	2.	3.	4.=3./2.–100%
Kravu apgrozījums, tūkst.t		X	
Optimistiskais scenārijs	20 950		-41,4
Reālistiskais scenārijs	16 600	12 269	-26,1
Pesimistiskais scenārijs	10 600		+15,8
Kuģu skaits	4785	3144	-34,3
Kravas operācijas	4537		
Remonts	113	X	X
Kruīza	21		
Citi	114		
Pasažieru skaits	40 200	75 849	+88,7
Regulārā satiksme	32 000	X	X
Kruīzu kuģi	8200		
Ieņēmumi, tūkst.Ls¹⁾	33 084	24 571	-25,7
Ostas maksas un ostā sniegtie pakalpojumi	18 740	10 826	-42,2

⁴⁶ „Latvijas ostu attīstības programmas 2008.–2013.gadam” (apstiprināta Latvijas Ostu padomes 17.12.2008.sēdē, protokols Nr.8, aktualizēta Latvijas Ostu, tranzīta un loģistikas padomes 24.08.2011. sēdē, protokols Nr.5) 28.–33.lpp.

⁴⁷ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.5. „Darbības programma”, 3.6. „Liepājas SEZ pārvaldes attīstības projekti”, 3.8. „Prognozes” un 3.9. „Finanšu plāns”.

⁴⁸ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 4.4. „Attīstības stratēģija” un 4.5. „Darbības programma”.

Rādītājs	Attīstības plānā ⁴⁸ noteiktie revidējamā periodā sasniedzamie rādītāji	Revidējamā periodā sasniegtie rezultāti	Revidējamam periodam plānoto rādītāju izpilde (%)
<i>I.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>	<i>4.=3./2.-100%</i>
Ostas ceļu izmantošana	1051	579	-44,9
Noma	1494	1403	-6,1
Citi ²⁾	1149	4994	+334,6
Projektu finansējums	10 650	4973	-53,3
Naudas atlikuma samazinājums	X	1796	X
Izdevumi, tūkst.Ls ¹⁾	30 702	24 572	-25,7
Atalgojums	5862	3888	-33,7
Uzturēšanas izdevumi	5008	7822 ⁴⁾	+56,2
Kredīti	1697	1393	-17,9
Pārējie ³⁾	4685	3189	-31,9
Projektu finansēšana	13 450	8280	-38,4

Piezīmes: ¹⁾ plānotie rādītāji saskaņā ar ostas kravu apgrozījuma reālistisko attīstības scenāriju;

²⁾ ārkārtas ieņēmumi, atgrieztais pievienotās vērtības nodoklis;

³⁾ nodokļu un nodevu maksājumi;

⁴⁾ Pārvalde no 2012.gada nomā trīs velkoņus.

- 42.2. speciālajā ekonomiskajā zonā ietilpstošās industriālās teritorijas attīstībā – sniedzamie stratēģiskie mērķi un izdevumi, kā arī darbības programma, bet nav noteikti izmērāmi mērķu sasniegšanas rādītāji⁴⁹.
43. Normatīvajā aktā⁵⁰ ir noteikti līgumos ar ieguldītājiem un komercsabiedrībām iekļaujami rādītāji, kurus ir iespējams izmantot arī Liepājas speciālās ekonomiskās zonas darbības raksturošanai – plānotais apgrozījums, investīciju apjoms, izveidojamo darba vietu skaits.
44. Izvērtējot Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānu, ir konstatēts:
- 44.1. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā nav minēti speciālās ekonomiskās zonas darbības mērķu sasniegšanas efektivitātes rādītāji, piemēram, piesaistāmo komersantu skaits ostā, industriālajā zonā, komersantu plānotais apgrozījums, investīciju apjoms, izveidojamo darba vietu skaits un tajās strādājošo atalgojums;
- 44.2. lai gan ir noteikti daži kvantitatīvie ostas darbības rādītāji, tomēr Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā nav noteikti ostas darbības kvalitatīvie rādītāji, kas raksturotu kuģu apriti, kravu plūsmu, piestātņu darbību un ļautu izmērīt Pārvaldes darbības rezultātu, veikt regulāru sasniegtā novērtējumu, analizēt iespējamās problēmas un plānot to novēršanu.
45. Arī Pasaules Bankas eksperti norāda⁵¹, ka tikai izmērāmu kvantitatīvo jeb skaitlisko darbības rezultātu raksturojošo rādītāju noteikšana neļauj gūt objektīvu informāciju par ostas konkurences situāciju, kā arī tie neraksturo darbības mērķu sasniegšanas efektivitāti.
46. Saskaņā ar Pasaules bankas ekspertu ieteikumiem⁵² nepieciešams izstrādāt un ieviest rādītāju sistēmu, kas ietver arī darbības kvalitatīvos rādītājus, piemēram, ostas tuvumā radīto darba vietu skaits un tajās strādājošo atalgojums, zemes izmantošanas efektivitāte (labiekārtoto teritoriju platība, īpatsvars utml.), piestātņu noslogojums, kuģu gaidīšanas laiks un apkalpošanas laiks piestātnēs, pārkrauto kravu raksturojums – augstvērtīgu fasēto

⁴⁹ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 4.4. „Attīstības stratēģija” un 4.5. „Darbības programma”.

⁵⁰ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 24.pants.

⁵¹ Latvijas ostu nozares analīze: konkurētspēja un pārvaldība; Pasaules Banka, 2013.gada oktobris – 52.lpp.

⁵² Latvijas ostu nozares analīze: konkurētspēja un pārvaldība; Pasaules Banka, 2013.gada oktobris – 52.-55.lpp.

kravu daudzums, kravas tīrais apjoms (bez taras), konteineru aizpildījuma rādītāji (tukši/pilni).

47. No Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības dokumentiem un tās darbību regulējošajiem normatīvajiem aktiem izriet, ka izvirzīto mērķu sasniegšanā būtiska nozīme ir Pārvaldes sadarbībai ar Liepājas speciālās ekonomiskās zonas ieguldītājiem un komersantiem, ko ilustrē Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna⁵³ izstrādei izvirzītie mērķi, plāna izstrādes procesā paredzētā sadarbība, kā arī normatīvajā aktā⁵⁴ noteiktie Pārvaldes uzdevumi, tajā skaitā slēgt līgumus ar ieguldītājiem un komersantiem un kontrolēt šo līgumu izpildi, piešķirt tiesības piemērot nodokļu atlaides un noteikt brīvās zonas (detalizēti skatīt ziņojuma sadaļu „Līgumos ar komersantiem noteikto ieguldījumu kontrole”).
48. Saskaņā ar risku vadības pamatprincipiem SVID (angļu valodā – *SWOT*) analīze⁵⁵ paredz priekšrocību un trūkumu, kā arī ārējās vides iespēju un risku novērtēšanu, izstrādājot organizācijas stratēģiju. Risinot jautājumu par projekta izvēli un tā īstenošanas mērķtiecīgumu, jānovērtē visi riski, kas var ietekmēt projekta īstenošanas rezultātus, un jānosaka iespējamie risku vadīšanas un kontroles līdzekļi⁵⁶.
49. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā⁵⁷ ir noteikts: „*Veicot SVID analīzi, nav apskatīta ārējo no Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes darbības neatkarīgo spēku ietekme uz ostas darbību un iespējamajiem attīstības procesiem, [..] koncentrējoties tikai un vienīgi uz Liepājas ostas attīstībai būtiski svarīgajiem faktoriem.*”.
50. Pārvaldes stratēģiskās attīstības dokumentos nav definēta un Pārvalde nav izveidojusi noteikto mērķu sasniegšanas un uzdevumu izpildes uzraudzības, atskaites un kontroles sistēmu, tajā skaitā nav noteikti kritēriji, pēc kuriem vērtēt stratēģisko mērķu sasniegšanu un nav noteikti novērtēšanas termiņi.
51. Pasaules Bankas eksperti norāda⁵⁸, ka efektīvas darbības nodrošināšanai ir jāizstrādā procedūras, kas nodrošina sistēmisku vadību, tajā skaitā pastāvīgas kontroles. Revīzijā ir konstatēts, ka Pārvaldes darbības rokasgrāmatā⁵⁹ kvalitātes vadības sistēmas procesu struktūrshēmā ir iekļauti, bet nav izstrādāti apraksti un shēmas vairākiem procesiem, kuri reglamentētu Pārvaldes stratēģiskās attīstības un finanšu vadību, to savstarpējo sasaisti un izpildes kontroli – process Nr.46 „Politikas un mērķu noteikšana”, Nr.49 „Budžeta plānošana”, Nr.58 „Finanšu uzskaitē”, Nr.65 „Budžeta izpildes kontrole”.
52. Izvērtējot Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna atbilstību vispārējiem vadības principiem⁶⁰, ir konstatēts, ka, plānojot attīstību, Pārvalde nav novērtējusi ārējās vides riskus (piemēram, tirgus risku, darījumu partneru risku, norēķinu risku), kas var ietekmēt tās darbību, un Pārvaldes vadības dokumentos nav noteikusi iespējamos risku vadīšanas un kontroles līdzekļus.

⁵³ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 1.5. „Administratīvais ietvars”, 2. „Attīstības plāna izstrāde”.

⁵⁴ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likums.

⁵⁵ Ekonomikas un finanšu vārdnīca K.Krēšļaņa u.c. red.; Rīga: Apgāds Norden AB, 2003, 350.lpp.

⁵⁶ Alsiņa R., Marinska K., Bojarenko J. Vadības grāmatvedība: teorija un prakse; Rīga: SIA KIF „Biznesa Komplekss”, 2011, 230.–233.lpp.

⁵⁷ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.3. „SVID”.

⁵⁸ Latvijas ostu nozares analīze: konkurētspēja un pārvaldība; Pasaules Banka, 2013.gada oktobris – 67.lpp.

⁵⁹ „Pārvaldes darbības rokasgrāmatas” (apstiprināta ar Valdes 13.05.2004. lēmumu Nr.41 (sēdes protokols Nr.3, 4.punkts)) shēma „Vadības procesi” – 10.lpp.

⁶⁰ Alsiņa R., Marinska K., Bojarenko J. Vadības grāmatvedība: teorija un prakse; Rīga: SIA KIF „Biznesa Komplekss”, 2011, 230.–233.lpp.

53. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā⁶¹ minētie prioritāri īstenojamie projekti ir saistīti galvenokārt ar ostas attīstību – ir paredzēts īstenot sešus Latvijas ostu attīstības programmā⁶² definētus projektus Liepājas ostas darbības uzlabošanai un attīstības veicināšanai (skatīt 1.pielikumu). Divi projekti ir saistīti ar ostas pievedceļu izbūvi, bet nav tieši saistīti ar speciālās ekonomiskās zonas ražošanas teritorijai nepieciešamās infrastruktūras izveidi – nepieciešamo komunikāciju (energoapgāde, ūdens un kanalizācijas pieslēgumi), labiekārtotu telpu, pieejamo ražošanas jaudu nodrošināšanu. Minēto projektu īstenošanai ir nepieciešams līdzfinansējums, tajā skaitā no Pārvaldes gūtajiem ieņēmumiem.
54. Projektu īstenošanas beigu termiņš atbilstoši ostas kravu apgrozījuma attīstības reālistiskajā scenārijā plānotajiem ieņēmumiem bija noteikts no 2009.gada līdz 2012.gadam, neparedzot projektu īstenošanas prioritātes un Pārvaldes darbības, ja reālistiskajā attīstības scenārijā noteiktie rādītāji netiek sasniegti un Pārvalde nav spējīga nodrošināt finanšu resursus projektu līdzfinansējumam.
55. Izstrādājot Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānu, Pārvalde secināja⁶³, ka *Liepājas ostā kopš 2003.gada ir vērojams kravu apgrozījuma samazinājums, kas ir saistīts ar ostas konkurētspējas samazināšanos, reģiona lielajām ostām veicot plānveidīgus ostu padziļināšanas darbus un realizējot vērienīgus ostu attīstības projektus.*
56. Revīzijā ir konstatēts, ka tikai viens no sešiem plānotajiem Liepājas ostas attīstības projektiem ir pabeigts Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā⁶⁴ noteiktajā termiņā, bet divi projekti nav uzsākti:
- 56.1. projekts „Izpēte un tehniskais projekts viļņlaužu rekonstrukcijai Liepājas ostā”, kurš bija jāīsteno līdz 2009.gadam, pabeigts 2008.gadā⁶⁵;
 - 56.2. projektā „Liepājas ostas pievedceļu rekonstrukcija un būvniecība”, kurš bija jāīsteno līdz 2009.gadam, ir īstenotas plānotās darbības – izbūvēts un labiekārtots Liepājas ostas dzelzceļa pievadceļš un Ziemeļu parks (darbi pabeigti 2008.gadā), renovēts O.Kalpaka (Karostas) tilts (darbi pabeigti 2009.gadā) un 2010.gadā pabeigti ostas auto pievadceļa būvdarbi⁶⁶;
 - 56.3. projektā „Liepājas ostas padziļināšana”, kurš bija jāīsteno līdz 2010.gadam, ir veikta Liepājas ostas kuģu satiksmes vadības centra modernizācija (darbi pabeigti 2011.gadā), savukārt padziļināšanas darbus ir paredzēts pabeigt līdz 2014.gada beigām⁶⁷;
 - 56.4. projektā „Liepājas ostas Karostas kanāla attīrīšana”, kurš bija jāīsteno līdz 2011.gadam, 2012.gadā ir veikts iepirkums un uzsākta projekta īstenošana. Projektu ir paredzēts pabeigt līdz 2015.gadam⁶⁸;
 - 56.5. projekti „Liepājas ostas viļņlaužu rekonstrukcija” un „Liepājas ostas sauszemes pievedceļu rekonstrukcija”, kuri bija jāīsteno līdz 2012.gadam, nav uzsākti.

⁶¹ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.6. „Pārvaldes attīstības projekti”.

⁶² „Latvijas ostu attīstības programmas 2008.–2013.gadam” (apstiprināta Latvijas Ostu padomes 17.12.2008.sēdē, protokols Nr.8, aktualizēta Latvijas Ostu, tranzīta un loģistikas padomes 24.08.2011. sēdē, protokols Nr.5) sadaļa 6.3.3. „Attīstības plāni”.

⁶³ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.1.1. „Nozares attīstība” un 1.2.2. „Pārkraušanas apjomi un kravu struktūra Liepājas ostā”.

⁶⁴ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.5. „Darbības programma”, 3.6. „Liepājas SEZ pārvaldes attīstības projekti”, 3.8. „Prognozes” un 3.9. „Finanšu plāns”.

⁶⁵ Pārvaldes 2010.gada publiskais pārskats.

⁶⁶ Pārvaldes 2010.gada publiskais pārskats.

⁶⁷ Pārvaldes publiskais pārskats par 2012.gadu.

⁶⁸ Pārvaldes publiskais pārskats par 2012.gadu.

57. Pārvaldes darbinieki informēja⁶⁹, ka investīciju projektu īstenošana ir atkarīga no Pārvaldes finansiālajām iespējām un dažādiem ārējiem apstākļiem. Pašu finansējuma nepietiekamības dēļ tiek īstenoti projekti, kuri ir saņēmuši Eiropas Savienības vai valsts finansējumu, turklāt arī Pārvaldes līdzfinansējuma nodrošināšanai ir jāpiesaista kredītlīdzekļi⁷⁰, bet, piemēram, projekta „Liepājas ostas padziļināšana” īstenošana nenotiek atbilstoši plānotajam termiņam uzsāktās tiesvedības dēļ.
58. Pārvalde revīzijas laikā nevarēja iesniegt dokumentus, kas apliecinātu, ka tā revidējamā laika posmā būtu veikusi attīstības dokumentos izvirzīto mērķu un uzdevumu izpildes izvērtēšanu, kā arī aktualizējusi šos dokumentus atbilstoši faktiskajiem apstākļiem un rādītājiem. Pārvaldes darbinieki norādīja⁷¹, ka stratēģiskie mērķi un uzdevumi ir jāizpilda līdz 2017.gadam un stratēģiskās attīstības dokumentus ir plānots aktualizēt 2014.gadā.
59. Izvērtējot 2.tabulā norādītos Pārvaldes darbības un finanšu rādītājus, ir konstatēts, ka netiek nodrošināta attīstības plānošanas un budžeta plānošanas savstarpējā sasaiste – ikgadējā budžeta plānošana nenotiek, pamatojoties uz attīstības dokumentos noteiktajiem plānotajiem rādītājiem.
60. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā⁷² ir noteikts: „*Finanšu plāns parāda plānoto naudas plūsmu, atšifrējot ieņēmumu un izdevumu sadaļas, tādējādi pamatojot attīstībai nepieciešamo finanšu resursu pietiekamību un attīstības projektu realizācijas finansiālo pamatotību. Finanšu plāna izstrāde ir balstīta uz attīstības reālistisko scenāriju. Kravu apgrozījums, salīdzinot ar 2007.gadu, gandrīz četrkārtšojas, sasniedzot 15,0 miljonus tonnu gadā.*”⁷³.
61. Pārvaldes finanšu rādītājus ietekmē arī projektu īstenošanas laika neatbilstība plānotajam – projekti netiek īstenoti attīstības plānā noteiktajos termiņos. Izvērtējot Pārvaldes plānotos un sasniegtos darbības rādītājus par revidējamo laika posmu, ir konstatēts, ka ilgtermiņa attīstības reālistiskajā scenārijā plānotie rādītāji nav sasniegti – kravu apgrozījums Liepājas ostā divos gados ir par 26,1% mazāks, nekā plānots, un 2013.gadā ir samazinājies līdz 2011.gada apjomam, ostā apkalpoto kuģu skaits ir par 34,3% mazāks, nekā plānotais, tādējādi Pārvaldes pašu ieņēmumiem no ostas maksām un ostā sniegtajiem pakalpojumiem samazinoties par 42,2% un no ostas ceļu izmantošanas – par 44,9% attiecībā pret plānoto (skatīt 2.tabulu).
62. Lai gan Pārvaldes pašu ieņēmumi no ostas maksām, ostas pakalpojumiem un nomas, salīdzinot ar attīstības plānā⁷⁴ noteiktajiem, ir samazinājušies par 39,8%, izdevumi atalgojumam ir samazinājušies tikai par 33,7%, bet uzturēšanas izdevumi ir palielinājušies par 56,2%, ko noteica 2012.gadā strauji pieaugušie velkoņu nomas un uzturēšanas izdevumi.

Līgumos ar komersantiem noteikto ieguldījumu kontrole

63. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā⁷⁵ Pārvalde norāda, ka iespēja iegūt nodokļu atvieglojumus komersantam Liepājas speciālās ekonomiskās zonas statusā ir viens no speciālās ekonomiskās zonas attīstības galvenajiem priekšnoteikumiem, kas ļauj komersantam samazināt izmaksas, veicot investīcijas savas komercdarbības attīstībā.

⁶⁹ Valsts kontroles 26.11.2013. intervijas protokols.

⁷⁰ Pārvaldes 2014.gada budžets (apstiprināts Valdes 13.12.2013. sēdē, protokols Nr.10).

⁷¹ Valsts kontroles 26.11.2013. intervijas protokols, Pārvaldes 19.03.2014. vēstule Nr.1.3R/100./170.

⁷² „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.9. „Finanšu plāns”.

⁷³ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.8.4. „Attīstības scenāriji”.

⁷⁴ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.9. „Finanšu plāns”.

⁷⁵ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 4.3. „SVID”.

64. Saskaņā ar normatīvajos aktos⁷⁶ noteikto Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā komercdarbību var veikt:
- 64.1. komercsabiedrība speciālās ekonomiskās zonas statusā, kas tai dod tiesības uz atvieglojumiem nodokļu piemērošanā;
 - 64.2. komersants, kas noslēdzis līgumu par komercdarbību ostā;
 - 64.3. komersants vispārējā kārtībā.
65. Normatīvie akti⁷⁷ nosaka, ka Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrības ir likumā⁷⁸ noteiktajā kārtībā nodibinātās vai pārveidotās Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā esošās komercsabiedrības, kuras noslēgušas līgumu ar Pārvaldi par komercdarbību un ieguldījumu izdarīšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā.
66. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrības normatīvajos aktos noteiktā kārtībā var iegūt tiesības piemērot atvieglojumus tiešo un netiešo nodokļu aprēķināšanā, kā arī īpašu kārtību valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu veikšanai, tajā skaitā kopējais tiešo nodokļu, t.i., uzņēmuma ienākuma nodokļa un nekustamā īpašuma nodokļa atlaižu apmērs atkarībā no Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrības lieluma var sasniegt 70% no uzkrātās ilgtermiņa ieguldījumu ēkās, būvēs, tehnoloģiskajās iekārtās, mašīnās un nepabeigtās celtniecības objekto summas⁷⁹.
67. Saskaņā ar normatīvajā aktā⁸⁰ noteikto Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrībai jāatrodas un jāveic komercdarbība Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā, kā arī ieguldījumi veicami Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā (tajā esošajās komercsabiedrībās) un izmantojami komercdarbības veikšanai.
68. Normatīvais akts nosaka, ka Pārvalde piešķir Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrībai atļauju piemērot tiešo nodokļu atvieglojumus, ja tā vienlaikus atbilst šādiem kritērijiem:
- 68.1. atrodas un veic komercdarbību Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā⁸¹;
 - 68.2. normatīvā akta izpratnē nav transporta, rūpniecības, sintētisko šķiedru ražošanas, lauksaimniecības, zivsaimniecības, akmeņogļu rūpniecības vai kuģu būves nozares (turpmāk – reglamentētās nozares) kapitālsabiedrība⁸².
69. Saskaņā ar Pārvaldes sniegto informāciju⁸³ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrības atrašanos un komercdarbības veikšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā Pārvalde pārbauda gan pirms atļaujas piemērot tiešo nodokļu atvieglojumus izsniegšanas, gan tās darbības laikā, tajā skaitā Pārvaldes darbinieki:

⁷⁶ Likuma par ostām 18.panta pirmā daļa, Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 17., 20.pants un 23.panta pirmā daļa un likums „Par nodokļu piemērošanu brīvistās un speciālajās ekonomiskajās zonās” (likumu redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

⁷⁷ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 1.panta 4.punkts un likuma „Par nodokļu piemērošanu brīvistās un speciālajās ekonomiskajās zonās” 1.panta pirmā daļa un otrās daļas 11.punkts (likumu redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

⁷⁸ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 19.pants (likumu redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

⁷⁹ Likuma „Par nodokļu piemērošanu brīvistās un speciālajās ekonomiskajās zonās” 8.panta pirmā daļa (likumu redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

⁸⁰ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 1.panta 3.punkts, 18.pants, 25.panta pirmā un otrā daļa (likumu redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

⁸¹ Likuma „Par nodokļu piemērošanu brīvistās un speciālajās ekonomiskajās zonās” 5.panta otrā daļa (likumu redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

⁸² Likuma „Par nodokļu piemērošanu brīvistās un speciālajās ekonomiskajās zonās” 5.panta ceturtā daļa (likumu redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

⁸³ Valsts kontroles 11.12.2013. un 26.11.2013. intervijas protokols, Pārvaldes 19.02.2014. e-pasts.

- 69.1. publiskos reģistros pārliecinās par Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrības juridisko adresi un Valsts ieņēmumu dienestā reģistrēto nodokļu maksātāja struktūrvienību adresi;
- 69.2. seko informācijai presē un citos masu informācijas līdzekļos, kā arī veic pārrunas ar Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrībām, kuras nav ievērojušas prasības par atrašanos un komercdarbības veikšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā;
- 69.3. saskaņo ar Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrību būvniecības ieceres, ja tās saistītas ar iznomāto nekustamo īpašumu.
70. Pārvalde revidējamā laika posmā nav konstatējusi prasību par Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrības atrašanos un komercdarbības veikšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā neievērošanu⁸⁴.
71. Saskaņā ar sniegto skaidrojumu⁸⁵ Pārvalde:
- 71.1. pirms atļaujas piemērot tiešo nodokļu atvieglojumus izsniegšanas, pamatojoties uz kapitālsabiedrības sniegtajām ziņām, pārbauda, vai Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrība nav reģlamentētās⁸⁶ nozares kapitālsabiedrība;
- 71.2. pēc atļaujas izsniegšanas, t.i., tās darbības laikā kontroles neveic.
72. Normatīvajā aktā⁸⁷ ir noteikts, ka Valde slēdz līgumus par komercdarbību un ieguldījumu izdarīšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā, kā arī kontrolē noslēgto līgumu izpildi, turklāt noteikts, ka līgumos jāiekļauj terminēti noteikumi:
- 72.1. par ieguldījumu veidiem un summām;
- 72.2. par darba vietu skaitu;
- 72.3. par moderno tehnoloģiju ieviešanu;
- 72.4. par sagaidāmo preču ražošanas un pakalpojumu apjomu vai kravu apgrozījumu.
73. No 2013.gada 9.maija līgumā par komercdarbību un ieguldījumu izdarīšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā jānorāda arī ieguldījuma objekts, ieguldījuma apjoms un termiņš, kā arī ieguldījumam piemērojamā atbalsta intensitātes likme⁸⁸.
74. Noslēgtajos līgumos⁸⁹ par komercdarbību un ieguldījumu izdarīšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā iekļauts komersanta pienākums:
- 74.1. veikt ieguldījumus līgumā noteiktos objektos, apjomos un termiņos;
- 74.2. nodrošināt kravu pārkraušanu vai preču eksportu (neto apgrozījumu) līgumā noteiktos apjomos un termiņos;
- 74.3. nodrošināt līgumā noteikto darba vietu skaitu un darba algu.

⁸⁴ Pārvaldes 19.02.2014. e-pasts.

⁸⁵ Pārvaldes 19.02.2014. e-pasts.

⁸⁶ Likuma „Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās” 5.panta ceturta daļa (likuma redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

⁸⁷ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 10.panta pirmās daļas 2. un 8.punkts un 24.pants (likuma redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

⁸⁸ Likuma „Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās” 1.panta otrās daļas 13.punkts (likuma redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

⁸⁹ Skatīt, piemēram, Pārvaldes 01.02.2013. līguma Nr.4-9/1/2013, 16.03.2012. līguma Nr.4-9/2/2012 un 30.01.1998. līguma 5.2.1., 5.2.2., 5.2.3. un 5.2.4.apakšpunktu.

75. Saskaņā ar līgumiem⁹⁰ par komercdarbību un ieguldījumu izdarīšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā Pārvaldei ir tiesības:
- 75.1. apmeklēt Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrības īpašumu vai nomāto objektu, lai pārliecinātos, vai komercdarbība tiek veikta atbilstoši līgumam un normatīvajiem aktiem;
 - 75.2. celt prasību tiesā par līguma laušanu, ja Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrība nepilda tā noteikumus;
 - 75.3. lauzt līgumu pirms termiņa, vienu mēnesi iepriekš brīdinot līgumpartneri, ja tas neizpilda līgumā noteiktās saistības.
76. Pārbaudot 13 izlasē iekļauto līgumu par komercdarbību un ieguldījumu izdarīšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā izpildi 2012.gadā, ir konstatēts:
- 76.1. četras kapitālsabiedrības veikušas par Ls 601 701 mazākus ieguldījumus, nekā paredzēts līgumā⁹¹;
 - 76.2. septiņas kapitālsabiedrības veikušas par Ls 1 360 890 lielākus ieguldījumus, nekā paredzēts līgumā⁹²;
 - 76.3. trīs kapitālsabiedrības deklarējušas Valsts ieņēmumu dienestā par Ls 141 252 lielāku, nekā paredzēts līgumā⁹³, ieguldījumu summu nodokļu atvieglojumu saņemšanai.
77. Saskaņā ar Pārvaldes sniegto informāciju⁹⁴ tā nekontrolē ieguldījumu veikšanas atbilstību līgumam un sekojošu pareizu nodokļu atvieglojumu piemērošanu, jo par to atbild pati Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrība, bet kontrole ir jāveic Valsts ieņēmumu dienestam, turklāt kapitālsabiedrība nodokļu atvieglojumus piemēro pēc faktiski veiktā ieguldījumu apjoma, nevis pēc līgumā paredzētā.
78. Normatīvais akts⁹⁵ nosaka, ka pirms komercdarbības uzsākšanas un ieguldījumu izdarīšanas slēdzams līgums ar Pārvaldi.
79. Pārbaudot 13 izlasē iekļauto Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrību līgumus⁹⁶ par komercdarbību un ieguldījumu izdarīšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā, ir konstatēts:

⁹⁰ Skatīt, piemēram, Pārvaldes 01.02.2013. līguma Nr.4-9/1/2013, 16.03.2012. līguma Nr.4-9/2/2012 un 30.01.1998. līguma 4.1.2. un 7.2.1.apakšpunktu.

⁹¹ Pārvaldes 06.03.1998. līgums Nr.4.-9./7V98 (ar 01.12.2011. grozījumiem), 25.04.2007. līgums Nr.4-9/2/2007 (ar 30.12.2011. grozījumiem), 03.12.2010. līgums Nr.4-9/1/2010 (ar 24.07.2013. grozījumiem) un 16.01.2012. līgums Nr.4-9/1/2012.

⁹² Pārvaldes 12.03.1998. līgums Nr.4.-9./8V98 (ar 01.12.2011. grozījumiem), 01.07.1998. līgums Nr.4-9/11/98 (ar 24.08.2011. grozījumiem) , 18.10.1999. līgums Nr.4.-9./3./99 (ar 25.11.2013. un 02.12.2013. grozījumiem), 12.01.2000. līgums Nr.4.-9./1./2000 (ar 25.11.2013. un 29.11.2013. grozījumiem), 04.03.2002. līgums Nr.4-9/2/2002 (ar 01.12.2011. grozījumiem), 04.09.2003. līgums Nr.4-9/2/2003 (ar 15.12.2011. grozījumiem) un 16.03.2012. līgums Nr.4-9/2/2012 (ar 30.11.2012. grozījumiem).

⁹³ Pārvaldes 12.01.2000. līgums Nr.4.-9./1./2000 (ar 25.11.2013. un 29.11.2013. grozījumiem), 04.03.2002. līgums Nr.4-9/2/2002 (ar 01.12.2011. grozījumiem) un 04.09.2003. līgums Nr.4-9/2/2003 (ar 15.12.2011. grozījumiem).

⁹⁴ Valsts kontroles 26.11.2013. intervijas protokols un Pārvaldes 19.02.2014. e-pasts.

⁹⁵ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 17.pants (likuma redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

⁹⁶ Pārvaldes 30.01.1998. līgums Nr.4.-9./5V98 (ar 26.10.2011. grozījumiem); 30.01.1998. līgums Nr.4.-974/98 (ar 02.02.2012. grozījumiem), 12.03.1998. līgums Nr.4.-9./8V98 (ar 01.12.2011. grozījumiem), 06.03.1998. līgums Nr.4.-9./7V98 (ar 01.12.2011. grozījumiem), 01.07.1998. līgums Nr.4-9/11/98 (ar 24.08.2011. grozījumiem), 12.01.2000. līgums Nr.4.-9./1./2000 (ar 25.11.2013. un 29.11.2013. grozījumiem), 04.03.2002. līgums Nr.4-9/2/2002 (ar 01.12.2011. grozījumiem), 18.10.1999. līgums Nr.4.-9./3./99 (ar 25.11.2013. un 02.12.2013. grozījumiem), 04.09.2003. līgums Nr.4-9/2/2003 (ar 15.12.2011. grozījumiem), 25.04.2007. līgums Nr.4-9/2/2007 (ar 30.12.2011. grozījumiem), 03.12.2010. līgums Nr.4-9/1/2010 (ar 24.07.2013. grozījumiem), 16.01.2012. līgums Nr.4-9/1/2012 un 16.03.2012. līgums Nr.4-9/2/2012 (ar 30.11.2012. grozījumiem).

- 79.1. divos gadījumos 2013.gadā Pārvalde un kapitālsabiedrība noslēgusi vienošanās-aktus⁹⁷ par iepriekšējā periodā, t.i., 2012.gadā veiktajiem ieguldījumiem Ls 32 884 apmērā, kuri iepriekš noslēgtajā līgumā nebija paredzēti;
- 79.2. vienā gadījumā Valsts ieņēmumu dienestā iesniegts pārskats⁹⁸ par ieguldījumiem Ls 98 690 apmērā, lai gan vienošanās⁹⁹ noslēgta par ieguldījumiem Ls 27 922 apmērā.
80. Saskaņā ar revidentiem sniegto skaidrojumu¹⁰⁰ šīs vienošanās noslēgtas, lai saskaņotu iepriekšējā periodā veiktos ieguldījumus tiešo nodokļu atvieglojumu piemērošanai.

Pārvaldes finanšu vadība

81. Atbilstoši normatīvajā aktā¹⁰¹ noteiktajam Pārvaldei ir pienākums rīkoties ar tās rīcībā esošu mantu un finanšu līdzekļiem likumīgi un lietderīgi – sasniedzot mērķi ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu, atsavinot un nododot to īpašumā citai personai par iespējami augstāku, bet iegūstot īpašumā par iespējami zemāku cenu. Pārvaldes rīcībā esošu mantu ir aizliegts nodot citām personām bezatlīdzības lietošanā.
82. Normatīvajā aktā¹⁰² ir noteikts, ka iestādes vadītājs organizē iestādes funkcijas pildīšanu un atbild par to, vada iestādes administratīvo darbu, nodrošinot tā nepārtrauktību, lietderību un tiesiskumu, pārvalda iestādes finanšu, personāla un citus resursus, kā arī izveido, uzrauga un uzlabo iestādes iekšējās kontroles sistēmu.
83. Pasaules Bankas eksperti norāda¹⁰³, ka, lai nodrošinātu efektīvu vadību, ir jānovērtē vadītāju darba rezultāti, pamatojoties uz precīziem darba uzdevumiem un iepriekš noteiktiem kritērijiem, kas izriet no iestādes mērķiem un sasniegtajiem darbības rezultātiem.
84. Viens no uzņēmuma vai organizācijas vadīšanas pamatprocesiem ir finanšu vadība¹⁰⁴ – uz grāmatvedības uzskaites datiem un turpmākās darbības varbūtējo novērtējumu balstīta finanšu uzskaitē un analīze. Finanšu vadībā strikti nodala finanšu grāmatvedību, kuras mērķis ir uzkrāt informāciju par faktisko darbību un attēlot to pārskatos, un vadības grāmatvedību, kas orientēta uz nākotni nolūkā nodrošināt efektīvu attīstību¹⁰⁵.
85. Vadības grāmatvedība¹⁰⁶ aptver trīs galvenos virzienus – pirmkārt, lēmumu pieņemšanai nepieciešamās informācijas sagatavošana, otrkārt, plānošana, kura ietver mērķu un darbības virzienu noteikšanu, budžeta izstrādāšanu un darbības efektivitātes novērtēšanu, un, treškārt, kontrole un regulēšana, t.i., sasniegto rādītāju salīdzināšana ar plānotajiem vai normatīvajiem rādītājiem, noviržu konstatēšana un plānu koriģēšana.
86. Budžeta plānošana¹⁰⁷ tiek īstenota stratēģiskā plāna noteiktajās robežās un izpaužas kā darbības plāns, lai pakāpeniski sasniegtu izvirzītos ilgtermiņa mērķus. Tādējādi būtiska ir budžeta kontrole, kuras mērķis ir salīdzināt prognozētos attīstības rādītājus ar faktisko situāciju.

⁹⁷ Pārvaldes 25.11.2013. akti.

⁹⁸ Finanšu ministrijas 13.03.2014. vēstule Nr.15-2-03.1/44.

⁹⁹ Pārvaldes 25.11.2013. akts.

¹⁰⁰ Pārvaldes 19.02.2014. e-pasts.

¹⁰¹ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 2.panta pirmā daļa un 3.panta 1. un 2.punkts, 5.panta pirmā daļa.

¹⁰² Valsts pārvaldes iekārtas likuma 17.panta pirmā daļa, otrās daļas 1. un 6.punkts, 30.panta otrā daļa.

¹⁰³ Latvijas ostu nozares analīze: konkurētspēja un pārvaldība; Pasaules Banka, 2013.gada oktobris – 74.lpp.

¹⁰⁴ Rurāne M. Uzņēmuma finanses; Rīga: Jumava, 2007, 15.–16.lpp.

¹⁰⁵ Alsiņa R., Marinska K., Bojarenko J. Vadības grāmatvedība: teorija un prakse; Rīga: SIA KIF „Biznesa Komplekss”, 2011, 5..lpp.

¹⁰⁶ Alsiņa R., Marinska K., Bojarenko J. Vadības grāmatvedība: teorija un prakse; Rīga: SIA KIF „Biznesa Komplekss”, 2011, 7.–8.lpp.

¹⁰⁷ Rurāne M. Uzņēmuma finanses; Rīga: Jumava, 2007, 213.–218.lpp.

87. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā¹⁰⁸ ir noteikts, ka plāns ir paredzēts Pārvaldes īstermiņa un vidēja termiņa attīstības pasākumu īstenošanai un nepieciešamā budžeta plānošanai. Revīzijas laikā tika konstatēts, ka Pārvalde ikgadējo darbību un tai nepieciešamo budžetu plāno, neņemot vērā Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā¹⁰⁹ noteiktos finanšu rādītājus un projektu īstenošanas termiņus.
88. Pasaules Bankas ekspertu ieskatā¹¹⁰ vadībai jāīsteno efektīva kontrole, attīstot iekšējās kontroles sistēmas un izveidojot finanšu vadības sistēmas, kuras ievēro labākos profesionālos darbības standartus un nodrošina procesu caurskatāmību, nolūkā samazināt darbības izmaksas un nodrošināt lielākus brīvos līdzekļus investīcijām. Turklāt kontroles nolūkā kvalitātes vadības sistēmā iekļautajā ikgadējā budžeta plānošanas procesā ir jānovērtē mērķu sasniegšana atbilstoši noteiktajiem kvantitatīvajiem un kvalitatīvajiem rādītājiem.
89. Lai nodrošinātu attīstības dokumentos noteikto mērķu sasniegšanu un īstenoto darbību secīgumu, saskaņā ar normatīvajos aktos noteikto:
- 89.1. ostas pārvaldei jāizstrādā un jāapstiprina finanšu līdzekļu izlietojuma tāmes projekts nākamajam kalendārajam gadam un turpmākajiem pieciem gadiem¹¹¹;
 - 89.2. Izpildaparātam jāizstrādā un Valdei jāapstiprina finanšu līdzekļu izlietojuma budžeta projekts nākamajam kalendāra gadam un turpmākajiem gadiem¹¹²;
 - 89.3. Valdei ne retāk kā reizi ceturksnī jāizvērtē un jāpieņem Pārvaldnieka pārskats par Pārvaldei pienākošo maksājumu iekasēšanas gaitu¹¹³.
90. Saskaņā ar Pārvaldes sniegto informāciju¹¹⁴:
- 90.1. Pārvalde budžeta izstrādi uzskata par mērķtiecīgu tikai viena līdz divu gadu perspektīvā, pamatojot to ar ieņēmumu gūšanu galvenokārt no ostas maksām un ostā sniegtiem maksas pakalpojumiem, kuru apjoms ik gadus pieaug par trim līdz pieciem procentiem, kā arī ar neiespējamību prognozēt ostas komersantu darbību ilgākam laika periodam;
 - 90.2. vienu reizi mēnesī finanšu direktore apkopo informāciju par budžeta izpildi – ieņēmumu rādītājus pa atsevišķām pozīcijām, pārkrauto kravu rādītājus, kā arī sagatavo naudas plūsmas pārskatu par iepriekšējo periodu kopš gada sākuma, neveicot informācijas salīdzināšanu ar iepriekš plānoto;
 - 90.3. vienu reizi ceturksnī Pārvaldnieks sniedz Valdei Pārvaldes darbības pārskatu, kurā informē par Liepājas ostas kravu apgrozījuma rādītājiem, faktiskajiem ieņēmumiem un izdevumiem kopš gada sākuma un par īstenoto investīciju projektu¹¹⁵ virzību;

¹⁰⁸ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 2.1. „Attīstības plāna izstrāde un pamatojums”.

¹⁰⁹ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.9. „Finanšu plāns”.

¹¹⁰ Latvijas ostu nozares analīze: konkurētspēja un pārvaldība; Pasaules Banka, 2013.gada oktobris – 43.–51., 63.–64.lpp.

¹¹¹ Likuma par ostām 7.panta trešās daļas 4.punkts.

¹¹² Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 11.panta pirmās daļas 2.punkts, Ministru kabineta 23.09.1997. noteikumu Nr.336 „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes nolikums” 45.3.apakšpunkts.

¹¹³ Ministru kabineta 23.09.1997. noteikumu Nr.336 „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes nolikums” 23.punkts.

¹¹⁴ Valsts kontroles 25.02.2014. intervijas protokols.

¹¹⁵ „Vēsturiski piesārņotās vietas „Liepājas Karostas kanāls” projektēšana un sanācijas darbi” un atklātu konkursu „Brīvostas akvatorijas, priekšostas akvatorijas un kuģu kanālu rekonstrukcija Liepājas ostā (projekta izmaiņas). Būvniecības 1.kārta. Padziļināšana”.

- 90.4. ja budžetā ir būtisks ieņēmumu samazinājums, tiek veikti budžeta grozījumi, samazinot izdevumus galvenokārt Pārvaldes attīstības projektu īstenošanai un kapitālieguldījumiem.
91. Revīzijā tika konstatēts:
- 91.1. Pārvaldes darbības pārskatā, ko Pārvaldnieks vienu reizi ceturksnī sniedz Valdei, netiek iekļauta aktuālā informācija par attīstības plānošanas dokumentos noteikto mērķu sasniegšanas pakāpi, kas ļautu veikt regulāru Pārvaldes darbības novērtēšanu;
- 91.2. Pārvalde katra gada beigās izstrādā un apstiprina budžeta projektu nākamajam gadam, kurā nepieciešamības gadījumā tiek veikti grozījumi¹¹⁶, lai izpildītu kārtējā gada budžetu, nevērtējot mērķu sasniegšanu atbilstoši Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā¹¹⁷ noteiktajiem kvantitatīvajiem rādītājiem;
- 91.3. Pārvaldē netiek izvērtēta informācija par tai pienākošo maksājumu iekasēšanu, piemēram, Valdes sēdē¹¹⁸ Pārvaldnieks ziņo par Pārvaldes 2012.gada publisko pārskatu, Liepājas ostas kravu apgrozījumu 2013.gada četros mēnešos, kā arī par īstenoto investīciju projektu virzību, taču ziņojumā netiek iekļauta informācija par Pārvaldes neiekasētajiem maksājumiem, kurā būtu norādītas izrakstīto rēķinu par nomas maksu un ostas maksām summas, samaksātās summas un situācija ar debitoriem.

Secinājumi

92. Pārvalde neīsteno Liepājas speciālās ekonomiskās zonas uz vispāratzītiem vadības teorijas principiem balstītu un normatīvajiem aktiem¹¹⁹ atbilstošu stratēģisko un finanšu vadību, tā netiek aktīvi un mērķtiecīgi vērsta uz attīstības plānošanas dokumentos noteikto mērķu sasniegšanu, kā rezultātā Pārvaldes darbības nodrošināšanai paredzētais finansējums tiek izlietots neefektīvi – netiek sasniegti Pārvaldes darbībai izvirzītie mērķi, jo:
- 92.1. Pārvalde nav sasniegusi reālistiskajā attīstības scenārijā paredzētos rādītājus, turklāt Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā¹²⁰ Pārvaldes darbības rādītāji, tajā skaitā investīciju projektu īstenošanai paredzētais finansējums, ir noteikti tikai atbilstoši vienam (reālistiskajam) attīstības scenārijam, neparedzot Pārvaldes prioritāri īstenojamus investīciju projektus un darbības gadījumā, ja attīstības scenārijā noteiktie rādītāji netiek sasniegti;
- 92.2. tikai viens no sešiem plānotajiem Liepājas ostas attīstības projektiem ir pabeigts Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā¹²¹ noteiktajā termiņā, bet divi projekti nav uzsākti, turklāt īstenojamie projekti ir saistīti galvenokārt ar ostas attīstību, bet nav tieši saistīti ar speciālās ekonomiskās zonas ražošanas teritorijai nepieciešamās infrastruktūras izveidi – nepieciešamo komunikāciju (energoapgāde,

¹¹⁶ Piemēram, Valdes 14.12.2012. sēdes darba kārtības 2.jautājums „Par Pārvaldes 2013.gada budžeta apstiprināšanu” (protokols Nr.7) un Valdes 20.09.2013. sēdes darba kārtības 2.jautājums „Par Pārvaldes 2013.gada budžeta izmaiņām” (protokols Nr.7).

¹¹⁷ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.5. „Darbības programma”, 3.6. „Liepājas SEZ pārvaldes attīstības projekti”, 3.8. „Prognozes” un 3.9. „Finanšu plāns”.

¹¹⁸ Valdes 07.06.2013. sēdes darba kārtības 9.jautājums „Pārvaldes informatīvais ziņojums” (protokols Nr.5).

¹¹⁹ Likuma par ostām 7.panta trešās daļas 4.punkts, Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 10.panta pirmās daļas 1.punkts, 11.panta pirmās daļas 2.punkts, Ministru kabineta 23.09.1997. noteikumu Nr.336 „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes nolikums” 45.3.apakšpunkts.

¹²⁰ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.9. „Finanšu plāns”.

¹²¹ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.5. „Darbības programma”, 3.6. „Liepājas SEZ pārvaldes attīstības projekti”, 3.8. „Prognozes” un 3.9. „Finanšu plāns”.

ūdens un kanalizācijas pieslēgumi), labiekārtotu telpu, pieejamo ražošanas jaudu nodrošināšanu;

- 92.3. Pārvaldes attīstības dokumentos nav noteikti izmērāmi Liepājas speciālās ekonomiskās zonas izveides un attīstības mērķu sasniegšanas kvantitatīvie un kvalitatīvie rādītāji, pēc kuriem būtu iespējams noteikt, vai un kādā apjomā Pārvalde īsteno normatīvajā aktā¹²² noteiktos mērķus;
- 92.4. lai gan Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā¹²³ ir noteikti terminēti ostas attīstības veicināšanai īstenojamie uzdevumi un sasniedzamie kvantitatīvie rādītāji, tajā nav noteikti speciālās ekonomiskās zonas darbības efektivitāti raksturojoši kvalitatīvie rādītāji, kā arī nav noteikta stratēģijas ieviešanas izvērtēšanas kārtība un termiņi;
- 92.5. Pārvalde pretēji vadības teorijas pamatprincipiem:
- 92.5.1. plānojot attīstību, nav novērtējusi ārējās vides riskus, kas var ietekmēt tās darbību, un nav noteikusi iespējamās risku vadīšanas un kontroles līdzekļus;
- 92.5.2. nav izveidojusi stratēģiskās attīstības dokumentos noteikto mērķu sasniegšanas un uzdevumu izpildes uzraudzības, atskaites un kontroles sistēmu, līdz ar to nav veikusi stratēģiskās attīstības dokumentos noteikto mērķu un uzdevumu izpildes uzraudzību, analīzi un kontroli (tajā skaitā sasniegto ostas darbības rādītāju salīdzināšanu ar plānotajiem vai normatīvajiem rādītājiem, noviržu konstatēšanu un plānu koriģēšanu), kā arī nav veikusi stratēģisko plānu aktualizāciju;
- 92.5.3. nav izveidojusi Pārvaldes īsteno ikdienas darbību, tajā skaitā līgumu un finanšu vadības, pilnīgu un efektīvu kontroles sistēmu, kas ļautu gūt pārlicību par darbības atbilstību normatīvajos aktos noteiktajam un finanšu vadības efektivitāti, tajā skaitā ieņēmumu gūšanu paredzētajā apjomā un finanšu līdzekļu izlietojuma ekonomiskumu;
- 92.6. Pārvalde nav nodrošinājusi attīstības plānošanas un finanšu vadības savstarpējo sasaisti – ikgadējā budžeta plānošana tiek veikta neatbilstoši attīstības dokumentos¹²⁴ noteiktajiem plānotajiem finansiālajiem rādītājiem un neievērojot normatīvajā aktā¹²⁵ noteikto piecu gadu plānošanas termiņu, kā arī Pārvalde neveic budžeta analīzi un faktiskās naudas plūsmas kontroli, tajā skaitā datu salīdzināšanu ar iepriekš plānotajiem rādītājiem.
93. Pārvalde nav izpildījusi normatīvo aktu¹²⁶, kas regulē Liepājas speciālās ekonomiskās zonas izveidi un darbību, tajā skaitā komercdarbību tās teritorijā un ieguldījumu veikšanu, prasības un nav nodrošinājusi noslēgto līgumu noteikumu ievērošanas kontroli, kas rada iespēju 36 zonas kapitālsabiedrībām neveikt ieguldījumus un neveicina Liepājas speciālās ekonomiskās zonas izveides mērķu sasniegšanu un uzdevumu izpildi, jo Pārvalde:
- 93.1. pretēji līgumā noteiktajam nav veikusi kontroles, lai pārlicinātos, vai kapitālsabiedrība saskaņā ar normatīvajā aktā noteikto:

¹²² Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 3.panta pirmā un otrā daļa.

¹²³ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.5. „Darbības programma”, 3.6. „Liepājas SEZ pārvaldes attīstības projekti”, 3.8. „Prognozes” un 3.9. „Finanšu plāns”.

¹²⁴ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.9. „Finanšu plāns”.

¹²⁵ Likuma par ostām 7.panta trešās daļas 4.punkts.

¹²⁶ Likums par ostām, Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likums un likums „Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās” (likumu redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

- 93.1.1. atrodas un veic komercdarbību Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā¹²⁷;
- 93.1.2. darbojas reglamentētajās nozarēs¹²⁸;
- 93.1.3. ieguldījumus veic Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā, t.i., tajā esošajās komercsabiedrībās, un tos izmanto komercdarbībā¹²⁹;
- 93.2. nav veikusi noslēgtajos līgumos Liepājas speciālās ekonomiskās zonas kapitālsabiedrībai noteikto pienākumu par ieguldījumu veikšanu izpildes kontroli:
 - 93.2.1. četras kapitālsabiedrības 2012.gadā veikušas mazākus, bet septiņas – lielākus ieguldījumus, nekā paredzēts līgumā, un trīs kapitālsabiedrības deklarējušas Valsts ieņēmumu dienestā lielākus ieguldījumus nodokļu atvieglojumu saņemšanai, nekā paredzēts līgumā;
 - 93.2.2. norādot, ka ieguldījumu veikšanas pareizība ir jākontrolē Valsts ieņēmumu dienestam, lai gan šī iestāde neslēdz līgumu par komercdarbību un ieguldījumu izdarīšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā;
- 93.3. ir noslēgusi vienošanās – aktus par grozījumiem līgumā par komercdarbību un ieguldījumu izdarīšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā un saskaņojusi iepriekšējā periodā veiktos kapitālsabiedrību ieguldījumus Ls 32 884 apmērā, radot tām tiesības uz atvieglojumiem nodokļu piemērošanā pretēji normatīvajā aktā¹³⁰ noteiktajam, ka līgums slēdzams pirms komercdarbības uzsākšanas un ieguldījumu izdarīšanas.

Ieteikumi

- 94. Lai nodrošinātu Pārvaldes stratēģiskās attīstības un finanšu vadības, tajā skaitā plānošanas, uzraudzības, analīzes un kontroles, atbilstību normatīvo aktu¹³¹ prasībām un vispārattītiem vadības principiem, Pārvaldei:
 - 94.1. izstrādāt gan Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijas, gan ostas mērķu sasniegšanas un uzdevumu izpildes kvantitatīvos un kvalitatīvos rādītājus, kā arī noteikt uzraudzības, rādītāju izvērtēšanas un aktualizēšanas un informācijas aprites kārtību un termiņus;
 - 94.2. ieviest normatīvajā aktā¹³² noteikto piecu gadu plānošanas termiņu, finanšu vadības, tajā skaitā plānošanas, uzraudzības, analīzes un kontroles, sistēmu, kā arī noteikt informācijas aprites kārtību un termiņus.
- 95. Pārvaldei pilnveidot Liepājas speciālās ekonomiskās zonas izveidi un darbību, tajā skaitā komercdarbību tās teritorijā un ieguldījumu veikšanu, regulējošo normatīvo aktu un līgumu par komercdarbību un ieguldījumu izdarīšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā noteikumu ievērošanas kontroles procedūras.

¹²⁷ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 25.panta pirmā un otrā daļa, likuma „Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās” 5.panta otrā daļa (likumu redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

¹²⁸ Likuma „Par nodokļu piemērošanu brīvostās un speciālajās ekonomiskajās zonās” 5.panta ceturta daļa (likuma redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

¹²⁹ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 1.panta 3.punkts, 18.pants (likuma redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

¹³⁰ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 17.pants (likuma redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

¹³¹ Likuma par ostām 7.panta trešās daļas 4.punkts, Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 10.panta pirmās daļas 1.punkts, 11.panta pirmās daļas 2.punkts, Ministru kabineta 23.09.1997. noteikumu Nr.336 „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes nolikums” 45.3.apakšpunkts.

¹³² Likuma par ostām 7.panta trešās daļas 4.punkts.

2. Pārvaldes ieņēmumi

96. Pārvaldes ieņēmumus veido tās sniegtie maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi, dotācija no vispārējiem ieņēmumiem vai fondiem, līdzekļu atlikumi un kredīti. Revidējamā laika posmā Pārvaldes pašu ieņēmumus¹³³ veidoja (skatīt 2.pielikumu):
- 96.1. ostas maksas un kuģiem sniegtie pakalpojumi – 79,6% (vidēji gadā Ls 5 796 135),
 - 96.2. nomas maksas – 9,7% (vidēji gadā Ls 705 009),
 - 96.3. ekspluatācijas jeb tehniskā dienesta pakalpojumi – 6,9% (vidēji gadā Ls 502 851),
 - 96.4. ostas ceļu pakalpojumi – 3,7% (vidēji gadā Ls 272 184).
97. Pārvaldes pašu ieņēmumi 2012.gadā salīdzinājumā ar 2011.gadu ir pieauguši par 46,0%, tajā skaitā ieņēmumi no ostas maksām un kuģiem sniegtajiem pakalpojumiem – par 58,1%, no ekspluatācijas dienesta pakalpojumiem – par 39,0%, no ostas ceļu izmantošanas – par 6,9%. Savukārt 2013.gadā salīdzinājumā ar 2012.gadu tika plānots Pārvaldes ieņēmumu samazinājums par 28,7%: no ostas maksām un kuģiem sniegtajiem pakalpojumiem par 29,4%, no ostas ceļu izmantošanas par 29,8%, no ekspluatācijas dienesta pakalpojumiem par 44,5%.

2.1. Informācijas pieejamība par iznomāšanai paredzētajiem nekustamajiem īpašumiem

Konstatējumi

98. Normatīvajā aktā¹³⁴ ir noteikts, ka publiskas personas mantas iznomātājs nodrošina, ka informācija par iznomāšanai paredzētajiem un iznomātajiem objektiem ir publiski pieejama, ievērojot normatīvajos aktos paredzētos informācijas pieejamības ierobežojumus.
99. Saskaņā ar normatīvo aktu¹³⁵ Pārvaldei savā darbībā jāievēro labas pārvaldības princips, kas ietver atklātību pret privātpersonu un sabiedrību. Arī Pasaules Bankas eksperti par būtisku uzskata¹³⁶ informācijas atklātību, tajā skaitā publiskojot informāciju par pieejamajiem zemes gabaliem, zemes piešķiršanas kārtību, nomas nosacījumiem, noslēgtajiem līgumiem.
100. Revidējamā laika posmā spēkā bija 160 zemes nomas līgumi, no kuriem:
- 100.1. par ilgtermiņa zemes nomu ostas teritorijā – 57;
 - 100.2. par īstermiņa zemes nomu ostas teritorijā – 12;
 - 100.3. par ilgtermiņa zemes nomu pārējā speciālās ekonomiskās zonas teritorijā – 77;
 - 100.4. par īstermiņa zemes nomu pārējā speciālās ekonomiskās zonas teritorijā – 14.
101. Revīzijā ir konstatēts, ka Pārvaldes mājaslapā¹³⁷ ir publiski pieejama informācija par iznomātajiem un iznomāšanai paredzētajiem zemesgabaliem Liepājas ostas teritorijā, bet informācija par iznomātajiem un iznomāšanai paredzētajiem zemesgabaliem Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā ārpus Liepājas ostas teritorijas nav publiski pieejama.

¹³³ Neņemot vērā citus ieņēmumus, ko veido ārkārtas ieņēmumi, valūtas svārstības un atgrieztais pievienotās vērtības nodoklis.

¹³⁴ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 6¹.panta otrā daļa.

¹³⁵ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta piektā daļa.

¹³⁶ Latvijas ostu nozares analīze: konkurētspēja un pārvaldība; Pasaules Banka, 2013.gada oktobris – 57.-64.lpp.

¹³⁷ <http://liepaja-sez.lv/lv/kartes/ostas-karte/> (skatīts 11.12.2013.).

Secinājums

102. Pārvalde nav ievērojusi normatīvajos aktos¹³⁸ noteikto, jo revidējamā laika posmā nebija nodrošinājusi publiski pieejamu informāciju par iznomāšanai paredzētajiem zemesgabaliem Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā, izņemot Liepājas ostas teritoriju.

Ieteikums

103. Lai nodrošinātu pilnīgas informācijas par iznomāšanai paredzētajiem zemesgabaliem publisku pieejamību un atklātību pret potenciālajiem nomniekiem, Pārvaldei ieviest zemesgabalu uzskaiti, norādot iznomājamo zemesgabalu adresi, platību un atļauto izmantošanas veidu.

2.2. Nomāšanas maksas noteikšana

Konstatējumi

Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā (izņemot Liepājas ostas teritoriju)

104. Nomāšanas maksas apmēru par Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijas iznomāšanu (izņemot Liepājas ostas teritoriju) no 2010. gada 1. janvāra¹³⁹ nosaka:

104.1. ilgtermiņa nomāšanas līgumos, t.i., uz pieciem vai vairāk gadiem¹⁴⁰:

104.1.1. 1% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā, ja nomnieka pamatkomercdarbības veids nekustamajā īpašumā ir ražošana (rūpniecība) un ar to saistītā noliktavu saimniecība vai tranzīts un ar to saistītā noliktavu saimniecība;

104.1.2. 1,5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā neatkarīgi no nekustamā īpašuma izmantošanas mērķa;

104.2. īstermiņa nomāšanas līgumos ne mazāk kā 1,5% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā, paredzot iespēju pusēm vienoties par nomāšanas maksas apmēru.

105. Ar Valdes lēmumu¹⁴¹ Pārvaldes Juridiskajai daļai bija uzdots noslēgt vienošanās pie ilgtermiņa nomāšanas līgumiem un noteikt Valdes lēmumam atbilstošu nomāšanas maksu tiem Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijas (izņemot Liepājas ostas teritoriju) nomniekiem, kuriem nomāšanas maksa lēmuma pieņemšanas brīdī bija 5% vai 1,5% no zemes kadastrālās vērtības gadā.

106. Revīzijā ir konstatēts, ka divu līgumu no 14 Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijas īstermiņa nomāšanas līgumiem darbības termiņš ir pagarināts pēc 2010. gada 1. janvāra, taču nomāšanas maksas apmērs nav mainīts – tas pretēji Valdes lēmumam¹⁴² ir noteikts 1% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā. Pēc Valsts kontroles revidentu aprēķina revidējamā laika posmā bija jānosaka par Ls 447 lielāka nomāšanas maksa (skatīt 3. pielikumu).

107. Izvērtējot 77 Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijas ilgtermiņa nomāšanas līgumus, ir konstatēts, ka deviņos līgumos no 35 līgumiem, kuros nomāšanas maksas apmērs ir noteikts 1% apmērā no zemes kadastrālās vērtības gadā un kuri noslēgti līdz 2010. gada 1. janvārim,

¹³⁸ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 6¹. panta otrā daļa, Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10. panta piektā daļa.

¹³⁹ Valdes 26.02.2010. lēmuma Nr.17 „Par nomāšanas maksas noteikšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā (izņemot Liepājas ostas teritoriju)” 1. un 2. punkts.

¹⁴⁰ Ministru kabineta 23.09.1997. noteikumu Nr.336 „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes nolikums” 20.4.4. apakšpunkts.

¹⁴¹ Valdes 26.02.2010. lēmuma Nr.17 „Par nomāšanas maksas noteikšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā (izņemot Liepājas ostas teritoriju)” 3. punkts.

¹⁴² Valdes 26.02.2010. lēmums Nr.17 „Par nomāšanas maksas noteikšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā (izņemot Liepājas ostas teritoriju)”.

nomnieku darbība nav saistīta ar ražošanu (rūpniecību) vai tranzītu un ar to saistīto noliktavu saimniecību (skatīt 4.pielikumu). Veicot nomas maksas pārrēķinu, tika konstatēts, ka revidējamā laika posmā bija jāaprēķina par Ls 3294 lielāka nomas maksa (skatīt 5.pielikumu).

Liepājas ostas teritorijā

108. Normatīvajā aktā¹⁴³ ir noteikts, ka ostas zemes nomas maksas apmēru katrā ostā nosaka ostas valde.
109. 2013.gada 31.decembrī spēkā bija 57 līgumi par Liepājas ostas teritorijas iznomāšanu, tajā skaitā 21 nomas līgums par zemesgabalu un uz tiem esošo 46 piestātņu iznomāšanu, tajos neparedzot atsevišķu maksu par piestātnes izmantošanu.
110. Piestātne¹⁴⁴ ir hidrotehniska būve, kas paredzēta kuģa stāvēšanai iekraušanas-izkraušanas operācijas laikā vai īslaicīgai stāvēšanai.
111. Revīzijā ir konstatēts, ka Liepājas ostas piestātnes ir reģistrētas Pārvaldes pamatlīdzekļu uzskaitē¹⁴⁵ un tām tiek aprēķināts nolietojums.
112. Saskaņā ar Pārvaldes sniegto informāciju¹⁴⁶ Valde nav apstiprinājusi kritērijus nomas maksas noteikšanai Liepājas ostas teritorijā, taču ilgtermiņa nomas līgumos nomas maksa tiek noteikta atbilstoši ostas iedalījumam, pamatojot to ar atšķirīgu dziļumu pie piestātnēm un pieejamo infrastruktūru:
 - 112.1. Ziemas ostas un Brīvostas teritorijai ar piestātnēm – 1,10 Ls/m² gadā;
 - 112.2. Karostas kanāla teritorijai ar piestātnēm – 0,50 Ls/m² gadā.
113. Revīzijas laikā Pārvalde nevarēja iesniegt ilgtermiņa nomas līgumos par Liepājas ostas teritoriju noteiktās nomas maksas – 1,10 Ls/m² gadā un 0,50 Ls/m² gadā – ekonomisko pamatojumu.
114. Revīzijā ir konstatēts, ka Pārvalde divos līgumos no 21 noslēgtā līguma nomas maksu par Liepājas ostas piestātnēm ir noteikusi neatbilstoši Pārvaldes sniegtajam skaidrojumam:
 - 114.1. par zemesgabalu Pulvera ielā 31, Liepājā (Karostas kanāla piestātne Nr.26) noteikta nomas maksa 1,10 Ls/m² gadā¹⁴⁷;
 - 114.2. par zemesgabalu Brīvostas ielā 14, Liepājā (Brīvostas piestātne Nr.46) noteikta nomas maksa 1,10 Ls/m² gadā¹⁴⁸, turklāt laika posmā no 2013.gada 1.janvāra līdz 2013.gada 31.decembrim nomas maksas apmērs ir noteikts 1,5% no zemes kadastrālās vērtības¹⁴⁹, Valdes lēmumā¹⁵⁰ par nomas līguma izteikšanu jaunā redakcijā nenorādot nomas maksas apmēra noteikšanas pamatojumu.
115. Revidējamā laika posmā bija spēkā 36 nomas līgumi par Liepājas ostas teritorijas zemesgabalu iznomāšanu, kuros nebija iekļautas piestātnes – tajos nomas maksas apmērs ir noteikts gan procentuāli no zemes kadastrālās vērtības, gan kā konkrēta summa par iznomātās platības kvadrātmetru gadā, tajā skaitā četros līgumos nomas maksa ir noteikta 1,10 Ls/m² apmērā un divos nomas līgumos 0,50 Ls/m² apmērā.

¹⁴³ Likuma par ostām 4.panta sestā daļa.

¹⁴⁴ „Liepājas ostas piestātņu tehniskās ekspluatācijas noteikumi” (apstiprināti ar Valdes 31.01.2014. lēmumu Nr.3).

¹⁴⁵ Pārvaldes pamatlīdzekļu saraksts uz 01.11.2013.

¹⁴⁶ Pārvaldes 19.02.2014. e-pasta „Par pieprasīto informāciju” 20.punkts.

¹⁴⁷ Pārvaldes 01.09.1999. nomas līguma Nr.4-2/2/99 7.1.apakšpunkts.

¹⁴⁸ Pārvaldes 01.11.2012. nomas līguma Nr.4-2/1/2013 7.1.apakšpunkts.

¹⁴⁹ Pārvaldes 01.11.2012. nomas līguma Nr.4-2/1/2013 7.6.apakšpunkts.

¹⁵⁰ Valdes 26.10.2012. lēmums Nr.59 „Par nomas līguma izteikšanu jaunā redakcijā (Brīvostas iela 14, Liepājā) (protokols Nr.6).

Secinājumi

116. Revidējamā laika posmā Pārvalde nav guvusi ieņēmumus vismaz Ls 3741 apmērā, jo 11 līgumos no 91 nomas līguma nomas maksas apmērs ir noteikts neatbilstoši Valdes lēmumam¹⁵¹.
117. Pārvalde nav ievērojusi normatīvajā aktā¹⁵² noteikto labas pārvaldības principu, kas ietver atklātību pret privātpersonu un sabiedrību, jo nav noteikusi skaidrus, ekonomiski pamatotus kritērijus nomas maksas apmēra noteikšanai.
118. Pastāv risks, ka Pārvalde pretēji normatīvajā aktā¹⁵³ noteiktajam ir nodevusi bezatlīdzības lietošanā tās pamatlīdzekļus – piestātnes, jo nomas līgumos nav noteikusi atsevišķu maksu par Liepājas ostas piestātņu nomu.

Ieteikums

119. Lai nodrošinātu normatīvajos aktos noteikto prasību ievērošanu, tajā skaitā vienlīdzīgu attieksmi un atklātību pret nomniekiem, Pārvaldei izstrādāt un ieviest nomas maksas, tajā skaitā par Liepājas ostas piestātnēm, noteikšanas un piemērošanas metodiku, kā arī ieviest nomas maksas piemērošanas kontroles.

2.3. *Maksa par ostas kopējās lietošanas objektu izmantošanu*

Konstatējumi

120. Saskaņā ar normatīvajā aktā¹⁵⁴ noteikto ostas maksas un tarifu robežlīmeņus, kā arī citus maksājumus Liepājas ostā nosaka Valde.
121. Valdes lēmumā¹⁵⁵ ir noteikts:
- 121.1. maksas apmērs par ostas kopējās lietošanas objektu – ceļu un dzelzceļa pievedceļu – izmantošanu ir Ls 0,05 par katru ostā iekrauto vai izkrauto kravas tonnu;
 - 121.2. par kopējās lietošanas objektu izmantošanu maksā visi ostas nomnieki, izņemot, ja nomas līgumos ir noteikts citādi.
122. Nomas līgumos par Liepājas ostas piestātņu iznomāšanu tiek ietverts nosacījums, ka par kopējās lietošanas objektu izmantošanu nomnieks maksā atsevišķi pēc iznomātāja izstrādātā tarifa visiem operatoriem, par pamatu ņemot kravu apgrozību attiecīgajā iznomātajā objektā.
123. Revidējamā laika posmā no 14 stividoriem, kuri darbojās Liepājas ostā un iesniedza Pārvaldei atskaites par kravu apjoma plānotajiem un faktiskajiem rādītājiem, četriem komersantiem¹⁵⁶ maksa par ostas kopējās lietošanas objektu izmantošanu nav aprēķināta, pamatojoties uz Pārvaldes Finanšu daļai un Juridiskajai daļai iesniegto tehniskā direktora sagatavoto informāciju, ka šiem nomniekiem iznomātajā teritorijā neatrodas ostas koplietošanas infrastruktūras objekti – ceļi, dzelzceļa pievedceļi.
124. Revīzijā ir konstatēts, ka ne Valdes lēmumā¹⁵⁷, ne ar komersantiem noslēgtajos līgumos nav ietverts nosacījums par ostas kopējās lietošanas objektu izmantošanas maksas

¹⁵¹ Valdes 26.02.2010. lēmuma Nr.17 „Par nomas maksas noteikšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā (izņemot Liepājas ostas teritoriju)” 1. un 2.punkts.

¹⁵² Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.panta piektā daļa.

¹⁵³ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3.panta 2.punkts un 5.panta pirmā daļa.

¹⁵⁴ Likuma par ostām 7.panta otrā daļa un trešās daļas 8.punkts.

¹⁵⁵ Valdes 25.10.2006. lēmums Nr.127 „Par maksas par ostas kopējās lietošanas objektu izmantošanu tarifu paaugstināšanu”.

¹⁵⁶ 25.07.2003. nomas līgums Nr.4-2/3/2003, 17.05.2006. nomas līgums Nr.4-2/5/2006, 16.07.2010. nomas līgums Nr.4-2/4/2010 un 01.09.1999. nomas līgums Nr.4-2/2/99.

¹⁵⁷ Valdes 25.10.2006. lēmums Nr.127 „Par maksas par ostas kopējās lietošanas objektu izmantošanu tarifu paaugstināšanu”.

aprēķināšanu tikai gadījumā, ja kopējās lietošanas objekts atrodas konkrētajam nomniekam iznomātajā teritorijā.

125. Saskaņā ar Valsts kontroles revidentu veikto aprēķinu Pārvalde revidējamā laika posmā nav aprēķinājusi un nav iekasējusi maksu par ostas kopējās lietošanas objektu izmantošanu četriem nomniekiem, kuri pārkrauj kravās Liepājas ostā, Ls 27 143 apmērā (skatīt 6.pielikumu).

Secinājums

126. Pārvalde nav guvusi ieņēmumus vismaz Ls 27 143 apmērā, jo pretēji Valdes lēmumā¹⁵⁸ noteiktajam revidējamā laika posmā četriem komersantiem nav aprēķinājusi un no tiem nav iekasējusi maksu par ostas kopējās lietošanas objektu izmantošanu.

Ieteikums

127. Lai nodrošinātu ieņēmumu gūšanu pilnā apmērā, Pārvaldei izstrādāt un apstiprināt ostas kopējās lietošanas objektu izmantošanas, tajā skaitā maksas piemērošanas, kārtību un ieviest atbilstošas kontroles procedūras.

2.4. Nomas līgumu nosacījumu kontrole

Konstatējumi

128. Valsts pārvaldes iekārtas likumā¹⁵⁹ ir noteikts, ka iestādes vadītājs izveido iestādes iekšējās kontroles sistēmu, kā arī uzrauga un uzlabo to.
129. Saskaņā ar nolikumu¹⁶⁰ Pārvaldnieka pienākums ir nodrošināt ostas nodevu un nomas (īres) maksas iekasēšanu un kontrolēt Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā reģistrēto un esošo komercsabiedrību darbību atbilstoši noslēgtajiem līgumiem.
130. Pārvaldē nav izstrādāti un apstiprināti standartlīgumi ilgtermiņa un īstermiņa nomai Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā, tajā skaitā Liepājas ostas teritorijā.
131. Pārbaudot 36 līgumos no 160 nomas līgumos paredzētos nomas maksas apmaksas nosacījumus, ir konstatēts, ka Pārvalde:
- 131.1. ir piemērojusi atšķirīgus nosacījumus, t.i., noteikusi, ka nomnieks maksā nomas maksu:
 - 131.1.1. 24 līgumos – kā priekšapmaksu par katru gada ceturksni, attiecīgi ne vēlāk kā kārtējā gada 5.janvārī, 5.aprīlī, 5.jūlijā, 5.oktobrī;
 - 131.1.2. trīs līgumos – kā priekšapmaksu par katru gada ceturksni, attiecīgi ne vēlāk kā kārtējā gada 10.janvārī, 10.aprīlī, 10.jūlijā, 10.oktobrī;
 - 131.1.3. sešos līgumos – kā priekšapmaksu par katru gada ceturksni 15 dienu laikā pēc rēķina izrakstīšanas;
 - 131.1.4. vienā līgumā – kā avansa maksājumu reizi ceturksnī līdz mēneša 10.datumam (*nenorādot konkrētu mēnesi*);
 - 131.1.5. vienā līgumā – kā avansa maksājumu reizi ceturksnī līdz mēneša 15.datumam (*nenorādot konkrētu mēnesi*);
 - 131.1.6. vienā līgumā nomas maksas apmaksas kārtība nav noteikta.

¹⁵⁸ Valdes 25.10.2006. lēmums Nr.127 „Par maksas par ostas kopējās lietošanas objektu izmantošanu tarifu paaugstināšanu”.

¹⁵⁹ Valsts pārvaldes iekārtas likuma 17.panta otrās daļas 6.punkts.

¹⁶⁰ Ministru kabineta 23.09.1997. noteikumu Nr.336 „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes nolikums” 52.2. un 52.8.apakšpunkts.

- 131.2. par laikā nesamaksātu nomas maksu ir noteikusi atšķirīgu līgumsoda apmēru par katru nokavējuma dienu:
- 131.2.1. 32 līgumos – 0,05% apmērā no nesamaksātās naudas summas;
 - 131.2.2. divos līgumos – 0,1% apmērā no nesamaksātās naudas summas;
 - 131.2.3. divos līgumos – 0,5% apmērā no nesamaksātās naudas summas.
132. Pārbaudot nomas maksas iekasēšanu izlasē iekļautajos 36 gadījumos no 160 līgumiem, ir konstatēts:
- 132.1. rēķini tiek izrakstīti neatbilstoši nomas līgumu nosacījumiem:
 - 132.1.1. izrakstītajos rēķinos nomas maksas apmaksas termiņš ir noteikts no divām līdz pat 169 dienām vēlāk nekā nomas līgumā paredzētais;
 - 132.1.2. vismaz 56 rēķini izrakstīti no piecām līdz 95 dienām pēc nomas līgumos noteiktā nomas maksas apmaksas termiņa;
 - 132.2. lai gan samaksa ir kavēta pat vairāk nekā 640 dienas, netiek piemēroti nomas līgumos noteiktie līgumsodi par laikā nesamaksāto nomas maksu. Pēc Valsts kontroles revidentu veiktā aprēķina Pārvaldei saskaņā ar 33 līgumu noteikumiem bija tiesības piemērot līgumsodus kopumā Ls 37 458 apmērā.
133. Revidējamā laika posmā spēkā esošajā 21 nomas līgumā par Liepājas ostas teritorijas zemesgabalu un uz tiem esošo piestātņu iznomāšanu bija iekļauti šādi nosacījumi:
- 133.1. sešos nomas līgumos¹⁶¹ ir iekļauts nosacījums par ikgadēji pārkraujamo kravu apjomu, paredzot kompensāciju Ls 0,60 apmērā par katru nepārkrauto kravas tonnu;
 - 133.2. vienā nomas līgumā¹⁶² ir iekļauts nosacījums par ikgadēji pārkraujamo kravu apjomu, paredzot kompensāciju USD 1,00 apmērā par katru nepārkrauto kravas kubikmetru;
 - 133.3. vienā nomas līgumā¹⁶³ ir paredzēta kompensācija Ls 0,60 apmērā par katru nepārkrauto kravas tonnu, lai gan nav noteikts ikgadēji pārkraujamais kravu apjoms;
 - 133.4. vienā nomas līgumā¹⁶⁴ ir iekļauts nosacījums par ikgadēji pārkraujamo kravu apjomu, neparedzot kompensāciju par tā neizpildi;
 - 133.5. 12 nomas līgumos¹⁶⁵ nav iekļauti nosacījumi ne par ikgadēji pārkraujamo kravu apjomu, ne kompensāciju par tā neizpildi.

¹⁶¹ Pārvaldes 30.01.1998. nomas līguma Nr.4-2/1/98 6.2.12. un 6.2.13.apakšpunkts, Pārvaldes 30.01.1998. nomas līguma Nr.4-2/2/98 6.2.12. un 6.2.13.apakšpunkts, Pārvaldes 30.01.1998. nomas līguma b/n 6.2.12. un 6.2.15.apakšpunkts, Pārvaldes 12.03.1998. nomas līguma Nr.4-2/4/98 6.2.12. un 6.2.15.apakšpunkts, Pārvaldes 12.03.1998. nomas līguma Nr.4-2/5/98 6.2.12. un 6.2.13.apakšpunkts, Pārvaldes 01.09.1999. nomas līguma Nr.4-2/2/99 6.2.12. un 6.2.13.apakšpunkts.

¹⁶² Pārvaldes 16.05.1995. nomas līguma Nr.4-2/1/95 3.2.14. un 3.2.15.apakšpunkts.

¹⁶³ Pārvaldes 17.05.2006. nomas līguma Nr.4-2/5/2006 6.2.12.apakšpunkts.

¹⁶⁴ Pārvaldes 16.07.2010. nomas līguma Nr.4-2/4/2010 6.2.17.apakšpunkts.

¹⁶⁵ Pārvaldes 05.03.1998. nomas līgums Nr.4-2/3/98, Pārvaldes 13.12.2001. nomas līgums Nr.4-2/3/01, Pārvaldes 25.07.2003. nomas līgums Nr.4-2/1/2003, Pārvaldes 01.02.2004. nomas līgums Nr.4-2/2/2004, Pārvaldes 15.09.2005. nomas līgums Nr.4-2/10/2005, Pārvaldes 15.09.2005. nomas līgums Nr.4-2/11/2005, Pārvaldes 15.09.2005. nomas līgums Nr.4-2/12/2005, Pārvaldes 01.01.2006. nomas līgums Nr.4-2/1/2006, Pārvaldes 15.12.2006. nomas līgums Nr.4-2/10/2006, Pārvaldes 23.08.2008. nomas līgums Nr.4-2/1/2008, Pārvaldes 01.03.2011. nomas līgums Nr.4-2/2/2011, Pārvaldes 01.11.2012. nomas līgums Nr.4-2/1/2013.

134. Salīdzinot Pārvaldes sniegto informāciju¹⁶⁶ par nomnieku pārkrauto kravu apjomu 2012. un 2013.gadā ar nomas līgumos¹⁶⁷ noteikto ikgadējo pārkraujamo kravu apjomu, tika konstatēts, ka diviem nomniekiem nomas līgumos¹⁶⁸ noteikto pārkraujamo kravu apjoma neizpilde ir bijusi 157 295,52 t, par ko saskaņā ar līgumos noteikto bija jāaprēķina kompensācija Ls 94 377 apmērā, tajā skaitā:
- 134.1. 2012.gadā par 80 680,39 t bija jāaprēķina kompensācija Ls 48 408 apmērā;
- 134.2. 2013.gadā par 76 615,13 t bija jāaprēķina kompensācija Ls 45 969 apmērā.
135. Saskaņā ar Pārvaldes sniegto informāciju¹⁶⁹ revidējamā laika posmā tā nav kontrolējusi komersantu pārkrauto kravu apjomu atbilstoši nomas līgumos noteiktajam un nav aprēķinājusi un nav iekasējusi līgumos paredzētās kompensācijas.

Secinājums

136. Pārvalde revidējamā laika posmā nav guvusi ieņēmumus vismaz Ls 94 377 apmērā, jo nav aprēķinājusi kompensāciju par nomas līgumos noteikto pārkraujamo kravu apjoma neizpildi, kas 2012. un 2013.gadā bija 157 295 t.
137. Pārvalde nav veikusi tai noteikto¹⁷⁰ pienākumu – kontrolēt noslēgto nomas līgumu izpildi, līdz ar to nav izmantojusi tiesības piemērot līgumsodu par laikā nesamaksātu nomas maksu vismaz Ls 37 458 apmērā.
138. Pārvalde nav nodrošinājusi vienlīdzīgu un tiesisku attieksmi attiecībā ar komersantiem, jo nomas līgumos par līdzīgiem nomas objektiem iekļāvusi atšķirīgus nosacījumus, piemēram, par līgumsodu apmēru vai nosakot kompensāciju par ostā pārkraujamā kravu apjoma neizpildi.

Ieteikumi

139. Lai nodrošinātu vienlīdzīgu attieksmi un atklātību attiecībā ar nomniekiem, Pārvaldei izstrādāt un apstiprināt Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijas un ostas piestātņu nomas līgumu izstrādāšanas kārtību, nosakot vienotus nomas līgumos iekļaujamus principus.
140. Lai gūtu pilnīgus nomas līgumos paredzētos ienākumus, Pārvaldei izstrādāt un ieviest nomas līgumu nosacījumu izpildes kontroles procedūras.

2.5. Liepājas ostas infrastruktūrā veikto ieguldījumu kompensēšana

Konstatējumi

141. Pārvalde saskaņā ar Valdes lēmumu¹⁷¹ paredz Liepājas ostas teritorijas ilgtermiņa nomniekiem tiesības uz kompensācijas saņemšanu par Liepājas ostas infrastruktūras objektos veiktajiem ieguldījumiem.
142. Revidējamā laika posmā spēkā esošajā Pārvaldes tiesību aktā¹⁷² ir noteikts:

¹⁶⁶ Pārvaldes Mārketinga un investīciju daļas sagatavotā informācija „Liepājas ostas stividoru kravu apgrozījums 2012.gada 12 mēnešos” un „Liepājas ostas stividoru kravu apgrozījums 2013.gada 12 mēnešos”.

¹⁶⁷ Pārvaldes 30.01.1998. nomas līguma Nr.4-2/1/98 6.2.12.apakšpunkts, Pārvaldes 30.01.1998. nomas līguma Nr.4-2/2/98 6.2.12.apakšpunkts, Pārvaldes 30.01.1998. nomas līguma b/n 6.2.12.apakšpunkts, Pārvaldes 12.03.1998. nomas līguma Nr.4-2/4/98 6.2.12.apakšpunkts, Pārvaldes 12.03.1998. nomas līguma Nr.4-2/5/98 6.2.12.apakšpunkts, Pārvaldes 01.09.1999. nomas līguma Nr.4-2/2/99 6.2.12.apakšpunkts.

¹⁶⁸ Pārvaldes 30.01.1998. nomas līguma Nr.4-2/2/98 6.2.12.apakšpunkts, Pārvaldes 01.09.1999. nomas līguma Nr.4-2/2/99 6.2.12.apakšpunkts.

¹⁶⁹ Pārvaldes 19.02.2014. e-pasta „Par pieprasīto informāciju” 19.punkts.

¹⁷⁰ Ministru kabineta 23.09.1997. noteikumu Nr.336 „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes nolikums” 52.2. un 52.8.apakšpunkts.

¹⁷¹ Valdes 30.06.1998. lēmums Nr.68 „Par ieguldījumiem Liepājas ostas infrastruktūrā”.

¹⁷² Liepājas ostas infrastruktūras objektos veikto ieguldījumu kompensēšanas kārtība (apstiprināta ar Valdes 26.02.2010. lēmumu Nr.18).

- 142.1. kompensējamus ieguldījumus Liepājas ostas infrastruktūras uzlabošanā nosaka ar Pārvaldnieka rīkojumu izveidota komisija¹⁷³;
- 142.2. kompensācijas apmērs nevar pārsniegt noteiktu apjomu¹⁷⁴;
- 142.3. ieguldījumus Pārvalde kompensē, piešķirot komersantam nomas maksas atlaidi noteiktā apmērā¹⁷⁵;
- 142.4. par ieguldījumu kompensēšanu starp Pārvaldi un komersantu tiek slēgta vienošanās, kurā norāda paredzamo kravu apgrozījumu būvniecības laikā un pēc tās pabeigšanas¹⁷⁶, kā arī Pārvaldes tiesības samazināt kompensācijas apmēru¹⁷⁷, ja komersants nav nodrošinājis noteiktos kravu apgrozījuma rādītājus.
143. Revidējamā laika posmā ar Pārvaldnieka rīkojumu¹⁷⁸ izveidotā komisija ir pieņēmusi lēmumus¹⁷⁹ par diviem kompensējamiem objektiem par kopējo summu Ls 155 188:
- 143.1. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas akciju sabiedrībai „Liepājas osta LM” (reģ.Nr.40003154754) par transformatora TP-1455 rekonstrukcijas un kabeļu trases gar kordona līniju izbūvi Brīvostas ielā 22 un Brīvostas ielā 28, Liepājā;
- 143.2. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas SIA „Terrabalt” (reģ.Nr.42103002309) par Liepājas ostas piestātnes Nr.46 renovāciju.
144. Saskaņā ar komersantu izrakstītajiem rēķiniem Pārvalde kompensē Liepājas speciālās ekonomiskās zonas akciju sabiedrībai „Liepājas osta LM”¹⁸⁰ 80% no būvdarbu līgumcenas, t.i., Ls 144 495 un Liepājas speciālās ekonomiskās zonas SIA „Terrabalt”¹⁸¹ – 70% no būvdarbu līgumcenas, t.i., Ls 10 693.
145. Pārvalde ir noslēgusi vienošanos¹⁸² ar Liepājas speciālās ekonomiskās zonas akciju sabiedrību „Liepājas osta LM” par ieguldījumu kompensēšanu, kas paredz nomas maksas atlaidi 80% apmērā noslēgto nomas līgumu¹⁸³ ietvaros, ar nosacījumu par pārkraujamo kravu apjomu 2013.gadā – 2 841 000 t. Revīzijā ir konstatēts, ka vienošanās nosacījumu komersants ir izpildījis 52% apmērā, pārkraujot 1 471 262,43 t kravu.

¹⁷³ Liepājas ostas infrastruktūras objektos veikto ieguldījumu kompensēšanas kārtības (apstiprināta ar Valdes 26.02.2010. lēmumu Nr.18) 2.1.apakšpunkts.

¹⁷⁴ Liepājas ostas infrastruktūras objektos veikto ieguldījumu kompensēšanas kārtības (apstiprināta ar Valdes 26.02.2010. lēmumu Nr.18) 4.1.apakšpunkts: 80% no būvdarbu līgumcenas, ja Pārvalde pārņem jaunradīto infrastruktūras objektu ne vēlāk kā 30 kalendāro dienu laikā pēc tā nodošanas ekspluatācijā, 50% apmērā no būvdarbu līgumcenas, ja Pārvalde pārņem jaunradīto infrastruktūras objektu pēc pieciem gadiem pēc tā nodošanas ekspluatācijā vai 70% apmērā no būvdarbu līgumcenas, ja komersants ir veicis ieguldījumu ar nomas līgumu komersanta lietošanā nodoto Liepājas infrastruktūras objektu uzlabošanā.

¹⁷⁵ Liepājas ostas infrastruktūras objektos veikto ieguldījumu kompensēšanas kārtības (apstiprināta ar Valdes 26.02.2010. lēmumu Nr.18) 4.2.apakšpunkts: ne vairāk kā 90% apmērā no nomas maksas vai ar atsevišķu Valdes lēmumu - izmaksājot kompensējamo summu.

¹⁷⁶ Liepājas ostas infrastruktūras objektos veikto ieguldījumu kompensēšanas kārtības (apstiprināta ar Valdes 26.02.2010. lēmumu Nr.18) 14.2.apakšpunkts.

¹⁷⁷ Liepājas ostas infrastruktūras objektos veikto ieguldījumu kompensēšanas kārtības (apstiprināta ar Valdes 26.02.2010. lēmumu Nr.18) 15.2.apakšpunkts.

¹⁷⁸ Pārvaldes 07.06.2010. rīkojums Nr.28V „Par komisijas izveidošanu kompensācijai pakļauto ieguldījumu noteikšanai”.

¹⁷⁹ Pārvaldes Komisijas 30.11.2012. protokols Nr.17 (Par kompensācijai pakļauto objektā „TP-1455 rekonstrukcijas un kabeļu trases gar kordona līniju ostas piestātnēs 42, 43, 44, Liepājā” veikto ieguldījumu noteikšanu). Pārvaldes Komisijas 01.10.2012. protokols Nr.16 (Par Liepājas ostas infrastruktūras objektos veikto ieguldījumu – Liepājas ostas piestātnes Nr.46 (Brīvostas iela 14, Liepājā) renovācija – kompensēšanu).

¹⁸⁰ 03.12.2012. rēķins Nr.M1200329.

¹⁸¹ 06.12.2012. rēķins Nr.2129.

¹⁸² Pārvaldes 30.11.2012. vienošanās „Par komersanta veicamo ieguldījumu kompensēšanu”.

¹⁸³ Pārvaldes 12.03.1998. nomas līgums Nr.4-2/4/98, Pārvaldes 12.03.1998. nomas līgums Nr.4-2/5/98.

146. Liepājas speciālās ekonomiskās zonas SIA „Terrabalt” vienošanās¹⁸⁴ par ieguldījumu kompensēšanu iekļauto nosacījumu par pārkraujamo kravu apjomu 2012. un 2013. gadā ir izpildījusi.

Secinājumi

147. Pastāv risks, ka Pārvalde revidējamā laika posmā nav guvusi visus ieņēmumus no nomas, jo tā nav izmantojusi tiesības samazināt kompensācijas apmēru gadījumā, kad komersants būtiskā apmērā neizpilda vienošanās¹⁸⁵ nosacījumus par pārkraujamo kravu apjomu.

Ieteikums

148. Lai novērstu risku, ka komersantiem, kas neievēro Pārvaldes apstiprināto kārtību¹⁸⁶, tiek kompensēti ieguldījumi Liepājas ostas infrastruktūras objektos, Pārvaldei izstrādāt un ieviest komersantu ieguldījumu kompensācijas apmēra atbilstības kontroles.

2.6. *Apgrozāmo līdzekļu nodrošināšana*

149. Saskaņā ar vadības teoriju apgrozāmos līdzekļus veido¹⁸⁷ materiālo vērtību krājumi, debitoru parādi un naudas līdzekļi, tajā skaitā īstermiņa saistības, aizņemoties līdzekļus no kredītiestādēm¹⁸⁸, turklāt, lai nodrošinātu nepārtrauktu un ritmisku attīstību, naudas līdzekļu kustība jeb naudas plūsma ir stingri jākontrolē¹⁸⁹.

150. Saskaņā ar finanšu vadības pamatprincipiem¹⁹⁰ par vienu no svarīgākajiem finanšu vadīšanas uzdevumiem uzskatāma debitoru parādu uzraudzība un vadīšana ar mērķi optimizēt debitoru parādu apjomu un tos laikā iekasēt, nodrošinot plānoto naudas plūsmu, tāpēc ir jāizstrādā un ir jāievieš kredītpolitika, kas reglamentē klientu kreditēšanas procesu un ir vērsta uz stratēģisko mērķu sasniegšanu.

151. Finanšu vadībā¹⁹¹ tiek minēti vairāki rādītāji, kuri liecina par maksātspējas situācijas pasliktināšanos un likviditātes riska palielināšanos – kredītu apgrozāmo līdzekļu finansēšanai palielināšanās, samazinoties apgrozījumam, debitoru parādu summas pieaugums un norēķināšanās termiņu pagarināšana.

152. Pārvaldes debitoru parādi 2013. gada 31. decembrī bija Ls 1 751 625. Salīdzinot ar stāvokli 2011. gada 31. decembrī, tie ir palielinājušies par Ls 459 856, t.i., par 35,6%:

152.1. nomnieku parādi ir samazinājušies par Ls 34 475, t.i., par 3,9%;

152.2. kuģu aģentēšanas parādi ir palielinājušies par Ls 495 122, t.i., par 122,9%.

153. Nozīmīgākā debitora – Liepājas speciālās ekonomiskās zonas AS „Liepājas osta LM” – parādi gada laikā ir palielinājušies no Ls 346 882 2012. gada 31. decembrī līdz Ls 797 683 2013. gada 31. decembrī, t.i., par 129,9% jeb Ls 450 801. Parāda kopsummas daļas Ls 613 049 apmērā samaksas termiņš ir pagarināts¹⁹² līdz 2015. gada 1. martam.

154. Pārvalde 2004. gadā ir noslēgusi līgumu¹⁹³ par kredītlīnijas līdzekļu piešķiršanu.

¹⁸⁴ Pārvaldes 15.10.2012. vienošanās „Par komersanta veicamo ieguldījumu kompensēšanu”.

¹⁸⁵ Piemēram, Pārvaldes 30.11.2012. vienošanās „Par komersanta veicamo ieguldījumu kompensēšanu”.

¹⁸⁶ Liepājas ostas infrastruktūras objektos veikto ieguldījumu kompensēšanas kārtība (apstiprināta ar Valdes 26.02.2010. lēmumu Nr.18).

¹⁸⁷ Alsīņa R., Marinska K., Bojarenko J. Vadības grāmatvedība: teorija un prakse; Rīga: SIA KIF „Biznesa Komplekss”, 2011, 127.–128.lpp.

¹⁸⁸ Ekonomikas un finanšu vārdnīca K.Krēsliņa u.c. red.; Rīga: Apgāds Norden AB, 2003, 32.lpp.

¹⁸⁹ Alsīņa R., Marinska K., Bojarenko J. Vadības grāmatvedība: teorija un prakse; Rīga: SIA KIF „Biznesa Komplekss”, 2011, 201.lpp.

¹⁹⁰ Rurāne M. Finanšu Menedžments; Rīga: RSEBAA, 2005, 60.lpp.

¹⁹¹ Rurāne M. Uzņēmuma finanses; Rīga: Jumava, 2007, 190.–202.lpp.

¹⁹² 14.08.2013. vienošanās.

¹⁹³ 13.12.2004. kredītlīnijas līgums Nr.04-083960-KR.

155.Saskaņā ar revidentiem iesniegto informāciju¹⁹⁴:

- 155.1. 2012.gadā Pārvaldei pieejamā kredītlīnijas summa ir palielināta¹⁹⁵ no EUR 565 371 līdz EUR 850 000, t.i., par EUR 284 629 jeb 50,3%;
- 155.2. Pārvalde 2010. un 2011.gadā nav izmantojusi kredītlīnijas līdzekļus uzturēšanas izdevumu segšanai, savukārt 2012.gadā tā kredītlīdzekļus izmantojusi 102 darba dienas un 2013.gadā – 113 darba dienas;
- 155.3. 2013.gada 31.decembrī neatmaksātā kredītlīdzekļu summa bija Ls 449 432;
- 155.4. par līdzekļu piešķiršanu un izmantošanu Pārvalde revidējamā laika posmā ir samaksājusi Ls 30 025;
- 155.5. Pārvalde kredītlīniju izmanto arī 2014.gadā¹⁹⁶.

156.Saskaņā ar sniegto skaidrojumu¹⁹⁷ Pārvaldē:

- 156.1. nav izstrādāta kārtība darbam ar debitoriem. Ikdienā šo pienākumu veic vecākā grāmatvede, turklāt revidentiem netika sniegts skaidrojums, kādi termiņi un darbību secība ir jāievēro Pārvaldes struktūrvienībām, veicot debitoru parādu uzraudzību nolūkā nodrošināt pilnīgu parādu iekasēšanu;
- 156.2. netiek plānotas kredītlīnijas līdzekļu atmaksas iespējas un termiņi, norādot, ka Pārvaldes naudas plūsma varētu nostabilizēties tikai 2015.gadā.

Secinājums

157.Pārvaldes finanšu vadība rada maksātpējas pasliktināšanās risku, jo Pārvalde:

- 157.1. nav izstrādājusi kredītpolitiku debitoru parādu administrēšanai un neveic debitoru kontroli, tādējādi nenodrošinot debitoru uzraudzībā iesaistīto Pārvaldes darbinieku savstarpēji saskaņotu uz parāda iekasēšanu vērstu darbību, kā rezultātā debitoru parādu summa divu gadu laikā ir pieaugusi par 35,6% jeb Ls 459 856, sasniedzot Ls 1 751 625;
- 157.2. apgrozāmo līdzekļu nodrošināšanai pastāvīgi izmanto kredītlīnijas līdzekļus, 2012.gadā palielinot pieejamās kredītlīnijas summu par 50,3% un neatmaksātajai kredītlīdzekļu summai uz 2013.gada beigām pieaugot līdz Ls 449 432, turklāt Pārvalde neplāno naudas plūsmu ilgākam laika posmam un kredītlīnijas līdzekļu atmaksas iespējas.

Ieteikums

158.Lai nodrošinātu attīstības dokumentos noteikto mērķu īstenošanai nepieciešamo apgrozāmo līdzekļu apmēru un debitoru parādu savlaicīgu iekasēšanu, Pārvaldei izstrādāt un ieviest kredītpolitiku, kas reglamentētu klientu kreditēšanas procesu un kurā būtu noteiktas Pārvaldes veicamās darbības debitoru administrēšanā un atbilstošas kontroles procedūras.

3. Pārvaldes uzturēšanas izdevumi

159.Izvērtējot Pārvaldes atsevišķu uzturēšanas izdevumu¹⁹⁸ pozīciju (skatīt 7.pielikumu) dinamiku un salīdzinot to ar ieņēmumu dinamiku, ir konstatēts, ka 2013.gadā Pārvaldes ieņēmumu kritumam nav sekojis uzturēšanas izdevumu kritums vairākās izdevumu pozīcijās, piemēram:

¹⁹⁴ Pārvaldes 18.02.2014. e-pasts.

¹⁹⁵ 13.12.2004. kredītlīnijas līgums Nr.04-083960-KR grozījumi, parakstīti Liepājā, 2012.gada 18.jūnijā.

¹⁹⁶ Pārvaldes 2014.gada budžets (apstiprināts Valdes 13.12.2013. sēdē, protokols Nr.10).

¹⁹⁷ Valsts kontroles 10.12.2013. intervijas protokols, Valsts kontroles 25.02.2014. intervijas protokols, Pārvaldes 19.03.2014. vēstule Nr.1.3R/100./170.

¹⁹⁸ Pārvaldes publiskais pārskats par 2012.gadu un Pārvaldes budžets 2013.gadam.

- 159.1. organizatoriskie izdevumi ir palielinājušies par Ls 397 808, t.i., par 101,1%;
- 159.2. izdevumi telpu un inventāra uzturēšanai ir palielinājušies par Ls 189 377, t.i., par 29,7%;
- 159.3. izdevumi atlīdzībai ir palielinājušies par Ls 187 997, t.i., par 10,0%;
- 159.4. transportlīdzekļu uzturēšanas izdevumi divu gadu laikā ir palielinājušies par Ls 1 172 237, t.i., par 177,3%, ņemot vērā, ka Pārvalde kopš 2012.gada nomā trīs velkoņus.

3.1. Darba laika organizācija un izdevumi atlīdzībai

Konstatējumi

160. Saskaņā ar normatīvajā aktā¹⁹⁹ noteikto publiskai personai jārīkojas ar saviem finanšu līdzekļiem un mantu likumīgi un lietderīgi – jebkurai rīcībai ar publiskas personas finanšu līdzekļiem un mantu jāatbilst ārējos normatīvajos aktos paredzētajiem mērķiem un normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai, kā arī jārīkojas tā, lai mērķi sasniegtu ar vismazāko līdzekļu izlietojumu.
161. Normatīvajā aktā ir noteikts:
- 161.1. darba koplīgums ir saistošs pusēm, un tā noteikumi attiecas uz visiem darbiniekiem, kas tiek nodarbināti pie attiecīgā darba devēja²⁰⁰;
- 161.2. darbs, kuru darbinieks veic virs pārskata periodā noteiktā normālā darba laika, uzskatāms par virsstundu darbu²⁰¹, tas pieļaujams, tikai darba devējam un darba ņēmējam par to vienojoties rakstveidā vai normatīvajā aktā noteiktajos izņēmuma gadījumos²⁰², un nedrīkst pārsniegt 144 stundas četru mēnešu periodā²⁰³;
- 161.3. summētā darba laika gadījumā aizliegts nodarbināt darbinieku ilgāk par 56 stundām nedēļā²⁰⁴.
162. Pārvaldē ir noslēgts Darba koplīgums, kurā ir noteikts:
- 162.1. darbinieki tiek prēmēti par individuālo ieguldījumu labu darba rezultātu sasniegšanā, katru prēmēšanu noformējot ar rīkojumu²⁰⁵, savukārt saskaņā ar Pārvaldes nolikumu²⁰⁶ Pārvaldniekam ir tiesības noteikt darbinieku tiesības, pienākumus un darba samaksu Valdes noteiktā personāla skaita un budžetā paredzēto līdzekļu ietvaros;
- 162.2. darbiniekiem, kas strādā Pārvaldē ilgāk nekā 10 gadus, sākot ar 2013.gada 1.martu, aizejot ikgadējā atvaļinājumā, vienu reizi gadā izmaksā pabalstu minimālās darba

¹⁹⁹ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 2.panta pirmā daļa un 3.panta pirmā daļa.

²⁰⁰ Darba likuma 20.panta pirmā daļa.

²⁰¹ Darba likuma 140.panta ceturtnā daļa.

²⁰² Darba likuma 136.panta otrā un trešā daļa: ja to prasa sabiedrības visneatliekamākās vajadzības, lai novērstu nepārvaramas varas, nejauša notikuma vai citu ārkārtēju apstākļu izraisītas sekas, kas nelabvēlīgi ietekmē vai var ietekmēt parasto darba gaitu uzņēmumā, vai steidzama, iepriekš neparedzēta darba pabeigšanai noteiktā laikā.

²⁰³ Darba likuma 136.panta piektā daļa.

²⁰⁴ Darba likuma 140.panta trešā daļa.

²⁰⁵ Pārvaldes darba koplīguma 23.01.2009.-22.01.2015. (apstiprināts darbinieku pārstāvju konferencē 2009.gada 23.janvārī, ar grozījumiem, kas pieņemti Pārvaldes aroddarbinieku grupas „Ostmala” un Darba devēja 22.02.2013. kopsapulcē, protokols Nr.1) 4.9.apakšpunkts.

²⁰⁶ Ministru kabineta 23.09.1997. noteikumu Nr.336 „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes nolikums” 53.7.apakšpunkts.

algas apmērā²⁰⁷;

162.3. Pārvalde nodrošina katru darbinieku ar veselības apdrošināšanas polisi²⁰⁸.

163. Pārvaldes normatīvie akti neparedz kritērijus konkrēta prēmijas apmēra noteikšanai.

164. Izlases veidā izskatot Pārvaldes darba laika uzskaites un grāmatvedības dokumentus par revidējamo laika posmu, ir konstatēts, ka Pārvalde:

164.1. ir organizējusi tehnisko dienestu darbinieku un kuģu apkalpju darbu 24 stundu maiņās;

164.2. ir nodarbinājusi darbiniekus, pārsniedzot normatīvajā aktā²⁰⁹ atļauto darbinieku nodarbināšanas ilgumu nedēļā summētā darba laika gadījumā – 56 stundas un pieļaujamo virsstundu maksimālo skaitu četru mēnešu periodā – 144 stundas (piemērus skatīt 3.tabulā).

3.tabula

Pārvaldes darbinieku nostrādātās virsstundas revidējamā laika posmā

Nr. p. k.	Darbinieka amats	Laika posms	Nostrādāto virsstundu skaits ¹⁾	Atļautais virsstundu skaits ²⁾	Atļauto virsstundu skaita pārsniegums
1.	Velkoņa „Namejs” matrozis	22.01.2013. - 28.01.2013.	80	56	24
		15.03.2013. - 21.03.2013.	73	56	17
		01.01.2013. - 30.04.2013.	171	144	27
		01.09.2012. - 31.12.2012.	211	144	67
2.	Velkoņa „TAK-8” matrozis	01.01.2013. - 30.04.2013.	178	144	34
3.	Hidrogrāfijas grupas dežurante	01.06.2013. - 07.06.2013.	63	56	7
		08.06.2013. - 14.06.2013.	57	56	1
		22.06.2013. - 28.06.2013.	63	56	7
		01.07.2013. - 07.07.2013.	57	56	1
		15.07.2013. - 21.07.2013.	63	56	7
		22.07.2013. - 28.07.2013.	57	56	1
		15.08.2013. - 21.08.2013.	63	56	7
		22.08.2013. - 28.08.2013.	57	56	1
		01.06.2013. - 30.09.2013.	241	144	97

Piezīmes: ¹⁾ saskaņā ar Pārvaldes darba laika uzskaites tabelēm;

²⁾ atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam.

165. Pārvalde revidējamā laika posmā darbiniekiem ir piešķīrusi prēmijas Ls 9550 apmērā (skatīt 8.pielikumu), tajā skaitā:

165.1. finanšu direktorei, tehniskajam direktoram, personāla daļas vadītājai, vecākajai grāmatvedei un autovadītājam piešķirta prēmija²¹⁰ darba algas apmērā, t.i., no Ls 800 līdz Ls 2200 sakarā ar 20 darba gadiem Pārvaldē, kopumā izlietojot Ls 7120;

165.2. pārvaldnieka vietniekam un nekustamo īpašumu speciālistei noteikta prēmija²¹¹ Ls 225 apmērā katram un valdes priekšsēdētāja palīgam un vecākajai ekonomistei –

²⁰⁷ Pārvaldes darba koplīguma 23.01.2009.-22.01.2015. (apstiprināts darbinieku pārstāvju konferencē 2009.gada 23.janvārī, ar grozījumiem, kas pieņemti Pārvaldes aroddrupas „Ostmala” un Darba devēja 22.02.2013. kopsapulcē, protokols Nr.1) 6.14.1.apakšpunkts.

²⁰⁸ Pārvaldes darba koplīguma 23.01.2009.-22.01.2015. (apstiprināts darbinieku pārstāvju konferencē 2009.gada 23.janvārī, ar grozījumiem, kas pieņemti Pārvaldes aroddrupas „Ostmala” un Darba devēja 22.02.2013. kopsapulcē, protokols Nr.1) 6.13.apakšpunkts.

²⁰⁹ Darba likuma 140.panta trešā daļa un 136.panta piektā daļa.

²¹⁰ Pārvaldes 14.12.2012. rīkojums Nr.84 V „Par vienreizēju prēmēšanu” un Pārvaldes 05.12.2013. rīkojums Nr.142 p „Par vienreizēju prēmēšanu”.

²¹¹ Pārvaldes 30.07.2012. rīkojums Nr.45 V „Par vienreizēju prēmēšanu”.

Ls 150 apmērā katram, pamatojoties uz veiksmīgu konkursa „Liepājas ostas sakoptākais uzņēmums 2012” norisi, pavisam izlietojot Ls 750;

165.3. vecākajiem ločiem un ločiem piešķirtas prēmijas²¹² Ls 20 – Ls 100 apmērā par kuģu ievešanu ostā un izvešanu no ostas, kā arī pārtauvošanu, kopumā izlietojot Ls 280;

165.4. saskaņā ar Pārvaldes nolikumu²¹³ vecākajai grāmatvedei ir noteikta un izmaksāta vienreizēja prēmija²¹⁴ Ls 600 apmērā sakarā ar papildu darbu – finanšu uzskaites sistēmas „Grāls” pilnveidošana.

166. Izskatot Pārvaldes izdevumu atlīdzībai pamatojuma dokumentus, ir konstatēts:

166.1. pieciem sūknēšanas iekārtu operatoriem no 2012. gada septembra saskaņā ar tehniskā direktora iesniegumu²¹⁵ ir noteikta ikmēneša piemaksa Ls 45 apmērā katram degvielas iegādes izdevumu kompensēšanai, darbiniekiem darba pienākumu veikšanai izmantojot personīgo autotransportu, taču minētajā iesniegumā norādītais piemaksas summas aprēķins nav ekonomiski pamatots;

166.2. Pārvaldniekam²¹⁶ un pārvaldnieka vietniekam²¹⁷, aizejot ikgadējā atvaļinājumā, tiek izmaksāts vienreizējs materiālais pabalsts veselības uzlabošanai viena mēneša darba algas apmērā, t.i., Pārvaldniekam Ls 3000²¹⁸ un pārvaldnieka vietniekam Ls 2700²¹⁹, turklāt Pārvaldniekam piešķirts²²⁰ arī Darba koplīgumā noteiktais pabalsts minimālās darba algas apmērā, kā arī minētajiem darbiniekiem Pārvalde iegādājusies veselības apdrošināšanas polises²²¹.

Secinājumi

167. Pārvalde ir izlietojusi līdzekļus Ls 9550 apmērā, izmaksājot darbiniekiem prēmijas Ls 20 – Ls 2200 apmērā bez noteiktiem prēmijas apmēra kritērijiem, tādējādi radot nevienlīdzīgas attieksmes piemērošanas risku.

168. Pastāv risks, ka Pārvalde nepamatoti izlietojusi finanšu līdzekļus atlīdzībai vismaz Ls 11 400 apmērā, jo tā izmaksājusi darbiniekiem piemaksas bez ekonomiska pamatojuma un Darba koplīgumā neparedzētus pabalstus.

169. Pārvaldē darbs tiek organizēts un apmaksāts neatbilstoši normatīvajā aktā²²² noteiktajam, t.i., darbinieki regulāri nostrādā vairāk stundu nedēļā un vairāk virsstundu, nekā pieļauj normatīvais akts.

Ieteikumi

170. Lai panāktu, ka Pārvaldes darba organizācijas sistēma atbilst normatīvajā aktā²²³ noteiktajam, Pārvaldei nodrošināt tās tiesību aktu atbilstību spēkā esošo ārējo normatīvo

²¹² Pārvaldes 24.02.2012. rīkojums Nr.12V „Par loču vienreizēju prēmēšanu”, Pārvaldes 28.02.2012. rīkojums Nr.14V „Par loča vienreizēju prēmēšanu”, Pārvaldes 27.03.2013. rīkojums Nr.17V „Par loču vienreizēju prēmēšanu”.

²¹³ Ministru kabineta 23.09.1997. noteikumu Nr.336 „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes nolikums” 53.7.apakšpunkts.

²¹⁴ Pārvaldes 06.07.2012. rīkojums Nr.70 P „Par darba samaksu”.

²¹⁵ Pārvaldes 19.09.2012. rīkojums Nr.103 P „Par darba samaksu”.

²¹⁶ Pārvaldes 01.06.2009. darba līgums Nr.2.-1./8-2009.

²¹⁷ Pārvaldes 14.08.2006. darba līgums Nr.2.-1./6-2006 un 15.12.2009. vienošanās.

²¹⁸ Personīgais konts Nr.134 par 2012. gadu un 2013. gadu.

²¹⁹ Personīgais konts Nr.479 par 2012. gadu un 2013. gadu.

²²⁰ Pārvaldes 22.03.2013. rīkojums Nr.32 P „Par atvaļinājuma piešķiršanu”, personīgais konts Nr.134 par 2012. gadu un 2013. gadu.

²²¹ Veselības apdrošināšanas polise, sērija 31-58, Nr.12057 un Veselības apdrošināšanas polise, sērija 31-58, Nr.12759.

²²² Darba likuma 136.panta piektā daļa, 140.panta trešā daļa.

²²³ Darba likuma 136.panta piektā daļa, 140.panta trešā daļa.

aktu prasībām un ieviest atbilstošas darba laika organizācijas, uzskaites un darba samaksas kontroles procedūras.

171. Lai novērstu finanšu līdzekļu atlīdzībai nepamatota izlietojuma risku un nevienlīdzīgas attieksmes pret darbiniekiem piemērošanas risku, Pārvaldei pilnveidot tiesību aktus, nosakot prēmiju, piemaksu un pabalstu noteikšanas kārtību un to apmēra kritērijus, kā arī ieviest atlīdzības noteikšanas kontroles procedūras.

3.2. Ar uzņēmumu līgumu izpildi saistītie izdevumi

Konstatējumi

172. Civillikumā²²⁴ ir noteikts:

- 172.1. ar uzņēmuma līgumu viena puse uzņemas izpildīt otram par zināmu atlīdzību ar saviem darba rīkiem un ierīcēm kādu pasūtījumu, izgatavot kādu lietu vai izvest galā kādu pasākumu;
- 172.2. uzņēmējs nodod, bet pasūtītājs pieņem uzņēmuma līgumā nolīgto darbu un pasūtītājs samaksā uzņēmējam nolīgto samaksu pēc tam, kad darbs atzīts par labu esam;
- 172.3. gadījumā, kad saistības mērķis ir nevis darbs vispār, bet kāds noteikts darba rezultāts, tad līgums par to nav uzskatāms par darba līgumu, bet par uzņēmuma līgumu, savukārt ar darba līgumu viena puse uzņemas strādāt otram darbu par atlīdzību.

173. Normatīvajā aktā²²⁵ ir noteikts, ka katrs saimnieciskais darījums ir apliecināms ar attaisnojuma dokumentu, kurā ietverti dokumenta rekvizīti un informācija par saimniecisko darījumu, tajā skaitā saimnieciskā darījuma apraksts, pamatojums un mērītāji (daudzumi, summas), kā arī cita informācija.

174. Revīzijā ir konstatēts, ka Pārvalde revidējamā laika posmā samaksai par juridisko pakalpojumu sniegšanu izlietojusi finanšu līdzekļus vismaz Ls 92 060 apmērā, tajā skaitā:

174.1. Ls 28 800 samaksājusi zvērinātam advokātam²²⁶ par juridiskās palīdzības sniegšanu Pārvaldei ar tās darbību saistītos jautājumos, līgumā nenosakot konkrētus veicamos darbus vai sniedzamos pakalpojumus un neparedzot darbu pieņemšanas-nodošanas aktu sagatavošanu, kā arī paredzot nemainīgas mēneša atlīdzības summas samaksu saskaņā ar izrakstītiem rēķiniem;

174.2. vismaz Ls 55 508 samaksājusi saskaņā ar pamatojuma dokumentiem, kuros nav norādīti Pārvaldei sniegtie pakalpojumi, kā arī nav noformēti darbu pieņemšanas-nodošanas dokumenti:

174.2.1. zvērinātam advokātam Ls 5880 par līgumā²²⁷ noteikto uzdevumu (sniegt juridisko palīdzību, vest klienta lietas, pārstāvēt un aizstāvēt klienta intereses) veikšanu saskaņā ar iesniegto rēķinu²²⁸ par advokāta nostrādātajām 84 stundām, nenorādot konkrētus sniegtos pakalpojumus;

174.2.2. advokātu birojam EUR 13 500 vai Ls 9488 par palīdzību strīda ar „*Dredging International N.V.*” risināšanā saskaņā ar iesniegtajiem rēķiniem²²⁹, nenoslēdzot līgumu un nenoformējot darbu pieņemšanas dokumentus;

²²⁴ Civillikuma 2212., 2213., 2222., 2223. 2178. un 2179.pants.

²²⁵ Likuma „Par grāmatvedību” 7.pants.

²²⁶ Pārvaldes 15.11.2011. līgums par juridiskās palīdzības sniegšanu (Nr.164 Pārvaldes līgumu reģistrā).

²²⁷ Pārvaldes 02.05.2013. vienošanās par juridiskās palīdzības sniegšanu (Nr.71 Pārvaldes līgumu reģistrā) 1.punkts.

²²⁸ Zvērināta advokāta biroja 02.07.2013. rēķins Nr.3.

²²⁹ 18.09.2012. *fee note* Nr.1231386, 20.12.2012. *fee note* Nr.121936, 15.03.2013. *fee note* Nr.130431 un 24.04.2013. *fee note* Nr.130644.

- 174.2.3. zvērinātu advokātu birojam Ls 40 140 par līgumos²³⁰ noteikto juridiskās palīdzības sniegšanu, tajā skaitā civiltiesiskā strīdā – par laika posmā no 2012.gada 19.septembra līdz 2013.gada 1.jūlijam nostrādātajām 278 stundām saskaņā ar iesniegtajiem rēķiniem, nepieprasot darbu vai pakalpojumu uzskaitījumu un nenoformējot darbu pieņemšanas-nodošanas aktus;
- 174.3. Ls 7752 izlietojusi, kaut gan Pārvalde ir noslēgusi līgumus²³¹ par vispārējas juridiskās palīdzības sniegšanu ar trim zvērinātiem advokātiem:
- 174.3.1. uzdotot²³² komersantam sagatavot iesniegšanai Tieslietu ministrijā un Satiksmes ministrijā vēstules projektu ar lūgumu sniegt skaidrojumu par ostas maksas pareizu klasifikāciju un nosakot atlīdzību Ls 3000;
- 174.3.2. noslēdzot līgumu²³³ ar komersantu par Liepājas ostas piestātņu tehniskās ekspluatācijas noteikumu aktualizāciju par summu Ls 3500;
- 174.3.3. uzdotot²³⁴ sabiedriskai organizācijai par atlīdzību Ls 1252 apmērā nodrošināt grozījumu un priekšlikumu izstrādi likumā „Par nodokļu piemērošanu brīvozonās un speciālajās ekonomiskajās zonās” un ļaujot tai izvēlēties pakalpojumu sniedzēju.
175. Normatīvajā aktā²³⁵ ir noteikts, ka publiskai personai aizliegts slēgt līgumus par pakalpojumiem jautājumos, kuru risināšana ietilpst attiecīgās institūcijas amatpersonas vai darbinieka pienākumos, izņemot, ja noteikto uzdevumu pildīšanai nepieciešams veikt padziļinātu ekspertīzi nozares jautājumos, ko nevar nodrošināt ar institūcijas amatpersonu vai darbinieku kompetences apjomu, un pakalpojuma sniedzējs, ņemot vērā viņa pieredzi, reputāciju, kvalifikāciju un citus pamatotus kritērijus, to var veikt efektīvāk.
176. Revīzijā ir konstatēts, ka Pārvalde ir izlietojusi finanšu līdzekļus vismaz Ls 69 442 apmērā, samaksājot komersantiem par uzdevumu veikšanu, kas ir noteikti Mārketinga un investīciju daļas vadītāja²³⁶ un tirgus pētījumu analītiķes²³⁷ amata aprakstos:
- 176.1. komersantam²³⁸ par dažādu pakalpojumu sniegšanu mārketinga un sabiedrisko attiecību jomā, piemēram, par informācijas un paziņojumu sagatavošanu un izplatīšanu, ikmēneša mediju monitoringa veikšanu, pasākumu masu medijiem rīkošanu;
- 176.2. komersantam²³⁹ par mārketinga aktivitāšu, semināru un sanāksmju organizēšanu;
- 176.3. komersantam²⁴⁰ par Pārvaldes publiskā tēla veidošanu un popularizēšanu, informējot sabiedrību par aktivitātēm.

²³⁰ Pārvaldes 03.09.2001. līgums (reģistrēts Pārvaldes grāmatvedībā ar Nr.145) un Pārvaldes 19.09.2012. līgums par juridiskās palīdzības sniegšanu (Nr.185 Pārvaldes līgumu reģistrā).

²³¹ Pārvaldes 15.11.2011. līgums par juridiskās palīdzības sniegšanu (Nr.164 Pārvaldes līgumu reģistrā), Pārvaldes 02.05.2013. vienošanās par juridiskās palīdzības sniegšanu (Nr.71 Pārvaldes līgumu reģistrā) un Pārvaldes 03.09.2001. līgums (reģistrēts Pārvaldes grāmatvedībā ar Nr.145).

²³² Pārvaldes 28.02.2013. līgums Nr.28/02/2013.

²³³ Pārvaldes 04.09.2013. līgums Nr.12.13/30LO.

²³⁴ Pārvaldes 11.11.2013. līgums (Nr.118 Pārvaldes līgumu reģistrā).

²³⁵ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 9.¹ pants.

²³⁶ „Pārvaldes Mārketinga un investīciju daļas vadītāja darba pienākumi, tiesības un atbildība” (apstiprināts 10.01.2011.).

²³⁷ „Pārvaldes Tirgus pētījumu analītiķes darba pienākumi, tiesības un atbildība” (apstiprināts 10.01.2011.).

²³⁸ Pārvaldes 01.09.2011. līgums (Nr.147 Pārvaldes līgumu reģistrā).

²³⁹ Pārvaldes 02.07.2012. pakalpojumu līgums Nr.07/2012-2.

²⁴⁰ Pārvaldes 03.09.2007. līgums par pakalpojumu sniegšanu (Nr.99 Pārvaldes līgumu reģistrā).

Secinājumi

177. Pārvalde pretēji normatīvajā aktā²⁴¹ noteiktajam ir izlietojusi finanšu līdzekļus vismaz Ls 69 442 apmērā, jo tā ir veikusi maksājumus vairākiem komersantiem par tādu uzdevumu veikšanu, kas ir noteikti Pārvaldes darbinieku amata aprakstos.
178. Pastāv finanšu līdzekļu nepamatota izlietojuma risks vismaz Ls 92 060 apmērā, jo Pārvalde ir veikusi maksājumus saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem un iesniegtajiem rēķiniem, kuros nav norādīti Pārvaldei sniedzamie vai sniegtie pakalpojumi, kā arī nenoformējot darbu pieņemšanas-nodošanas dokumentus²⁴².

Ieteikums

179. Lai novērstu finanšu līdzekļu nelikumīgu un nepamatotu izlietošanu, slēdzot ārpalpojumu līgumus, ieviest Pārvaldes iekšējās darbības lēmumu tiesiskuma un lietderības pārbaudes.

3.3. Izdevumi autotransportam

Konstatējumi

180. Normatīvajā aktā²⁴³ ir noteikts, ka publiskas personas īpašumā, valdījumā vai lietošanā esošais autotransports izmantojams tikai dienesta, darba, amata pienākumu pildīšanai, t.i., amatpersonas vai darbinieka darba pienākumu pildīšanai, nodrošinot publiskas personas funkciju izpildi, kā arī noteikts, ka publiska persona izdod normatīvo aktu par autotransporta izmantošanas kārtību, nosakot arī to personu loku, kuras drīkst lietot attiecīgo autotransportu.
181. Pārvalde lieto 20 vieglās automašīnas un deviņas smagās tehnikas vienības. Viena vieglā automašīna tiek nomāta, savukārt viena Pārvaldes īpašumā esoša vieglā automašīna saskaņā ar līgumu²⁴⁴ ir nodota lietošanā Liepājas pilsētas domei, un to izmanto Valdes priekšsēdētājs.
182. Pārvaldē ar atsevišķu rīkojumu ir noteikta katras darba automašīnas izmantošanas kārtība²⁴⁵, tajā skaitā par automašīnas izmantošanu atbildīgā persona. Darba vajadzībām braucieniem uz Rīgu atļauts²⁴⁶ izmantot darbinieku personīgās automašīnas, degvielas izdevumus samaksājot pēc Pārvaldes noteiktas normas, pamatojoties uz iesniegtajiem attaisnojuma dokumentiem.
183. Saskaņā ar Pārvaldes grāmatvedības datiem revidējamā laika posmā degvielas iegādei automašīnām ir izlietoti Ls 83 909, tajā skaitā darbinieku²⁴⁷ personīgajām automašīnām – Ls 9442.
184. Izvērtējot Pārvaldes autotransporta izdevumu pamatojuma dokumentus – 167 iesniegtās ceļazīmes un 36 degvielas uzpildes stacijas izrakstītos rēķinus, ir konstatēts:
- 184.1. ceļazīmēs par automašīnu izmantošanu maršruti ir norādīti vispārīgi, piemēram, „SEZ – osta – SEZ”, „SEZ – SEZ teritorija – SEZ”, kā arī brauciena pamatojumā norādīts ieraksts „darba pienākumi”;

²⁴¹ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 9.¹ pants.

²⁴² Likuma „Par grāmatvedību” 7.pants.

²⁴³ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 5.² panta otrā, trešā un piektā daļa.

²⁴⁴ Pārvaldes 30.06.2011. līgums par automašīnas *Volkswagen Phaeton* pieņemšanu lietošanā.

²⁴⁵ Piemēram, Pārvaldes 01.03.2013. rīkojums Nr.10 V „Par automašīnas *Škoda Octavia Ambiente*, reģ.Nr.HA8517 izmantošanu”, Pārvaldes 26.03.2013. rīkojums Nr.16 V „Par automašīnas *Škoda Octavia Ambiente*, reģ.Nr.HA1908 izmantošanu”.

²⁴⁶ Pārvaldes 10.05.2000. rīkojums Nr.39 v „Par komandējumu apmaksu”.

²⁴⁷ 2012.gadā personīgo automašīnu atļauts izmantot 16 darbiniekiem, 2013.gadā – 12 darbiniekiem.

184.2. revidējamā laika posmā darba automašīnas ir izmantotas un degviela un automašīnu kopšanas līdzekļi ir iegādāti dienās, kad darbinieki nav veikuši amata pienākumus, izlietojot Pārvaldes līdzekļus vismaz Ls 1816 apmērā, tajā skaitā:

184.2.1. Pārvaldnieka atvaļinājumu dienās, komandējumu un darba nespējas laikā ir izmantota darba automašīna, ceļazīmēs norādot braucienus, kuriem izlietoti vismaz 710 litri degvielas, kā arī šajā laikā ir iegādāta degviela par Ls 583;

184.2.2. valdes priekšsēdētāja palīga atvaļinājumu dienās, komandējumu laikā, kā arī sestdienās un svētdienās saskaņā ar ceļazīmēs norādīto ir izmantota darba automašīna, izlietojot vismaz 378 litrus degvielas, kā arī atbilstoši rēķiniem ir iegādāti vismaz 506 litri degvielas par Ls 480 un automašīnas kopšanas līdzekļi par Ls 34;

184.2.3. dienās, kad atbilstoši ceļazīmēs norādītajam darbiniekiem²⁴⁸ lietošanā nodotās automašīnas netiek izmantotas, tajā skaitā sestdienās un svētdienās, kā arī atvaļinājumu laikā ir iegādāti vismaz 753 litri degvielas par Ls 710, kā arī automašīnas kopšanas līdzekļi par Ls 9;

184.3. starp degvielas uzpildes reizēm nobrauktais attālums neatbilst faktiski degvielas tvertnē esošajam degvielas daudzumam – degvielas izlietojums pārsniedz degvielas tvertnē ielieto degvielas daudzumu, kā arī darba automašīnas degvielas tvertnē ielietais degvielas daudzums pārsniedz degvielas tvertnes ietilpību.

185. Revīzijā ir konstatēts, ka atskaites dokumentos regulāri tiek norādīti vairāku darba vajadzībām izmantoto automašīnu (gan darba, gan personīgo) braucieni vienā dienā uz vienu galapunktu, piemēram, 2013.gada 21.jūnijā uz Rīgu braukuši septiņi Pārvaldes darbinieki katrs ar savu automašīnu, kopā nobraucot 2813 km un izlietojot 322 litrus degvielas, kā arī, dodoties kopīgos komandējumos, darbinieki uz lidostu Rīgā brauc katrs ar savu darba automašīnu (skatīt 9.pielikumu).

Secinājumi

186. Pārvalde revidējamā laika posmā pretēji normatīvajā aktā²⁴⁹ noteiktajam ir nelikumīgi izlietojusi līdzekļus vismaz Ls 1816 apmērā degvielas izdevumu apmaksai, kas iegādāta darbinieku brīvdienās, darba nespējas, komandējumu un atvaļinājumu laikā.

187. Pastāv risks, ka daļa no Pārvaldes kopējiem degvielas iegādes izdevumiem Ls 83 909 apmērā ir izlietota nelietderīgi, jo:

187.1. ceļazīmēs brauciena maršruti ir norādīti vispārīgi, kas nedod iespēju identificēt nobraukto attālumu, kā arī norādīts vispārīgs brauciena pamatojums;

187.2. degvielas izlietojums ceļazīmēs norādītajiem braucieniem pārsniedz degvielas tvertnē saskaņā ar attaisnojuma dokumentiem esošo degvielas daudzumu;

187.3. automašīnās uzpildītais degvielas daudzums pārsniedz saskaņā ar attaisnojuma dokumentiem iespējamo daudzumu vai degvielas tvertnes ietilpību.

Ieteikums

188. Lai novērstu Pārvaldes finanšu līdzekļu nelikumīgu izlietošanu, kā arī finanšu līdzekļu nepamatota izlietojuma risku, Pārvaldei izstrādāt un ieviest autotransporta izmantošanas un degvielas izlietojuma uzskaites kārtību, nosakot atbilstošas kontroles procedūras.

²⁴⁸ Ostas pārvaldnieks, ostas kapteiņa vietnieks, autovadītājs, Hidrogrāfijas grupas vadītājs, ostas kontroles dienesta vadītājs, Pārvaldes flotes tehniskās uzraudzības mehāniķis, tehniskā direktora vietnieks.

²⁴⁹ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 5.² panta otrā, trešā un piektā daļa.

3.4. Izdevumi reklāmai un mārketinga pasākumiem

Konstatējumi

189. Saskaņā ar normatīvajā aktā²⁵⁰ noteikto Pārvalde finanšu līdzekļus drīkst izlietot Pārvaldes uzturēšanai un tās programmu finansēšanai, Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijas infrastruktūras attīstīšanai un nekustamā īpašuma iegādei Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā.
190. Normatīvajā aktā²⁵¹ ir noteikts, ka reklāma ir ar saimniecisko vai profesionālo darbību saistīts jebkuras formas vai jebkura veida paziņojums vai pasākums, kura nolūks ir veicināt preču vai pakalpojumu (arī nekustamā īpašuma, tiesību un saistību) popularitāti vai pieprasījumu pēc tiem.
191. Saskaņā ar mārketinga teoriju mārketinga stratēģija ietver reklāmas kampaņas īstenošanu, kā arī pasākumus uzņēmuma imidža, tēla veidošanai sabiedrībā, komunikāciju ar sabiedrību. Tēla veidošana, kontaktu ar sabiedrību uzturēšana ir saistīta ar uzņēmuma zīmolu, logo, preču zīmju izvietojumu, dažādu pasākumu – atvērto durvju dienas, informācijas dienas, semināri – organizēšanu un citām uzņēmumu reprezentējošām aktivitātēm²⁵².
192. Atbilstoši mārketinga teorijai²⁵³ gan reklāmas, gan arī komunikāciju kampaņa sastāv no plānošanas, kas ietver pienākumu un mērķa auditorijas noteikšanu, precīzu, laikā ierobežotu un izmērāmu kampaņas mērķu izvirzīšanu saskaņā ar mārketinga stratēģiju un plānu, budžeta sastādīšanu, sasaistot mārketinga mērķus ar paredzamajiem reklāmas, komunikāciju un virzīšanas pasākumiem, mediju izvēles plānošanu, reklāmas, kā arī prezentācijas pasākumu un produktu izveidi un ieviešanu, kā arī iznākuma prognozēšanu un novērtēšanu.
193. Saskaņā ar Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plānā²⁵⁴ minēto mērķtiecīgas, ilgtermiņā realizētas mārketinga un reklāmas aktivitātes dod vislielāko atdevi ostas tēla veidošanā, kā arī ir būtiskas speciālās ekonomiskās zonas piedāvājuma reklamēšanā, tādējādi Liepājas speciālās ekonomiskās zonas stratēģisko mērķu sasniegšanai ir noteikts prioritārs uzdevums – mārketinga stratēģijas izstrāde un realizācija.
194. Pārvaldē nav izstrādāta un apstiprināta mārketinga komunikācijas politika, kurā būtu noteikti mārketinga komunikācijas pamatprincipi, projektu veidi, to lietderības prioritātes, reklāmas izvērtēšanas pamatprincipi, mārketinga komunikācijas politikas īstenošanas, kontroles un uzraudzības nodrošināšanas mehānisms²⁵⁵.
195. Izvērtējot mārketinga un reklāmas izdevumu attaisnojuma dokumentus, ir konstatēts, ka Pārvalde maksājumus par mārketinga, tajā skaitā reklāmu izvietojuma, pasākumiem veic saskaņā ar noslēgtajiem līgumiem un izrakstītajiem rēķiniem, nenoformējot veikto darbu vai sniegto pakalpojumu pieņemšanas-nodošanas un reklāmu izveides un izvietojuma pamatojuma dokumentus.
196. Revidējamā laika posmā Pārvalde papildus sabiedrisko attiecību nozares speciālistu piesaistīšanai izlietotajiem līdzekļiem Ls 69 442 apmērā (skatīt ziņojuma 176.punktu)

²⁵⁰ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 13.panta otrā daļa.

²⁵¹ Reklāmas likuma 1.pants.

²⁵² J.Ē.Niedrītis. Mārketings – Rīgā: SIA „Biznesa augstskola Turība”, 2001.- 20.-21.lpp., 221.-231.lpp.

²⁵³ F.Brassington, S.Pettitt. *Principles of marketing – Great Britain, 1997.*-636., 637. lpp., D.Kaparkalēja. Mārketinga pamati – SIA „J.L.V.”, 2002.-229.lpp., S.Dibb, L.Simpkin, W.M.Pride, O.C.Ferrell „*Marketing concepts and strategies*” – U.S.A., 1996-492.lpp.

²⁵⁴ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.2. „Attīstības iespējas un attīstību virzošie spēki”, 3.4.2. „Stratēģiskie mērķi un uzdevumi” un 4.2. „Attīstības iespējas un attīstību virzošie spēki”.

²⁵⁵ Valsts kontroles 25.11.2013. intervijas protokols.

dažādiem mārketinga pasākumiem ir izlietojusi finanšu līdzekļus vismaz Ls 209 476 apmērā, tajā skaitā:

- 196.1. Ls 30 831 – ar Pārvaldes darbību nesaistītu pasākumu finansēšanai:
 - 196.1.1. Ls 8486 – Ostu basketbola turnīra organizēšanai 2012.gadā;
 - 196.1.2. Ls 22 345 – Liepājas pārstāvniecības Rīgā uzturēšanas izdevumu segšanai;
 - 196.2. vismaz Ls 62 800 – dažādu pasākumu finansēšanai, pārskaitot līdzekļus pasākumu rīkotājiem – sporta klubiem un organizācijām, piemēram, biedrībai „Sporta klubs Liepājas Lauvas” (reģ.Nr.40008105011) Ls 10 000, biedrībai „Liepājas rallija komanda” (reģ.Nr.50008110141) Ls 10 000, biedrībai „Florbola klubs „Kurši”” (reģ.Nr.40008030408) Ls 6000, SIA „Sporta klubs „Baltika”” (reģ.Nr.40003292225) Ls 4000, Jūras svētku organizētājiem – Liepājas pilsētas pašvaldības iestādei „Kultūras pārvalde” (reģ.Nr.90002008987) Ls 6000 un SIA „7 Solution” (reģ.Nr.42103062280) Ls 5000;
 - 196.3. vismaz Ls 62 373 – par reklāmu izveidi un izvietojumu televīzijas kanālos, radio ēterā un drukātajos preses izdevumos, no kuriem tikai par Ls 17 122 ir noformēti pakalpojumu pieņemšanas-nodošanas dokumenti.
197. Izvērtējot Pārvaldes izdevumu reklāmai un mārketinga pasākumiem pamatojuma dokumentus, ir konstatēts:
- 197.1. reklāmu izveides un izvietojuma līgumiem un pakalpojumu samaksu apliecinājošiem dokumentiem nav pievienotas izmaksu tāmes ar konkrētu pakalpojumu izcenojumiem;
 - 197.2. pirms reklāmas un citu mārketinga pasākumu līgumu slēgšanas nav izvērtēta attiecīgā reklāmas veida vai mārketinga pasākuma efektivitāte, kā arī ietekme uz speciālās ekonomiskās zonas, tajā skaitā ostas pakalpojumu popularitātes vai pieprasījuma veicināšanu.

Secinājumi

- 198. Pārvalde ir nelikumīgi izlietojusi finanšu līdzekļus Ls 30 831 apmērā, jo pretēji normatīvajā aktā²⁵⁶ noteiktajam, ka tās finanšu līdzekļi ir izmantojami tikai Pārvaldes uzturēšanai un tās projektu finansēšanai, kā arī speciālās ekonomiskās zonas teritorijas infrastruktūras attīstīšanai, ir apmaksājusi Ostu basketbola turnīra organizēšanas izdevumus un Liepājas pārstāvniecības Rīgā uzturēšanas izdevumus.
- 199. Pastāv risks, ka Pārvaldes izdevumi mārketinga pasākumiem vismaz Ls 209 476 apmērā nav bijuši ekonomiski pamatoti un nav vērsti uz speciālās ekonomiskās zonas un ostas pakalpojumu popularitātes vai pieprasījuma veicināšanu, jo:
 - 199.1. nav izstrādāta mārketinga komunikācijas politika, kurā būtu noteikti mārketinga komunikācijas politikas pamatprincipi, projektu veidi, to lietderības prioritātes, reklāmas un reprezentācijas projektu izvērtēšanas pamatprincipi, kā arī mārketinga komunikācijas politikas īstenošanas, kontroles un uzraudzības nodrošināšanas mehānisms;
 - 199.2. reklāmu izveides un izvietojuma līgumiem un pakalpojumu samaksu apliecinājošiem dokumentiem nav pievienotas izmaksu tāmes ar konkrētu pakalpojumu izcenojumiem;
 - 199.3. pirms reklāmas līgumu slēgšanas nav izvērtēta attiecīgā reklāmas veida vai mārketinga pasākuma efektivitāte, kā arī nav izvērtēta ietekme uz speciālās

²⁵⁶ Liepājas speciālās ekonomiskās zonas likuma 13.panta otrā daļa.

ekonomiskās zonas, tajā skaitā ostas pakalpojumu popularitātes vai pieprasījuma veicināšanu;

199.4. nav noformēti normatīvajam aktam²⁵⁷ atbilstoši dokumenti, kas apliecina reklāmu izveidi un izvietojumu, kā arī sniegtos pakalpojumus.

Ieteikums

200. Lai novērstu nelikumīgu finanšu līdzekļu izlietojumu un nelietderīga izlietojuma risku mārketinga pasākumiem, kas nav saistīti ar Pārvaldes un tās darbības popularizēšanu, Pārvaldei izstrādāt mārketinga komunikācijas politiku, kā arī ieviest kontroles procedūras par normatīvajam aktam²⁵⁸ atbilstošu attaisnojuma dokumentu sagatavošanu.

3.5. Komandējumu izdevumi

Konstatējumi

201. Normatīvajā aktā ir noteikts:

201.1. par komandējumu uzskatāms ar institūcijas vadītāja rakstisku rīkojumu apstiprināts darbinieka brauciens uz noteiktu laiku uz citu apdzīvotu vietu Latvijas Republikā vai uz ārvalstīm, lai pildītu darba uzdevumus vai papildinātu zināšanas un paaugstinātu kvalifikāciju, izņemot gadījumu, ja darbinieks nosūtīts uz izglītības iestādi amata (darba) pienākumu izpildei nepieciešamās izglītības iegūšanai²⁵⁹;

201.2. darbiniekam par komandējumu Latvijā atlīdzina dienas naudu – četrus latus par katru dienu. Ja darbinieks tiek komandēts tikai uz vienu dienu un var atgriezties pastāvīgajā dzīvesvietā, ievērojot normatīvajos aktos noteikto darba un atpūtas režīmu, dienas nauda netiek maksāta²⁶⁰.

202. Saskaņā ar normatīvajā aktā²⁶¹ noteikto visus uzņēmuma saimnieciskos darījumus apliecina ar attaisnojuma dokumentiem. Šo dokumentu formu un sagatavošanas veidu izvēlas uzņēmuma vadītājs, ievērojot attaisnojuma dokumentiem normatīvajos aktos noteiktās prasības, izņemot gadījumus, ja attiecīga attaisnojuma dokumenta noformēšanu vai saturu reglamentē konkrēts normatīvais akts.

203. Saskaņā ar Pārvaldes sniegto informāciju²⁶² komandējumu apmaksas kārtība Pārvaldes tiesību aktos nav noteikta un darbinieki neiesniedz atskaites par komandējumu, tajā skaitā noteikto uzdevumu izpildi. Pārvalde norādīja²⁶³, ka „komandējuma dienas nauda tiek izmaksāta normatīvajos aktos noteiktā kārtībā un apjomā”.

204. Revidējamā laika posmā Pārvalde ir norīkojusi darbiniekus 55 ārzemju komandējumos²⁶⁴ galvenokārt dalībai starptautiskajās transporta un loģistikas izstādēs, kā arī 941 komandējumā Latvijā un 59 vienas dienas komandējumos uz Lietuvu²⁶⁵, komandējumu izdevumu segšanai izlietojot vismaz Ls 52 600 (skatīt 4.tabulu).

²⁵⁷ Likuma „Par grāmatvedību” 7.pants.

²⁵⁸ Likuma „Par grāmatvedību” 7.pants.

²⁵⁹ Ministru kabineta 12.10.2010. noteikumu Nr.969 „Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem saistītie izdevumi” 2.punkts.

²⁶⁰ Ministru kabineta 12.10.2010. noteikumu Nr.969 „Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem saistītie izdevumi” (redakcija spēkā līdz 31.12.2013.) 21.2.punkts.

²⁶¹ Ministru kabineta 21.10.2003. noteikumu Nr.585 „Noteikumi par grāmatvedības kārtošanu un organizāciju” 2. un 7.punkts.

²⁶² Valsts kontroles 10.12.2013. intervijas protokols.

²⁶³ Pārvaldes 19.02.2014. e-pasts „Par pieprasīto informāciju” un Pārvaldes 13.03.2014. vēstule Nr.1.3R/96. „Par informācijas pieprasījumu revīzijas lietā Nr.5.1-2-38/2013”.

²⁶⁴ Pārvaldnieka rīkojumu par ārzemju komandējumiem (Lietu nomenkl. 1-12 ĀKu) uzskaitē un reģistrācija, 2012.gads un 2013.gads.

²⁶⁵ Pārvaldnieka rīkojumu par komandējumiem (Lietu nom.1.-15.Ku) reģistrācija un uzskaitē, 2012.gads un 2013.gads.

Pārvaldes komandējumu izdevumi revidējamā laika posmā

Nr.p.k.	Izdevumu veids	Izdevumu summa		
		2012.gadā (Ls)	2013.gadā (Ls)	Kopā (Ls)
		<i>1.</i>	<i>2.</i>	<i>3.</i>
1.	Dienas nauda	7172	6601	13 773
2.	Ceļa izdevumi	6040	8255	14 295
3.	Viesnīcas izdevumi	4475	6394	10 869
4.	Pārējie izdevumi	6916	6747	13 663
	Pavisam	24 603	27 997	52 600

205. Pārvaldē komandējumiem Latvijas teritorijā un uz ārvalstīm ir atļauts²⁶⁶ izmantot personīgo automašīnu, izdevumus par automašīnas izmantošanu samaksājot pēc iesnieguma, ceļazīmes un degvielas iegādes dokumentu (čeku) iesniegšanas Pārvaldē.

206. Revīzijā ir konstatēts:

206.1. komandējuma dienas naudu, tajā skaitā par vienas dienas komandējumiem Latvijā Pārvalde maksā, pamatojoties uz rīkojumiem, savukārt pārējos komandējumu izdevumus (transporta, viesnīcas u.c.) Pārvalde maksā saskaņā ar iesniegtajiem izdevumu attaisnojuma dokumentiem – rēķiniem, čekiem;

206.2. ne visos gadījumos, kad ceļazīmē ir norādīts brauciens, piemēram, uz Rīgu, Ventspili, Klaipēdu, ir izdots atbilstošs rīkojums un samaksāta komandējuma dienas nauda. Piemēram, autovadītāja iesniegtajās ceļazīmēs²⁶⁷ ir norādīti braucieni 2013.gada 20.jūnijā un 15.oktobrī uz Ventspili, Pārvaldnieka iesniegtajās ceļazīmēs²⁶⁸ – braucieni 2013.gada 6.decembrī, 1., 5., 8., 19.novembrī uz Rīgu un 15.novembrī uz Ventspili, valdes priekšsēdētāja palīga ceļazīmē²⁶⁹ – brauciens 2013.gada 16.decembrī uz Rīgu, taču atbilstoši komandējumu rīkojumi nav noformēti²⁷⁰;

206.3. ar rīkojumu noformētie komandējumi – vienas dienas braucieni uz citām pilsētām Latvijā vai uz Lietuvu – netiek uzrādīti ceļazīmēs. Piemēram:

206.3.1. saskaņā ar rīkojumu²⁷¹ autovadītājs 2013.gada 14.jūnijā ir nosūtīts komandējumā uz Palangas lidostu, ir izmaksāta²⁷² dienas nauda Ls 20 apmērā, taču autovadītāja iesniegtajā ceļazīmē²⁷³ šajā dienā ir norādīts brauciens uz Rīgu;

206.3.2. ar rīkojumiem²⁷⁴ 2013.gada 19.jūnijā uz Klaipēdas ostas pārvaldi ir nosūtīti autovadītājs un Ostas un ostas iekārtu drošības inspektors, izmaksāta²⁷⁵

²⁶⁶ Piemēram, Pārvaldes 16.08.2013. rīkojums Nr.13ĀK „Par komandējumu uz Viļņu (Lietuva)”, Pārvaldes 13.09.2013. rīkojums Nr.332K „Par LSEZ pārvaldes darbinieka komandējumu”.

²⁶⁷ Ceļazīme vieglajam automobilim Nr.LJ2013/6 no 01.06.2013. līdz 30.06.2013. un ceļazīme vieglajam automobilim Nr.LJ2013/10 no 01.10.2013. līdz 31.10.2013.

²⁶⁸ Ceļazīme vieglajam automobilim Nr.GK2013/12 no 01.12.2013. līdz 31.12.2013. un ceļazīme vieglajam automobilim Nr.GK2013/11 no 01.11.2013. līdz 30.11.2013.

²⁶⁹ Ceļazīme vieglajam automobilim Nr.GB2013/12 no 01.12.2013. līdz 31.12.2013.

²⁷⁰ Pārvaldnieka rīkojumu par komandējumiem (Lietu nom.1.-15.Ku) reģistrācija un uzskaitē, 2013.gads.

²⁷¹ Pārvaldes 14.06.2013. rīkojums Nr.221K „Par LSEZ pārvaldes darbinieka komandējumu”.

²⁷² Pārvaldes 28.06.2013. kases izdevumu orderis Nr.110.

²⁷³ Ceļazīme vieglajam automobilim Nr.LJ2013/6 no 01.06.2013. līdz 30.06.2013.

²⁷⁴ Pārvaldes 19.06.2013. rīkojums Nr.233K „Par LSEZ pārvaldes darbinieka komandējumu” un Pārvaldes 19.06.2013. rīkojums Nr.234K „Par LSEZ pārvaldes darbinieka komandējumu”.

²⁷⁵ Pārvaldes 28.06.2013. kases izdevumu orderis Nr.110 un Pārvaldes 02.07.2013. kases izdevumu orderis Nr.113.

dienas nauda Ls 20 apmērā katram, taču ceļazīmē²⁷⁶ šāds brauciens nav norādīts;

206.3.3. ar rīkojumu²⁷⁷ programmēšanas inženieris nosūtīts uz Ventspili 2013.gada 19.jūnijā, izmantojot personīgo autotransportu, samaksāta²⁷⁸ dienas nauda Ls 20 apmērā, taču ceļazīme nav iesniegta.

207.Revidējamā laika posmā tikai 219 gadījumos no 941 komandējuma Latvijā, par kuriem ir izmaksāta dienas nauda Ls 3764 apmērā, ir iespējams konstatēt normatīvajā aktā²⁷⁹ noteiktā darba un atpūtas režīma ievērošanu jeb komandējumā pavadīto laiku – tas tiek norādīts darbinieku iesniegtajās ceļazīmēs par personīgās automašīnas izmantošanu komandējumā.

208.Pārvalde revidējamā laika posmā vismaz Ls 4281 izlietojusi, nosūtot darbiniekus ar darba uzdevumu izpildi vai darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanu nesaistītos komandējumos:

208.1. vismaz Ls 100 izlietoti, piecus darbiniekus – finanšu direktori, vecāko grāmatvedi, algu grāmatvedi, vecāko ekonomisti, tehnisko sekretāri (vecākās ekonomistes palīdži) – nosūtīt²⁸⁰ uz Klaipēdu pieredzes apmaiņai par nodokļu administrēšanu ostas teritorijās, kaut arī Pārvalde minēto funkciju neveic;

208.2. Ls 129 izlietoti, piecus darbiniekus – valdes priekšsēdētāja palīgu, nekustamo īpašumu speciālisti, tehnisko sekretāri, vecāko ekonomisti, tehnisko sekretāri (vecākās ekonomistes palīdži) – nosūtīt²⁸¹ uz Klaipēdu ar mērķi „nekustamā īpašuma jautājumi un nomas maksas noteikšana ostas teritorijās”, kaut arī komandējumā nosūtīto četru darbinieku²⁸² amata aprakstos nav noteikti ar nomas maksas noteikšanu saistīti pienākumi;

208.3. Ls 4052 izlietoti, nosūtīt²⁸³ 22 darbiniekus uz Kaļiņingradu dalībai XI Baltijas valstu ostu basketbola turnīrā.

Secinājumi

209.Pārvalde pretēji normatīvajā aktā²⁸⁴ noteiktajam ir izlietojusi finanšu līdzekļus komandējumiem Ls 4281 apmērā, jo ir samaksājusi ar darba uzdevumu izpildi vai darbinieku kvalifikācijas paaugstināšanu nesaistītu braucienu izdevumus.

210.Pastāv risks, ka Pārvalde ir nelietderīgi izlietojusi finanšu līdzekļus Ls 3764 apmērā, jo tā ir samaksājusi darbiniekiem dienas naudu par 941 komandējumu Latvijas teritorijā, nekontrolējot normatīvajos aktos noteiktā darba un atpūtas režīma ievērošanu, kā arī darbinieku prombūtni.

211.Pastāv risks, ka Pārvaldes līdzekļi komandējumiem vismaz Ls 44 555 apmērā ir izlietoti nelietderīgi, jo darbinieki nav iesnieguši atskaites par komandējumu uzdevumu izpildi.

²⁷⁶ Ceļazīme vieglajam automobilim Nr.LJ2013/6 no 01.06.2013. līdz 30.06.2013.

²⁷⁷ Pārvaldes 19.06.2013. rīkojums Nr.235K „Par LSEZ pārvaldes darbinieka komandējumu”.

²⁷⁸ Pārvaldes 21.06.2013. maksājuma uzdevums Nr.1395.

²⁷⁹ Darba likuma 142.panta pirmā daļa, 145.panta pirmā un otrā daļa.

²⁸⁰ Pārvaldes 19.04.2012. rīkojums Nr.6 ĀK „Par komandējumu uz Klaipēdu”.

²⁸¹ Pārvaldes 30.07.2012. rīkojums Nr.13 ĀK „Par komandējumu uz Klaipēdu”.

²⁸² Valdes priekšsēdētāja palīgs, tehniskā sekretāre, vecākā ekonomiste, tehniskā sekretāre (vecākās ekonomistes palīdze).

²⁸³ Pārvaldes 28.10.2013. rīkojums Nr.24 ĀK „Par darbinieku komandējumu uz Kaļiņingradu (Krievijas Federācija)”.

²⁸⁴ Ministru kabineta 12.10.2010. noteikumu Nr.969 „Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem saistītie izdevumi” 2.punkts.

Ieteikums

212. Lai novērstu finanšu līdzekļu komandējumiem nelikumīgu un nelietderīgu izlietošanu, Pārvaldei izstrādāt komandējumu izdevumu apmaksas un normatīvajiem aktiem²⁸⁵ atbilstošu attaisnojuma dokumentu sagatavošanas kārtību, kā arī ieviest atbilstošas kontroles procedūras.

3.6. Pārvaldes iepirkumi

Konstatējumi

Normatīvajā aktā noteikto iepirkuma procedūru vai prasību piemērošana

213. Iepirkumu jomu regulējošā normatīvā akta²⁸⁶ mērķis ir nodrošināt iepirkuma atklātumu, piegādātāju brīvu konkurenci, vienlīdzīgu un taisnīgu attieksmi pret piegādātājiem, kā arī sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju un publisko personu līdzekļu efektīvu izmantošanu.

214. Normatīvajā aktā²⁸⁷ ir noteikts:

214.1. šī normatīvā akta noteikumus attiecinā uz iepirkuma procedūrām²⁸⁸, ja būvdarbu, piegādes vai pakalpojumu līgumu līgumcena, neņemot vērā pievienotās vērtības nodokli, ir vienāda ar MK noteiktajām līgumcenu robežām vai lielāka, t.i., piegādēm un pakalpojumiem Ls 283 240 un būvdarbiem Ls 3 540 500;

214.2. paredzamo līgumcenu nosaka pirms iepirkuma procedūras uzsākšanas kā sabiedrisko pakalpojumu sniedzēja plānoto kopējo samaksu par līguma izpildi, bet, ja paredz iepirkt līdzīgas preces, vienlaikus slēdzot vairākus piegādes līgumus tā, ka tie ir līgumi par daļām, paredzamo līgumcenu nosaka kā visu daļu kopējo summu.

215. Pārvaldē iepirkumu organizēšanai ir izstrādāts kvalitātes vadības sistēmas process Nr.33 „Iepirkumu process”²⁸⁹, kas nosaka, ka lēmumu par iepirkuma organizēšanu pieņem Pārvaldes daļu un nodaļu vadītāji, ja iepirkums atbilst apstiprinātajam Pārvaldes budžetam, un, ja:

215.1. līgumcena sasniedz MK noteikto līgumcenas robežu – tiek sagatavota iepirkuma dokumentācija un izveidota iepirkuma komisija, kura izskata un apstiprina iepirkuma dokumentus, izsludina konkursu un izvēlas piegādātāju;

215.2. līgumcena nesasniedz MK noteikto līgumcenas robežu – tiek sagatavoti dokumenti iepirkuma aptaujai, kurus izskata, apstiprina un nosūta pretendentiem iepirkuma komisija, savukārt pēc piegādātāja noteikšanas tam nosūta paziņojumu par līguma slēgšanu.

216. Normatīvajā aktā²⁹⁰ ir noteikts: ja līgumu slēdz par normatīvā akta 2.pielikuma B daļā minētajiem pakalpojumiem²⁹¹, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs ir tiesīgs nepiemērot tajā noteiktās iepirkuma procedūras, taču tam ir jāievēro normatīvā akta noteiktu punktu prasības, tajā skaitā, ka sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs pirms iepirkuma veikšanas publicē paziņojumu par attiecīgo iepirkumu savā mājaslapā, norādot piedāvājumu iesniegšanas termiņu un vietu, kur pieejamas tehniskās specifikācijas.

²⁸⁵ Ministru kabineta 12.10.2010. noteikumu Nr.969 „Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem saistītie izdevumi” 2.punkts un 21.2.apakšpunkts, likuma „Par grāmatvedību” 7.pants, Darba likuma 142.panta pirmā daļa, 145.panta pirmā un otrā daļa.

²⁸⁶ Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 2.pants.

²⁸⁷ Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 11.panta pirmā, otrā, trešā un ceturrtā daļa, 12.panta pirmā un piektā daļa.

²⁸⁸ Atklāts konkurss, slēgts konkurss, sarunu procedūra vai metu konkurss.

²⁸⁹ „Pārvaldes darbības rokasgrāmata” (apstiprināta ar Valdes 13.05.2004. lēmumu Nr.41 (sēdes protokols Nr.3, 4.punkts)).

²⁹⁰ Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 11.panta piektā daļa.

²⁹¹ Tajā skaitā apsardzes un ūdensceļu transporta pakalpojumiem.

217. Pārvalde pirms iepirkuma veikšanas nav publicējusi paziņojumu, kā arī nav izpildījusi citas normatīvajā aktā²⁹² noteiktās prasības attiecībā uz līgumu slēgšanu un ir noslēgusi:
- 217.1. divus līgumus²⁹³ par fiziskās apsardzes pakalpojumiem Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā, par līgumu izpildi paredzot samaksu Ls 792 826 kopsummā;
- 217.2. trīs līgumus²⁹⁴ par velkoņu nomu, paredzot kopējo samaksu par attiecīgo līgumu izpildi EUR 6 138 720 vai Ls 4 314 317²⁹⁵.

Eiropas Savienības tiesību normu piemērošana iepirkumu veikšanā

218. Eiropas Kopienas Tiesa (šobrīd Eiropas Savienības Tiesa) (turpmāk – EKT) ir norādījusi, ka „*lai gan uz dažiem līgumiem neattiecas Kopienas direktīvas publiskā iepirkuma jomā, tomēr līgumslēdzējām iestādēm, kuras šos līgumus slēdz, jāievēro Eiropas Kopienas Līguma (tagad – Līgums par Eiropas Savienības darbību) (turpmāk – EK Līgums) pamata noteikumi*”²⁹⁶ – preču brīvas aprites (34.pants), tiesību veikt uzņēmējdarbību (49.pants), pakalpojumu sniegšanas brīvības (56.pants), nediskriminācijas un vienlīdzīgas attieksmes, pārskatāmības, proporcionalitātes un savstarpējas atzīšanas princips²⁹⁷.
219. Katram līgumslēdzējam pašam jāizlemj²⁹⁸, vai paredzētā līguma slēgšanas tiesību piešķiršana varētu interesēt uzņēmējus citās dalībvalstīs, tas jāpamato ar attiecīgā gadījuma īpašo apstākļu novērtējumu²⁹⁹ un jāizvēlas³⁰⁰ adekvātākais līguma publicēšanas veids³⁰¹, lai ieinteresētais komersants varētu izrādīt interesi par līguma slēgšanas tiesību iegūšanu, ja to vēlētos³⁰².
220. Eiropas Komisija atzīst, ka prakse sazināties ar vairākiem iespējamiem pretendentiem, pat tad, ja līgumslēdzējs iesaista uzņēmumus no citām dalībvalstīm vai mēģina sazināties ar

²⁹² Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 11.panta piektā daļa nosaka pienākumu ievērot prasības attiecībā uz tehniskajām specifikācijām, iepirkuma publiskošanu, pretendentu un kandidātu informēšanu par rezultātiem un iepirkumu līgumu slēgšanu.

²⁹³ Pārvaldes 28.04.2012. līgumi Nr.F-2012/1099 un Nr.F-2012/1098 par fiziskās apsardzes pakalpojumu sniegšanu un 22.03.2013. papildvienošanās 2012.gada 28.aprīļa līgumam Nr.F-2012/1998; līgumi izbeigti ar Pārvaldes 20.12.2013. vienošanos par līguma izbeigšanu..

²⁹⁴ Pārvaldes 15.12.2011. velkoņu TAK-1, TAK-4 un TAK-9 nomas līgumi ar 20.08.2012. līgumu grozījumiem Nr.12/08-20, Nr.12/08-201, Nr.12/08-202 un 28.08.2013. līgumu grozījumiem Nr.13/08-282, Nr.13/08-281 un Nr.13/08-28.

²⁹⁵ Aprēķināts pēc kursa EUR 1 = Ls 0,702804.

²⁹⁶ Komisijas skaidrojošā paziņojuma par Kopienas tiesību aktiem, ko piemēro līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz ko neattiecas vai tikai daļēji attiecas publiskā iepirkuma direktīvu noteikumi (2006/C 179/02), 1.3.apakšpunkts ar atsauci uz lietu C-59/00 *Bent Moustén Vestergaard* [2001] ECR I-9505, 20.punkts.

²⁹⁷ Komisijas skaidrojošā paziņojuma par Kopienas tiesību aktiem, ko piemēro līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz ko neattiecas vai tikai daļēji attiecas publiskā iepirkuma direktīvu noteikumi (2006/C 179/02) 1.1. un 1.2.apakšpunkts.

²⁹⁸ Komisijas skaidrojošā paziņojuma par Kopienas tiesību aktiem, ko piemēro līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz ko neattiecas vai tikai daļēji attiecas publiskā iepirkuma direktīvu noteikumi (2006/C 179/02) 1.3.apakšpunkts.

²⁹⁹ Piemēram, līguma priekšmeta, tā paredzamās vērtības, attiecīgās nozares specifikas (tirgus lieluma un struktūras, komercprakses utt.) un izpildes vietas ģeogrāfiskā novietojuma novērtējumu.

³⁰⁰ Komisijas skaidrojošā paziņojuma par Kopienas tiesību aktiem, ko piemēro līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz ko neattiecas vai tikai daļēji attiecas publiskā iepirkuma direktīvu noteikumi (2006/C 179/02) 2.1.1. un 2.1.2.apakšpunkts.

³⁰¹ Internets, valsts oficiālais izdevums, specializēti izdevumi publiskā iepirkuma paziņojumiem, valsts vai reģionālais laikraksts, speciālas publikācijas, vietēja rakstura publicēšanas līdzekļi (ja līgums ir vietējam tirgum un maza apjoma) vai „Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis”.

³⁰² Komisijas skaidrojošā paziņojuma par Kopienas tiesību aktiem, ko piemēro līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz ko neattiecas vai tikai daļēji attiecas publiskā iepirkuma direktīvu noteikumi (2006/C 179/02) 2.1.1. un 2.2.1.apakšpunkts ar atsaucēm uz lietu C-324/98 *Telaustria* [2000] ECR I-10745, 62.punkts, lietas C-231/03 *Coname*, 2005.gada 21.jūlija spriedums, 16.–19. un 21.punkts un lietas C-458/03 *Parking Brixen*, 2005.gada 13.oktobra spriedums, 49.punkts.

visiem iespējamiem piegādātājiem, ir nepietiekama, jo ietver citu dalībvalstu iespējamo pretendentu diskrimināciju, jo īpaši to, kuri tirgū ir jaunienācēji³⁰³.

- 221.No Komisijas skaidrojošā paziņojuma³⁰⁴ izriet, ka godīgas konkurences nosacījumus visiem līgumā ieinteresētajiem uzņēmējiem vislabāk var panākt, nodrošinot pretendentu vienlīdzīgu pieeju iepirkumam, nosakot piedāvājumu iesniegšanai atbilstošu termiņu, nodrošinot iepirkuma procesā piemērojamo noteikumu pārskatāmību un objektīvu pieeju pretendentiem.
- 222.Pārvalde revidējamā laika posmā ir noslēgusi ap 300 dažādus rakstveida piegāžu, pakalpojumu vai būvdarbu līgumus³⁰⁵. Tikai 30 gadījumos³⁰⁶, kuros līgumcena nav sasniegusi MK noteikto³⁰⁷ līgumcenas robežu un tādējādi nav bijis obligāti jāpiemēro normatīvajā aktā³⁰⁸ noteiktās iepirkuma procedūras vai prasības, līgumu noslēgšanas procesā Pārvalde ir dokumentējusi informāciju par iepirkumu³⁰⁹.
- 223.Izlases veidā pārbaudot 45 piegāžu, pakalpojumu vai būvdarbu līgumu (skatīt 10.pielikumu) vismaz Ls 4 329 477 vērtībā noslēgšanu, ir konstatēts, ka Pārvalde piegādātāju, kuram piešķirt konkrētā līguma slēgšanas tiesības, ir noskaidrojusi³¹⁰, sazinoties ar vairākiem iespējamiem piegādātājiem, tajā skaitā no citām Eiropas Savienības dalībvalstīm, taču Pārvalde nenorāda piegādātāju, kurus informēt par paredzamo līgumu, un informēšanas līdzekļu izvēles pamatojumu, kā arī (izņemot sešus gadījumus³¹¹) nav dokumentējusi:
- 223.1. kuri piegādātāji par paredzamo līgumu ir informēti;
 - 223.2. kāda informācija par paredzamo līgumu ir sniegta;
 - 223.3. kādi ir bijuši saņemtie piegādātāju piedāvājumi, tajā skaitā cena;
 - 223.4. kāds ir bijis pamatojums līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai konkrētam piegādātājam.
- 224.Pārbaudot Pārvaldes dokumentētās darbības līgumu³¹² noslēgšanā, ir konstatēts:

³⁰³ Komisijas skaidrojošā paziņojuma par Kopienas tiesību aktiem, ko piemēro līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz ko neattiecas vai tikai daļēji attiecas publiskā iepirkuma direktīvu noteikumi (2006/C 179/02), 2.1.1.apakšpunkts.

³⁰⁴ Komisijas skaidrojošā paziņojuma par Kopienas tiesību aktiem, ko piemēro līguma slēgšanas tiesību piešķiršanā, uz ko neattiecas vai tikai daļēji attiecas publiskā iepirkuma direktīvu noteikumi (2006/C 179/02), 2.2.1.apakšpunkts ar atsauci uz lietu C-470/99 *Universale-Bau AG* [2002] ECR I-11617, 93.punkts.

³⁰⁵ Pārvaldes 2012. un 2013.gada saimniecisko līgumu reģistrs (iesniegts 26.11.2013.).

³⁰⁶ Pārvaldes 2012. un 2013.gadā veikto iepirkuma procedūru dokumentācija (uzrādīta 27.01.2014.).

³⁰⁷ Ministru kabineta 07.09.2010. noteikumu Nr.840 „Noteikumi par sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu līgumcenu robežām” (redakcijā, kas spēkā līdz 23.01.2014.) 2.1.apakšpunkts.

³⁰⁸ Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 11.pants (likuma redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

³⁰⁹ Pretendentus vai kandidātus, kas uzaicināti piedalīties iepirkumā; iepirkuma priekšmetu (tehniskās specifikācijas); piedāvājumu iesniegšanas vietu un termiņu; piedāvājuma noformēšanas prasības; prasības pretendentiem vai kandidātiem; piedāvājuma cenas un apmaksas noteikumus; saņemtos piedāvājumus un to derīguma termiņu; piedāvājuma vērtēšanas noteikumus un veikto novērtēšanu un informācijas par iepirkumu sniegšanas kārtību.

³¹⁰ Pārvaldes 19.02.2014. e-pasts.

³¹¹ Skatīt 10.pielikuma Pārvaldes 08.09.2011. līgumu Nr.41S/19-LSEZ-2011-DI, 12.01.2012. līgumu Nr.2S/25-LSEZ2011, 31.08.2012. līgumu Nr.33/S/15-LSEZ-2012, 07.05.2012. līgumu Nr.16S/6-LSEZ2012, 31.08.2012. līgumu Nr.34/S/16-LSEZ-2012 un 05.02.2013. līgumu Nr.3S/19-LSEZ2012/K.

³¹² Skatīt 10.pielikuma Pārvaldes 08.09.2011. līgumu Nr.41S/19-LSEZ-2011-DI, 12.01.2012. līgumu Nr.2S/25-LSEZ2011, 31.08.2012. līgumu Nr.33/S/15-LSEZ-2012, 07.05.2012. līgumu Nr.16S/6-LSEZ2012, 31.08.2012. līgumu Nr.34/S/16-LSEZ-2012 un 05.02.2013. līgumu Nr.3S/19-LSEZ2012/K.

- 224.1. padziļināšanas darbu līgumam³¹³ Pārvalde ir atzinusi³¹⁴ tā slēgšanas tiesību piešķiršanas būtiskumu Baltijas jūras reģionā. Tomēr, pamatojoties uz apstākļiem, kas norāda, ka par līgumu interesi spēs izrādīt tikai viens piegādātājs un ka attiecīgajam piegādātājam ir arī acīmredzamas ekonomiskas priekšrocības, līguma slēgšanas tiesības Ls 1 718 079 vērtībā³¹⁵ Pārvalde konkrētajam piegādātājam piešķirusi, nepiemērojot pamatstandartus, kas izriet no EK Līguma noteikumiem un principiem, kaut arī pamatstandarti, kurus skaidrojusi EKT, neparedz to piemērošanas izņēmumu atkarībā no Pārvaldes vērtējuma par tirgus dalībnieku konkurētspēju;
- 224.2. vēsturiski piesārņotās vietas „Liepājas Karostas kanāls” projektēšanas un sanācijas darbu būvuzraudzības un līguma vadīšanas līguma³¹⁶ slēgšanas tiesību pretendentiem izvirzītas prasības par pretendenta:
- 224.2.1. vidējo gada finanšu apgrozījumu vismaz Ls 300 000 apmērā pēdējo trīs gadu laikā, kas, ņemot vērā paredzamo līgumcenu Ls 280 000 un plānoto līguma izpildes laiku vairāk nekā 4 gadi, vismaz 4 reizes pārsniedza objektīvi nepieciešamās prasības līmeni;
- 224.2.2. pieredzi būvuzraudzības vai projektēšanas pakalpojumu sniegšanā divos līdzīgos hidrobūvju vai bagarēšanas objektos, kur kopējā noslēgtā būvdarbu līgumu summa ir bijusi vismaz Ls 10 milj.;
- 224.3. piedāvājuma iesniegšanai noteiktais termiņš³¹⁷ ir bijis 27, 12, 15 un 10 dienas (pēc revidentu aprēķina vidējais rādītājs ir 15 dienas), neņemot vērā laiku, kas nepieciešams uzaicinājuma paziņošanai, taču piedāvājuma iesniegšanas termiņa noteikšanas pamatojums nav dokumentēts. Salīdzinoši, piemērojot normatīvajā aktā³¹⁸ noteiktās iepirkuma procedūras, piedāvājuma iesniegšanas termiņš svārstās no 24 līdz 52 dienām vai, ja šāda termiņa noteikšanai ir saprātīgs pamatojums, no 10 līdz 22 dienām, turklāt normatīvais akts noteic dienu, no kuras šis termiņš sākas – parasti no paziņojuma publicēšanas dienas Iepirkumu uzraudzības biroja mājaslapā.
225. Pārvaldes tiesību aktā³¹⁹ nav noteikts komersanta, kas pretendē uz Liepājas ostas infrastruktūras koplietošanas objektos veikto ieguldījumu kompensēšanu, pienākums nodrošināt iepirkumu veikšanu atbilstoši Eiropas Savienības tiesību aktiem, tajā skaitā pienākums nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi un adekvātu publicitāti.
226. Pārvalde 2011. gadā noslēgusi vienošanos³²⁰ par komersanta Liepājas ostas infrastruktūras koplietošanas objektos veicamo ieguldījumu kompensēšanu Ls 4 063 675 vērtībā, tajā skaitā baseina padziļināšanas līdz 12 metru atzīmei darbu kompensēšanu Ls 3 221 055 vērtībā, kura paredz komersanta pienākumu rīkot atklātu konkursu saskaņā ar Pārvaldes tiesību aktā³²¹ aprakstītajām darbībām, tajā skaitā publicēt informatīvo paziņojumu laikrakstā „Dienas Bizness”, laikrakstā „Kurzemes Vārds” un pasūtītāja mājaslapā.

³¹³ Pārvaldes 08.09.2011. līgums Nr.41S/19-LSEZ-2011-DI.

³¹⁴ Pārvaldes sarunu procedūras Nr.19-LSEZ2011 „Piestātnes Nr.51 rekonstrukcijas 1.kārtas sadaļa „Sadalošā mola dienvidu nogāzes rakšanas darbi”” komisijas 30.08.2011. protokols Nr.1.

³¹⁵ Faktiski samaksātā summa līguma ietvaros Ls 1 514 538.

³¹⁶ Pārvaldes 05.02.2013. līgums Nr.3S/19-LSEZ2012/K.

³¹⁷ Skatīt 10.pielikuma Pārvaldes 12.01.2012. līgumu Nr.2S/25-LSEZ2011, 31.08.2012. līgumu Nr.33/S/15-LSEZ-2012, 07.05.2012. līgumu Nr.16S/6-LSEZ2012, 31.08.2012. līgumu Nr.34/S/16-LSEZ-2012 un 05.02.2013. līgumu Nr.3S/19-LSEZ2012/K.

³¹⁸ Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 11.panta otrā un trešā daļa.

³¹⁹ Liepājas ostas infrastruktūras objektos veikto ieguldījumu kompensēšanas kārtība (apstiprināta ar Liepājas speciālās ekonomiskās zonas valdes 26.02.2010. lēmumu Nr.18).

³²⁰ Pārvaldes 08.06.2011. vienošanās par komersanta veicamo ieguldījumu kompensēšanu 3.1.1.apakšpunkts.

³²¹ Liepājas ostas infrastruktūras objektos veikto ieguldījumu kompensēšanas kārtība (apstiprināta ar Liepājas speciālās ekonomiskās zonas valdes 26.02.2010. lēmumu Nr.18).

227. Normatīvais akts³²² nosaka, ka publiska persona rīkojas ar finanšu līdzekļiem un mantu lietderīgi, tas ir, rīcībai jābūt tādai, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu, manta iegūstama īpašumā vai lietošanā par iespējami zemāku cenu, kā arī publiskai personai aizliegts iegādāties īpašumā vai lietošanā mantu vai arī pasūtīt pakalpojumus vai darbus par acīmredzami paaugstinātu cenu.
228. Normatīvajā aktā³²³ nav aprakstītas procedūras, ar kurām publiska persona nodrošina šo noteikumu ievērošanu. Iepirkumu jomu regulējošajos normatīvajos aktos³²⁴, kas tajā skaitā vērsti uz pasūtītāja finanšu līdzekļu efektīvu izlietošanu jeb izšķērdēšanas novēršanu, ir ietverts saistošo procedūru apraksts. Tomēr arī gadījumos, kad iepirkumu jomu regulējošie normatīvie akti nav piemērojami, iepirkuma veicējam ir jānodrošina izšķērdēšanas novēršanas noteikumu ievērošana, tajā skaitā izvēloties adekvātas pasākumu īstenošanas procedūras. Ņemot vērā to, ka Pārvaldes veiktās darbības, dokumentējot iepirkumu procesu, ir bijušas nepilnīgas, revidenti nevarēja pārlicināties par normatīvajos aktos noteikto izšķērdēšanas novēršanas noteikumu ievērošanu izlasē iekļauto līgumu noslēgšanā, izņemot sešus gadījumus³²⁵.

Secinājums

229. Pastāv risks, ka Pārvaldes rīcība ar finanšu līdzekļiem Ls 13 500 295 apmērā nav bijusi ekonomiska, jo:
- 229.1. neievērojot normatīvā akta³²⁶ prasības attiecībā uz līgumu slēgšanu par normatīvā akta 2. pielikuma B daļā minētajiem pakalpojumiem³²⁷, Pārvalde ir noslēgusi:
- 229.1.1. divus līgumus³²⁸ par fiziskās apsardzes pakalpojumiem Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā, par līgumu izpildi paredzot samaksu Ls 792 826;
- 229.1.2. trīs līgumus³²⁹ par velkoņu nomu, paredzot kopējo samaksu par attiecīgo līgumu izpildi EUR 6 138 720 vai Ls 4 314 317;
- 229.2. iepirkumos, kuriem nav tieši piemērojamas normatīvajā aktā³³⁰ minētās iepirkuma procedūras, Pārvalde nav dokumentējusi darbības, kas ir vērstas uz EK Līguma noteikumu un principu ievērošanu, kā rezultātā:
- 229.2.1. darbības par izlasē iekļautajiem darījumiem vismaz Ls 2 472 449 vērtībā nav pārskatāmas un nesniedz pārlicību par to, kādi apstākļi ir ņemti vērā:
- 229.2.1.1. atzīstot vai neatzīstot citu Eiropas Savienības komersantu potenciālo interesi noslēgt konkrēto līgumu;

³²² Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3. un 8.pants (likuma redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

³²³ Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likums (likuma redakcijā, kas spēkā līdz 31.12.2013.).

³²⁴ Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likums, Publisko iepirkumu likums un tiem pakārtotie normatīvie akti.

³²⁵ Skatīt 10.pielikuma Pārvaldes 08.09.2011. līgumu Nr.41S/19-LSEZ-2011-DI, 12.01.2012. līgumu Nr.2S/25-LSEZ2011, 31.08.2012. līgumu Nr.33/S/15-LSEZ-2012, 07.05.2012. līgumu Nr.16S/6-LSEZ2012, 31.08.2012. līgumu Nr.34/S/16-LSEZ-2012 un 05.02.2013. līgumu Nr.3S/19-LSEZ2012/K.

³²⁶ Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 11.panta piektā daļa nosaka pienākumu ievērot prasības attiecībā uz tehniskajām specifikācijām, iepirkuma publiskošanu, pretendentu un kandidātu informēšanu par rezultātiem un iepirkumu līgumu slēgšanu.

³²⁷ Tajā skaitā apsardzes un ūdensceļu transporta pakalpojumiem.

³²⁸ Pārvaldes 28.04.2012. līgumi Nr.F-2012/1099, Nr.F-2012/1098 par fiziskās apsardzes pakalpojumu sniegšanu un 22.03.2013. papildvienošanās 2012.gada 28.aprīļa līgumam Nr.F-2012/1998.

³²⁹ Pārvaldes 15.12.2011. velkoņu TAK-1, TAK-4 un TAK-9 nomas līgumi ar 20.08.2012. līgumu grozījumiem Nr.12/08-20, Nr.12/08-201, Nr.12/08-202 un 28.08.2013. līgumu grozījumiem Nr.13/08-282, Nr.13/08-281 un Nr.13/08-28.

³³⁰ Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkumu likuma 11.pants.

229.2.1.2. izvēloties paredzamā līguma publicitātes līdzekļus, kad ir atzīta citu Eiropas Savienības komersantu potenciālā interese to noslēgt;

229.2.1.3. līguma slēgšanas tiesību piešķirot konkrētam piegādātājam;

229.2.2. sešu līgumu³³¹ Ls 1 857 028 vērtībā slēgšanas tiesību piešķiršanā konstatētas neatbilstības attiecībā uz Eiropas Savienības tiesību aktā ietvertā pamatstandarta izņēmumu piemērošanu, uz pretendentiem izvirzīto prasību objektivitāti un lietderīga piedāvājumu iesniegšanas termiņa noteikšanu;

229.2.3. vienošanās³³² par komersanta Liepājas ostas infrastruktūras koplietošanas objektos veicamo ieguldījumu kompensēšanu Ls 4 063 675 vērtībā satur noteikumu, kas neatbilst Eiropas Savienības tiesību aktos ietvertajam pamatstandartam par Eiropas Savienības iekšējā tirgū būtiska līguma piemērotākā publicēšanas veida izvēli.

Ieteikums

230. Lai nodrošinātu normatīvo un Eiropas Savienības tiesību aktu un no tiem izrietošo principu piemērošanu Pārvaldes veiktajos iepirkumos, Pārvaldei izstrādāt atbilstošas iepirkumu veikšanas procedūras un ieviest atbilstošas kontroles procedūras.

Revīzijas grupas vadītājs,

valsts revidents

J.Lielkalns

Revīzijas grupa:

valdes revidents-jurists

G.Puriņš

valsts revidents

R.Jumiķis

³³¹ Skatīt 10.pielikuma Pārvaldes 08.09.2011. līgumu Nr.41S/19-LSEZ-2011-DI, 12.01.2012. līgumu Nr.2S/25-LSEZ2011, 31.08.2012. līgumu Nr.33/S/15-LSEZ-2012, 07.05.2012. līgumu Nr.16S/6-LSEZ2012, 31.08.2012. līgumu Nr.34/S/16-LSEZ-2012 un 05.02.2013. līgumu Nr.3S/19-LSEZ2012/K.

³³² Pārvaldes 08.06.2011. vienošanās par komersanta veicamo ieguldījumu kompensēšanu.

Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes investīciju projektu realizācija³³³

Nr. p. k.	Projekts	Plānotais realizācijas laiks	Izmaksas (tūkst.Ls)	Plānotais rezultāts	Projekta statuss	Plānotā summa 2014.gadā³³⁴ (tūkst.Ls)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
1.	Liepājas ostas pievedceļi	2006.-2009.	13 107	Kravu apstrādes efektivitātes paaugstināšanās. Pamats tālākai ostas attīstībai.	Pabeigts	X
2.	Liepājas ostas kuģu ceļa un akvatorijas padziļināšana*	2008.-2010./2014.	23 400/ 33 818	Kravu apstrādes efektivitātes paaugstināšanās. Ostas konkurētspējas paaugstināšanās. Pamats tālākai ostas attīstībai.	Tiek īstenots	8117
3.	Karostas kanāla piesārņojuma likvidēšana*	2008.-2011./2014.	16 100	Kopējās vides situācijas uzlabošanās. Pamats tālākai ostas attīstībai.	Tiek īstenots	8956
4.	Izpēte un tehniskais projekts viļņlaužu rekonstrukcijai Liepājas ostā	2007.-2009.	490	Liepājas ostas viļņlaužu rekonstrukcijas tehniskais projekts	Pabeigts	X
5.	Liepājas ostas viļņlaužu rekonstrukcija	2009.-2010.	10 000	Droša navigācija ostas akvatorijā. Samazinātas ostas uzturēšanas izmaksas.	Nav uzsākts	0
6.	Liepājas ostas sauszemes pievedceļu rekonstrukcija	2009.-2012.	15 800	Kravu apstrādes efektivitātes paaugstināšanās. Pamats tālākai ostas attīstībai.	Nav uzsākts	0

Piezīme: * saskaņā ar publiskajos pārskatos sniegto informāciju projektu īstenošanu ir paredzēts pabeigt 2014.gadā.

Valsts revidents

Jānis Lielkalns

³³³ „Liepājas speciālās ekonomiskās zonas attīstības plāna 2008.–2017.gadam” (apstiprināts ar Valdes 13.08.2008. lēmumu) sadaļa 3.6. „Pārvaldes attīstības projekti”.

³³⁴ Pārvaldes 2014.gada budžets (apstiprināts Valdes 13.12.2013. sēdē, protokols Nr.10).

Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes pašu ieņēmumi 2011.-2013.gadā

Nr. p. k.	Ieņēmumu veids	Summa 2011.gadā (Ls)	Summa 2012.gadā (Ls)	Summa 2013.gadā** (Ls)	Summa kopā 2012. un 2013.gadā (Ls)	Vidēji gadā revidejamā laika posmā (Ls)	Īpatsvars (%)	2012.g./2011.g. (%)	2013.g./2012.g. (%)
1	2	3	4	5	6 = 4 + 5	7 = 6/2	8	9=4/3-100%	10=5/4-100%
Pašu ieņēmumi kopā*		5 819 748	8 499 450	6 057 808	14 557 258	7 278 629	100,0	46,0	-28,7
1.	Ostas maksas un kuģiem sniegtie pakalpojumi	4 300 200	6 796 720	4 795 549	11 592 269	5 796 135	79,6	58,1	-29,4
2.	Ostas ceļu pakalpojumi	299 100	319 839	224 528	544 367	272 184	3,7	6,9	-29,8
3.	Nomas maksas	749 909	734 031	675 987	1 410 018	705 009	9,7	-2,1	-7,9
4.	Ekspluatācijas (tehniskā) dienesta pakalpojumi	465 192	646 757	358 944	1 005 701	502 851	6,9	39,0	-44,5
5.	Pārējie (administrācijas) pakalpojumi	5347	2103	2800	4903	2452	0,0	-60,7	33,1

Piezīmes:

* bez līdzekļu atlikuma un citiem ieņēmumiem (ārkārtas ieņēmumi, valūtas svārstības, atgrieztais pievienotās vērtības nodoklis);

** pēc grozījumu izdarīšanas budžetā.

Valsts revidents

Jānis Lielkalns

**Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes negūtie ieņēmumi revidējamā laika posmā,
nosakot neatbilstošu nomas maksas apmēru īstermiņa nomas līgumos**

Nr. p.k.	Nomnieks	Iznomātā īpašuma adrese	Vienošanās par līguma pagarināšanu datums	Nomas līgumos noteiktais nomas maksas apmērs (% no ZKV*)	Saskaņā ar Valdes lēmumu ³³⁵ nosakāmais nomas maksas apmērs (% no ZKV*)	Zemes kadastrālā vērtība 2012.gadā (Ls)	Zemes kadastrālā vērtība 2013.gadā (Ls)	Negūtie ieņēmumi revidējamā laika posmā (bez PVN) (Ls)
1	2	3	4	5	6	7	8	9**
1.	SIA „Liepājas ūdens” ³³⁶	Oskara Kalpaka iela 117a	10.12.2012.	1	1,5	319	319	-3,19
2.	A/S „UPB” ³³⁷	Cukura 32	22.06.2010.	1	1,5	46 048	42 697	-443,73
Kopā								-446,92

Piezīmes:

* ZKV – zemes kadastrālā vērtība;

**9.kolona = (5.kolona x 7.kolona + 5.kolona x 8.kolona) – (6.kolona x 7.kolona + 6.kolona x 8.kolona).

Valsts revidents

Jānis Lielkalns

³³⁵ Valdes 26.02.2010. lēmuma Nr.17 „Par nomas maksas noteikšanu Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijā (izņemot Liepājas ostas teritoriju)” 1.punkts.

³³⁶ Pārvaldes 01.08.2005. nomas līgums Nr4-5/3a/2005.

³³⁷ Pārvaldes 01.09.2005. nomas līgums Nr4-5/4/2005.

Liepājas speciālās ekonomiskās zonas teritorijas ilgtermiņa nomas līgumi, kuros nomas maksa noteikta neatbilstoši Valdes lēmumam

Nr. p. k.	Nomnieks	Iznomātā īpašuma adrese	Nomas līguma		Zemesgabala platība (m ²)	Līguma priekšmets	Nomas maksas apmērs (% no zemes kadastrālās vērtības)	Lursoft datu bāzē norādītais darbības veids
			datums	numurs				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija” (vien.reģ.nr.40003345734)	Satiksmes 11	16.05.2006.	4-4/12/2006	4801	Teritorijas labiekārtošanas projekta realizācijai, kā arī citas komercdarbības veikšanai	1	Sabiedriskās kārtības un drošības uzturēšana
2.	VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija” (vien.reģ.nr.40003345734)	Brīvības 148	30.05.2002.	4-4/4/2002	5610	Uzņēmējdarbības veikšanai	1	Sabiedriskās kārtības un drošības uzturēšana
3.	SIA „LP Grupa” (vien.reģ.nr.40003592868)	Brīvības 146a	20.05.2003.	4-4/8/2003	6093	Auto tehniskā centra izveidei, kā arī citas komercdarbības veikšanai	1	Nekustamā īpašuma pārvaldīšana par atlīdzību vai uz līguma pamata
4.	SIA „Liepājas ūdens” (vien.reģ.nr.42103000897)	Ģenerāļa Baloža 29	01.06.2005.	4-4/8/2005	21 449	Nomniekam piederošo būvju uzturēšanai un saimnieciskai darbībai, kā arī citai komercdarbībai	1	Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde
5.	SIA „Liepājas ūdens” (vien.reģ.nr.42103000897)	Atmodas bulvāris 19a	01.06.2005.	4-4/9/2005	1133	Nomniekam piederošo būvju uzturēšanai un saimnieciskai darbībai, kā arī citai komercdarbībai	1	Ūdens ieguve, attīrīšana un apgāde
6.	SIA „Les Trans” (vien.reģ.nr.42103021051)	Meldru 6	12.06.2006.	4-4/14/2006	10 862	Nomniekam piederošās jaunbūves uzturēšanai	1	Sava vai nomātā nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana
7.	SIA „Kurzemes Būvniecības Centrs” (vien.reģ.nr.42103036199)	Ziemupes 44	10.03.2009.	4-4/1/2009	1863	Vairumtirdzniecības noliktavas būvniecībai, kā arī citas komercdarbības veikšanai	1	Sava vai nomātā nekustamā īpašuma izīrēšana un pārvaldīšana

Nr. p. k.	Nomnieks	Izmātā īpašuma adrese	Nomas līguma		Zemesgabala platība (m ²)	Līguma priekšmets	Nomas maksas apmērs (% no zemes kadastrālās vērtības)	Lursoft datu bāzē norādītais darbības veids
			datums	numurs				
1	2	3	4	5	6	7	8	9
8.	SIA „Industry&Transit Service Group” (vien.reģ.nr.40003313160)	14.Novembra bulvāris 17	10.12.2009.	4-4/9/2010	6982	Nomniekam piederošā īpašuma uzturēšanai un apsaimniekošanai, kā arī citai komercdarbībai	1	Konsultēšana komercdarbībā un vadībinībās
9.	SIA „Industry&Transit Service Group” (vien.reģ.nr.40003313160)	14.Novembra bulvāris 19b	10.12.2009.	4-4/10/2010	10 567	Nomniekam piederošā īpašuma uzturēšanai un apsaimniekošanai, kā arī citai komercdarbībai	1	Konsultēšana komercdarbībā un vadībinībās

Valsts revidents

Jānis Lielkalns

Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes negūtie ieņēmumi, nosakot neatbilstošu nomas maksas apmēru ilgtermiņa nomas līgumos

Nr. p.k.	Nomnieks	Iznomātā īpašuma adrese	Nomas līguma		Nomas līgumos noteiktais nomas maksas apmērs (% no ZKV*)	Saskaņā ar Valdes lēmumu ³³⁸ nosakāmais nomas maksas apmērs (% no ZKV*)	Zemes kadastrālā vērtība 2012.gadā (Ls)	Zemes kadastrālā vērtība 2013.gadā (Ls)	Negūtie ieņēmumi revidējamā laika posmā, bez PVN (Ls)
			datums	numurs					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10**
1.	VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija”	Satiksmes 11	16.05.2006.	4-4/12/2006	1	1,5	45 584	39 862	-427,23
2.	VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija”	Brīvības 148	30.05.2002.	4-4/4/2002	1	1,5	44 431	38 877	-416,54
3.	SIA „LP Grupa”	Brīvības 146a	20.05.2003.	4-4/8/2003	1	1,5	87 739	76 772	-822,56
4.	SIA „Liepājas ūdens”	Ģenerāļa Baloža 29	01.06.2005.	4-4/8/2005	1	1,5	6 370	6 370	-63,70
5.	SIA „Liepājas ūdens”	Atmodas bulvāris 19a	01.06.2005.	4-4/9/2005	1	1,5	340	340	-3,40
6.	SIA „Les Trans”	Meldru 6	12.06.2006.	4-4/14/2006	1	1,5	55 613	50 943	-532,78
7.	SIA „Kurzemes Būvniecības Centrs”	Ziemupes 44	10.03.2009.	4-4/1/2009	1	1,5	22 356	16 767	-195,62
8.	SIA „Industry&Transit Service Group”	14.Novembra bulvāris 17	10.12.2009.	4-4/9/2010	1	1,5	39 658	36 167	-379,13
9.	SIA „Industry&Transit Service Group”	14.Novembra bulvāris 19b	10.12.2009.	4-4/10/2010	1	1,5	47 070	43 460	-452,65
Kopā									-3293,61

Piezīmes:

*ZKV – zemes kadastrālā vērtība;

** 10.kolona = (6.kolona x 8.kolona + 6.kolona x 9.kolona) – (7.kolona x 8.kolona + 7.kolona x 9.kolona).

Valsts revidents

Jānis Lielkalns

³³⁸ Valdes 26.02.2010. lēmuma Nr.17 „Par nomas maksas noteikšanu Liepājas SEZ teritorijā (izņemot Liepājas ostas teritoriju)” 1.punkts.

Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes neaprēķinātā un neiekasētā maksa par kopējās lietošanas objektu izmantošanu

Nr. p.k.	Nomnieka nosaukums	Līguma rekvizīti		Maksa par kopējās lietošanas objektu izmantošanu ³³⁹ (Ls/t)	Komersantu pārkrauto kravu apjoms ³⁴⁰ (t)		Valsts revidentu aprēķinātais piemērojamais maksas par kopējās lietošanas objektu izmantošanu apmērs (Ls)	
		datums	numurs		2012.gadā	2013.gadā	2012.gadā	2013.gadā
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>	<i>8=6 × 5</i>	<i>9=7 × 5</i>
1.	LSEZ SIA „Baltic Transshipment Center” <i>(vien.reģ.nr.42103021545)</i>	25.07.2003.	4-2/3/2003	0,05	254 934,70	124 339,99	12 746,74	6217,00
2.	LSEZ SIA „Marital SK” <i>(vien.reģ.nr.42103019485)</i>	17.05.2006.	4-2/5/2006	0,05	27 315,07	46 912,56	1365,75	2345,63
3.	LSEZ SIA „GI termināls” <i>(vien.reģ.nr.42103050760)</i>	16.07.2010.	4-2/4/2010	0,05	25 902,77	9423,76	1295,14	471,19
4.	LSEZ SIA „Glen oil” <i>(vien.reģ.nr.40003401073)</i>	01.09.1999.	4-2/2/99	0,05	30 640,06	23 384,87	1532,00	1169,24
Kopā							16 939,63	10 203,06
Kopā revidējamā laika posmā								27 142,69

Valsts revidents

Jānis Lielkalns

³³⁹ Valdes 25.10.2006. lēmuma Nr.127 „Par maksas par ostas kopējās lietošanas objektu izmantošanu tarifu paaugstināšanu” 1.punkts.

³⁴⁰ Pārvaldes Mārketinga un investīciju daļas sagatavotā informācija „Liepājas ostas stividoru kravu apgrozījums 2012.gada 12 mēnešos” un „Liepājas ostas stividoru kravu apgrozījums 2013.gada 12 mēnešos”.

Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes uzturēšanas izdevumu dinamika 2011.-2013.gadā

Nr.p.k.	Izdevumu veids	Summa 2011.gadā (Ls)	Summa 2012.gadā (Ls)	Summa 2013.gadā** (Ls)	Summas izmaiņas 2013.g. salīdzinājumā ar 2011.g. (Ls)	2013.g./ 2011.g. (%)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6 = 5 - 3</i>	<i>7=5/3-100%</i>
1.	Atalgojums	1 872 258	1 906 595	2 060 255	187 997	10,0
2.	Transporta (t.sk. ūdens) uzturēšana*	661 061	1 787 988	1 833 298	1 172 237	177,3
3.	Telpu un inventāra uzturēšana	638 466	846 229	827 843	189 377	29,7
4.	Ostas apsardze	251 822	276 169	334 356	82 534	32,8
5.	Citi organizatoriskie izdevumi	393 332	535 710	791 140	397 808	101,1
6.	Inventāra un pamatlīdzekļu iegāde	363 738	119 800	129 193	-234 545	-64,5

Piezīmes:

* iekļaujot izdevumus trīs velkoņu nomai kopš 2012.gada;

** pēc grozījumu izdarīšanas budžetā.

Valsts revidents

Jānis Lielkalns

**Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes darbiniekiem piešķirtās prēmijas
2012. un 2013.gadā**

Nr. p.k.	Rīkojuma Nr., datums	Darbinieka amats	Rīkojumā noteiktās prēmijas apmērs (Ls)	Algas apmērs/ stundas likme (Ls)	Rīkojumā norādītais prēmijas pamatojums
1	2	3	4	5	6
1.	Nr.12V, 24.02.2012.	vecākais locis	50	5,75	kuģa izvešana diennakts tumšajā laikā no 51.piestātnes un kuģa pārtauvošana no 46.piestātnes uz 51.piestātņi
2.		locis	30	5,15	
3.	Nr.14V, 28.02.2012.	vecākais locis	20	5,75	kuģa pārtauvošana tumšā diennakts laikā no 5.piestātnes uz 44.piestātņi
4.	Nr.70P, 06.07.2012.	vecākā grāmatvede	600	1100	vienreizēja veicinoša prēmija sakarā ar papildus moduļa integrāciju vadības un finanšu uzskaites sistēmai „Grāls” un ar to saistīto darba apjoma palielināšanos (pamatojoties uz nolikuma 53.7.punktu)
5.	Nr.45V, 30.07.2012.	pārvaldnieka vietnieks	225	2700	veiksmīga konkursa „Liepājas ostas sakoptākais uzņēmums 2012” norise
6.		nekustamo īpašumu speciāliste	225	750	
7.		valdes priekšsēdētāja palīgs	150	950	
8.		vecākā ekonomiste	150	1500	
9.	Nr.84V, 14.12.2012.	finanšu direktore	2200	2200	20 darba gadi Pārvaldē
10.		tehniskais direktors	2200	2200	
11.		personāla daļas vadītāja	820	820	
12.	Nr.17V, 27.03.2013.	vecākais locis	100	5,75	lieltonnāžas kuģa ievēšana ostā pie ekspluatācijā nenodotās piestātnes Nr.51A un izvešana no ostas
13.		locis	80	5,15	
14.	Nr.83P, 02.07.2013.	ekspluatācijas (tehniskā) dienesta santehniķis	100	550	par kvalitatīvu laikā paveiktu O.Kalpaka tilta ārkārtas remontu 26. un 27.jūnijā
15.		santehniķis	100	550	
16.		gāzmetinātājs	100	550	
17.		vecākais tilta operators	100	650	
18.		tehniskā direktora vietnieks	150	1300	par O.Kalpaka tilta ārkārtas remontdarbu uzraudzību un vadību
19.	Nr.142P, 05.12.2013.	ostas un ostas iekārtu drošības inspektors	250	1500	„Gada darbinieks” nominants 2013.gadā
20.		vecākā grāmatvede	1100	1100	20 darba gadi Pārvaldē
21.		automobiļa vadītājs	800	800	
Pavisam			9550		

Valsts revidents

Jānis Lielkalns

Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes autotransporta izmantošana 2012. un 2013.gadā

Nr. p.k.	Ceļāzīmēs norādītais				Degvielas patēriņš ¹⁾ (litri/100km)	VK aprēķinātais izlietotais degvielas daudzums (litri)	Brauciena mērķis ²⁾
	datums	transporta līdzeklis	maršruts	nobraukums (km)			
1	2	3	4	5	6	7 = 5/100 × 6	8
1.	04.12.2013.	VW Caravelle EJ9204	SEZ - Rīga - SEZ	467	12,0	56,0	Finanšu ministrija
2.		VW Touareg HC85	SEZ - Rīga - SEZ	452	12,0	54,3	
3.		Škoda Octavia HA8520	Liepāja - Rīga - Liepāja	480	8,2	39,3	
4.		Audi A6 AR85	Liepāja - Rīga - Liepāja	480	14,0	67,3	
5.	06.11.2013.	VW Caravelle EJ9204	SEZ - Rīga - SEZ	487	10,2	49,6	Liepājas pārstāvniecība
6.		VW Touareg HC85	Liepāja - Rīga - Liepāja	486	11,8	57,4	
7.		Škoda Octavia HA8519	Liepāja - Rīga - Liepāja	478	10,4	49,7	
8.		Audi A6 JK2458	SEZ - Rīga - SEZ	470	13,5	63,2	Satiksmes ministrija
9.	11.10.2013.	*	Liepāja - Rīga - Liepāja	480	9,0	43,2	Ecochemicals SIA
10.		VW Caravelle EJ9204	SEZ - Rīga - SEZ	482	11,0	53,0	Lidosta „Rīga”
11.		*	Liepāja - Rīga	480	10,0	48,3	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
12.		Škoda Octavia HA8522	Liepāja - Rīga - Liepāja	450	10,0	48,3	Balt Load SIA
13.		VW Transporter GV2545	Liepāja - Rīga - Liepāja	540	10,8	48,3	Latvijas Jūras administrācija
14.		VW Touareg HC85	Liepāja - Rīga - Liepāja ³⁾	447	13,0	58,1	rīkojuma nav
15.	Škoda Octavia HA8519	Liepāja - Rīga - Liepāja ⁴⁾	478	9,9	47,6	rīkojuma nav	
16.	19.06.2013.	VW Passat GC2569	Liepāja - Rīga - Liepāja	465	10,0	46,5	Latvijas Jūras administrācija
17.		Ford Mondeo FM5871	LSEZ - Rīgas lidosta	220	10,9	24,0	Komandējums uz Nīderlandi
18.		Škoda Octavia HA8520	Liepāja - Rīga	220	8,4	18,4	
19.	21.06.2013.	Ford Mondeo FM5871	Rīgas lidosta - LSEZ	220	10,9	24,0	Komandējums uz Nīderlandi
20.		Škoda Octavia HA8520	Rīga - Liepāja	220	8,4	18,4	
21.		Škoda Octavia HA8519	Liepāja - Rīga - Liepāja	484	9,9	48,0	Satiksmes ministrija
22.		Audi A6 AR85	Liepāja - Rīga - Liepāja	477	13,6	64,7	Iepirkumu uzraudzības birojs
23.		*	Liepāja - Rīga - Liepāja	480	10,1	48,4	

Nr. p.k.	Ceļazīmēs norādītais				Degvielas patēriņš ¹⁾ (litri/100km)	VK aprēķinātais izlietotais degvielas daudzums (litri)	Brauciena mērķis ²⁾
	datums	transporta līdzeklis	maršruts	nobraukums (km)			
1	2	3	4	5	6	$7 = 5/100 \times 6$	8
24.		VW Touareg HC85	Liepāja - Rīga - Liepāja	452	14,5	65,6	rīkojuma nav
25.		Hyundai Sonata DN4026	Liepāja - Rīga - Liepāja	480	11,0	52,7	SKN SIA
26.	04.04.2013.	Škoda Octavia HA8520	Liepāja - Rīga - Liepāja	480	7,0	33,5	Satiksmes ministrija
27.		VW Caravelle EJ9204	SEZ - Rīga - SEZ	474	11,0	52,1	Rīgas lidosta
28.		*	Liepāja - Rīga - Liepāja	467	8,0	37,4	Creditreform SIA
29.		*	Liepāja - Rīga - Liepāja	464	9,0	41,8	Microsoft Latvia SIA
30.		Audi A6 GG7119	LSEZ pārvalde - Rīga	476	12,9	61,3	Jūras projekti SIA
31.		22.04.2013.	Škoda Octavia HA8519	Liepāja - Rīgas lidosta	210	8,9	18,8
32.		Škoda Octavia HA8520	Liepāja - Rīga	220	7,0	15,4	
33.	26.04.2013.	Škoda Octavia HA8519	Rīgas lidosta - Liepāja	210	8,9	18,8	
34.		Škoda Octavia HA8520	Rīga - Liepāja	220	7,0	15,4	
35.	20.03.2013.	VW Touareg HC85	Liepāja - Rīga - Liepāja	450	14,0	62,9	Liepājas pārstāvniecība
36.		*	Liepāja - Rīga - Liepāja	480	10,0	48,0	
37.		VW Caravelle EJ9204	SEZ - Rīga - SEZ	492	12,1	59,6	
38.		*	Liepāja - Rīga - Liepāja	480	10,0	48,0	SOL S SIA
39.	20.02.2013.	*	Liepāja - Rīga - Liepāja	480	10,0	48,0	Atlas Copco SIA
40.		*	Liepāja - Rīga - Liepāja	440	8,6	37,7	Valsts Ieņēmumu dienests
41.	25.01.2013.	VW Caravelle EJ9204	SEZ - Rīga - SEZ	472	9,0	42,5	Liepājas pārstāvniecība
42.		Škoda Octavia HA8519	Liepāja - Rīga - Liepāja	458	8,3	37,9	
43.		VW Touareg HC85	Liepāja - Rīga - Liepāja	447	14,0	62,7	
44.		*	Liepāja - Rīga - Liepāja	480	10,0	48,0	Latvijas Jūras administrācija
45.		Audi A6 GG7119	LSEZ pārvalde - Rīga	477	12,0	57,5	Green Line Shipping UAB
46.	28.11.2012.	*	Liepāja - Rīga - Liepāja	480	10,0	48,0	Latvijas Jūras administrācija
47.		*	Liepāja - Rīga - Liepāja	480	9,0	43,2	Ecochemicals SIA
48.		*	Liepāja - Rīga - Liepāja	482	9,0	43,4	HMS SIA

Nr. p.k.	Ceļazīmēs norādītais				Degvielas patēriņš ¹⁾ (litri/100km)	VK aprēķinātais izlietotais degvielas daudzums (litri)	Brauciena mērķis ²⁾
	datums	transporta līdzeklis	maršruts	nobraukums (km)			
1	2	3	4	5	6	7 = 5/100 × 6	8
49.	25.09.2012.	VW Touareg HC85	SEZ - Mazaiki - SEZ ⁵⁾	282	13,5	38,1	PKN Orlen
50.		Škoda Octavia HA8519	Liepāja - Mažeiki - Liepāja ⁶⁾	185	9,8	18,1	
51.	21.06.2012.	VW Touareg HC85	Liepāja - Rīga - Liepāja	446	13,5	60,2	Satiksmes ministrija
52.		Audi A6 AR85	Liepāja - Rīga - Liepāja	470	14,7	68,9	
53.		Audi A6 EM6600	SEZ - Rīga - SEZ	465	13,0	60,5	
54.		Hyundai Sonata DN4026	Liepāja - Rīga - Liepāja	480	10,2	49,2	
55.	30.03.2012.	VW Touareg HC85	Liepāja - Rīga - Liepāja	489	14,5	70,9	Satiksmes ministrija
56.		VW Caravelle EJ9204	SEZ - Rīga - SEZ	464	11,0	51,1	
57.		Hyundai Sonata DN4026	Liepāja - Rīga - Liepāja	480	10,3	49,7	Varmaa SIA
58.		Škoda Octavia HA8516	Liepāja - Rīga - Liepāja	440	10,0	44,0	Moeller Auto SIA
59.	02.03.2012.	Audi A6 AR85	Liepāja - Rīga - Liepāja	457	12,5	57,2	Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija
60.		Audi A6 EM6600	SEZ - Rīga - SEZ	452	13,0	58,8	Latvijas Jūras administrācija
61.		VW Passat GC2569	Liepāja - Rīga - Liepāja	484	10,0	48,4	

Piezīmes:

- ¹⁾ aprēķināts atbilstoši ceļazīmēs norādītajiem datiem;
 - ²⁾ saskaņā ar Pārvaldes rīkojumiem par komandējumiem;
 - ³⁾ norādīts brauciens uz Rīgu darba nespējas periodā;
 - ⁴⁾ norādīts brauciens uz Rīgu atvaļinājuma laikā;
 - ⁵⁾ attālums, braucot caur Saldu, 288 km; avots: <https://maps.google.lv>;
 - ⁶⁾ attālums, braucot caur Priekuli, 188 km; avots: <https://maps.google.lv>;
- * izmantots darbinieka personīgais transporta līdzeklis.

Valsts revidents

Jānis Lielkalns

Izlasē iekļauto Liepājas speciālās ekonomiskās zonas pārvaldes noslēgto piegāžu, pakalpojumu vai būvdarbu līgumu saraksts

Nr. p.k.	Piegādātāja nosaukums	Līguma priekšmets	Līguma numurs	Līguma noslēgšanas datums	Līguma beigu termiņš	Līgumcena vai faktiski samaksātā summa līguma izpildei (bez PVN)
1	2	3	4	5	6	7
Finanšu pakalpojumi						
1.	AS „Swedbank”	Par kredītlīniju 2012. un 2013.gadā (no 565 līdz 850 tūkst. EUR)	04-083960-KR	13.12.2004.	13.12.2012. 13.12.2013.	24 813,91 EUR ³⁴¹
Padziļināšanas darbi						
2.	<i>Dredging International N.V.</i>	Par sadalošā mola dienvidu nogāzes rakšanas darbiem	41S/19-LSEZ-2011-DI	08.09.2011.	15.10.2011.	1 514 538,03 LVL ³⁴²
3.	SIA „AQUATEX”	Par Liepājas ostas dziļuma uzturēšanas darbiem (bagarēšana)	01/2012	11.01.2012.	11.02.2012.	959 637,00 LVL ³⁴³
4.	<i>UAB Green Line Shipping</i>	Par Liepājas ostas padziļināšanas un uzturēšanas darbiem	69	14.12.2012.	21.01.2013.	82 250,00 LVL ³⁴⁴
Trauksmes sistēma, baterijas, LED lampas						
5.	SIA „OSS Networks”	Par trauksmes apziņošanas sistēmas izveidi	2S/25-LSEZ2011	12.01.2012.	02.04.2012.	9635,00 LVL
6.	UAB <i>TEBATA</i>	Par peldošo ugunsboju bateriju izgatavošanu <i>Albat-18</i> un <i>Albat 4,5</i>	30S/LSEZ2012	01.08.2012.	31.08.2012.	6360,00 EUR
7.			4S/LSEZ2013	07.02.2013.	02.04.2013.	18 444,00 EUR
8.			41S/LSEZ2012	12.11.2012.	07.12.2012.	2544,00 EUR
9.			9S/LSEZ2012	15.03.2012.	12.04.2012.	6360,00 EUR
10.	OY <i>Sabik</i>	Par Liepājas ostas krasta objektu navigācijas aprīkojuma piegādi	36S/LSEZ2012	17.09.2012.	17.10.2012.	22 554,00 EUR
11.			40S/LSEZ2012	08.11.2012.	līdz saistību izpildei	6812,00 EUR
Apsardzes pakalpojumi						
12.	SIA „Drošības birojs”	Par apsardzi telpām Fēniksa ielā 4	F-2012/15	01.06.2012.	beztermiņa	45 983,04 LVL ³⁴⁵

³⁴¹ Faktiski samaksātā summa par kredītlīnijas izmantošanu 2012./2013.gadā.

³⁴² Faktiski samaksātā summa.

³⁴³ Faktiski samaksātā summa.

³⁴⁴ Faktiski samaksātā summa.

³⁴⁵ Līgumcena 48 mēnešos.

Nr. p.k.	Piegādātāja nosaukums	Līguma priekšmets	Līguma numurs	Līguma noslēgšanas datums	Līguma beigu termiņš	Līgumcena vai faktiski samaksātā summa līguma izpildei (bez PVN)
1	2	3	4	5	6	7
13.		Par apsardzi attīrīšanas iekārtās, Pulvera ielā 29	F-2012/16	01.06.2012.	beztermiņa	120 014,88 LVL ³⁴⁶
Inženierģeoloģiskā izpēte						
14.	SIA „SPĢC Junikons” (Unicone)	Par inženierģeoloģiskās izpētes darbiem LO pieejas kanālu akvatorijā vai kuģu kanālos	20/08-12	20.08.2012.	10.09.2012.	35 674,00 LVL
15.			13/04-12	12.04.2012.	25.04.2012.	12 714,00 LVL
16.			2/07-12	02.07.2012.	23.07.2012.	19 626,78 LVL
17.			22/05-12	24.05.2012.	15.06.2012.	22 320,82 LVL
18.			21/10-12	15.10.2012.	05.11.2012.	5352,00 LVL
Sanitārie pakalpojumi, attīrīšanas darbi, ekoloģiskie pakalpojumi						
19.	SIA „Marin Bunker”	Par sanitāro pakalpojumu veikšanu Liepājas ostā	Nav datu	15.06.2012.	30.06.2015.	Tarifi/ 78 034,00 LVL ³⁴⁷
20.	SIA „Baltik Eko Group”	Par attīrīšanas darbu veikšanu	3-04/13/03	19.04.2013.	01.06.2013.	5520,00 LVL
21.		Par ekoloģisko pakalpojumu sniegšanu	3-08/13/002	19.04.2013.	31.12.2013.	Tarifi
Gulšņu piegāde un nomaiņa						
22.	SIA „DORS”	Par dzelzceļa ceļa Nr.14 gulšņu nomaiņu	33/S/15-LSEZ-2012	31.08.2012.	30.10.2012.	32 483,20 LVL
23.	SIA „Taka M”	Par piesūcināto gulšņu un koka brusu piegādi	16S/6-LSEZ2012	07.05.2012.	18.05.2012.	10 598,47 LVL
24.	SIA „SMP Būve”	Par dzelzceļa ceļa Nr.15 gulšņu nomaiņu	34/S/16-LSEZ-2012	31.08.2012.	15.10.2012.	9100,90 LVL
Tehnisko projektu izstrāde un būvuzraudzība						
25.	SIA „Jūras projekts”	Par tehnisko projektu „Brīvostas akvatorijas un kuģu kanālu rekonstrukcija” koriģēšana	12-31	13.11.2012.	14.12.2012.	27 900,00 LVL
26.	SIA „Jūras projekts”	Par Liepājas Karostas kanāla sanācijas darbu būvuzraudzību	3S/19-LSEZ2012/K	05.02.2013.	12.08.2015.	280 672,00 LVL
27.	SIA „Isliena V”	Par darbu uzraudzību Brīvostas un priekšostas akvatorijas, un kuģu kanāla rekonstrukciju 1.kārta (padziļināšana)	26S/LSEZ2013	05.11.2013	31.07.2014.	108 093,42 EUR
IT pakalpojumi						

³⁴⁶ Līgumcena 48 mēnešos.

³⁴⁷ 2012.gada septiņos mēnešos faktiski samaksātā summa.

Nr. p.k.	Piegādātāja nosaukums	Līguma priekšmets	Līguma numurs	Līguma noslēgšanas datums	Līguma beigu termiņš	Līgumcena vai faktiski samaksātā summa līguma izpildei (bez PVN)
1	2	3	4	5	6	7
28.	Personu grupa „HIIT & Talsu spriegums”	Par kuģu satiksmes vadības sistēmas uzturēšanu	45S/LSEZ2012	12.12.2012.	12.12.2014.	66 000,00 LVL
29.	SIA „Zibenszeļļi”	Par vienotas videonovērošanas sistēmas uzraudzības centra uzstādīšanu	25/02/13	25.02.2013.	25.03.2013.	28 832,92 LVL
30.	SIA „Portgate”	Par kravu reģistrācijas programmas apkalpošanu un uzturēšanu	15052013-1	15.05.2013.	beztermiņa	74 880,00 LVL ³⁴⁸
Kuģu remonts						
31.	SIA „Rādal”	Par kuģa NAMEJS remonta darbiem	26S/LSEZ2012	12.07.2012.	20.08.2012.	22 730,20 LVL
32.	IK „Frickauss”		20S/LSEZ2013	04.07.2013.	02.08.2013.	8916,00 LVL
33.	SIA „Rādal”	Par kuģa TAK 8 remonta darbiem	18S/LSEZ2012	15.05.2012.	27.06.2012.	15 171,20 LVL
34.			Nav datu	23.04.2013.	13.05.2013.	9265,26 LVL
35.			Par kuģa AUSTRAS remonta darbiem	37S/LSEZ2012	17.09.2012.	17.10.2012.
36.	SIA „Skipper”	16S/LSEZ2013		27.06.2013.	09.09.2013.	26 050,00 LVL
37.	AS „Tosmares kuģubūvētava”	17S/LSEZ2013		28.06.2013.	09.09.2013.	140 331,39 LVL
38.	SIA „Rādal”	Par kuģa GUNTA remontu	8S/LSEZ2013	25.03.2013.	30.04.2013.	7271,00 LVL
39.		Par loču kuģa PILOT 4 remontu + vienošanās	Nav datu	14.05.2013.	21.06.2013.	24 606,57 LVL
40.	SIA „Zītaris”	Par kuģa KAPTEINIS GRANTS remonta detaļu iegādi	zS/LSEZ2012	09.03.2012.	30.03.2012.	20 685,00 LVL
41.	IK „Frickauss”	Par kuģa KAPTEINIS GRANTS remontu	38S/LSEZ2012	17.09.2012.	23.11.2012.	37 453,81 LVL
42.	AS „Tosmares kuģubūvētava”		23S/LSEZ2013	30.08.2013.	23.09.2013.	77 312,20 LVL
Degvielas piegādes						
43.	SIA „V.Bīļuka komercfirma Evija”	Dīzeļdegvielas piegādes 2012.gadā	Nav datu	Nav datu	Nav datu	271 634,30 LVL ³⁴⁹

³⁴⁸ Līgumcena 48 mēnešos.

³⁴⁹ 2012.gadā faktiski veikto piegāžu vērtība.

Nr. p.k.	Piegādātāja nosaukums	Līguma priekšmets	Līguma numurs	Līguma noslēgšanas datums	Līguma beigu termiņš	Līgumcena vai faktiski samaksātā summa līguma izpildei (bez PVN)
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>	<i>6</i>	<i>7</i>
Veselības apdrošināšana						
44.	AAS „BTA”	Par darbinieku veselības apdrošināšanu 2012.gadā	31-58, 12757	05.01.2012.	20.01.2013.	34 752,00 LVL
45.	AAS ‘BTA”	Par darbinieku veselības apdrošināšanu 2013.gadā	31-58, 12759	15.01.2013.	20.01.2014.	34 752,00 LVL
Kopā						4 329 477,22 LVL*

Piezīme: * summas euro pārrēķinātas pēc kursa: EUR 1 = Ls 0,702804.

Valsts revidents

Jānis Lielkalns